

Gelderland-Zuid

Agenda

vergadering	Algemeen Bestuur
datum	11 april 2024
begin en eindtijd	10.00 – 12.00 uur (uitloop tot 12.30 uur)
locatie	Raadszaal Gemeentehuis Druten, Heuvel 1, 6651 DA Druten
Aan Van afdeling	Leden Algemeen Bestuur GGD Gelderland-Zuid
doorkiesnummer	Moniek Pieters
e-mail	Directie
ons kenmerk	(088) 144 71 02
	mpieters@gdgelderlandzuid.nl
	GGD/DIR/2024/1865/MP

1. Opening en vaststelling agenda	Mondeling
2. Verslag vergadering 14 december 2023
<i>Ter vaststelling / hamerstuk</i>	Bijgevoegd
3. Mededelingen
<i>Ter kennisname</i>	Bijgevoegd
4. Het belang van Wmo-toezicht
<i>Presentatie door Nienke Habers (teammanager Toezicht)</i>	Mondeling
5. Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024-2027
<i>Ter vaststelling</i>	Bijgevoegd
6. Voortgang wijziging GR GGD Gelderland-Zuid
<i>Ter instemming</i>	Bijgevoegd
7. Stemgewicht AB 2024
<i>Ter vaststelling / hamerstuk</i>	Bijgevoegd
8. Rondvraag	Mondeling
9. Sluiting	

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.gdgelderlandzuid.nl
info@gdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (024) 329 72 97
F: (024) 322 69 80

Gelderland-Zuid

Concept verslag

vergadering	Algemeen Bestuur
datum	14 december 2023
begin en eindtijd	10.00 – 12.00 uur (uitloop tot 12.30 uur)
locatie	Gemeentehuis Heumen, Raadzaal, Kerkplein 6, Malden
Voorzitter AB	Mw. C. Daemen
Aanwezig	Mw. I. v.d. Scheur (Berg en Dal), Dhr. F. Houben (Beuningen), Dhr. De Wildt (Druten), Mw. C. Kreuk (Tiel), Mw. M. Bettink-Pierik (Buren), Mw. M. Peters (Culemborg), Dhr. R. Engels (Heumen), , Mw. H. van Dijkhuizen (Neder-Betuwe), Mw. B. Schouten (Wijchen), Mw. K. Bouchtaoui (Zaltbommel), Dhr. R. Reuvers (West Maas en Waal), dhr. J. De Geus (West Betuwe), Mw. A. Sörensen (Maasdriel), dhr. F. Dillerop (Mook & Middelaar), Dhr. P. Seesing, Mw. M. Pieters, Dhr. J. van Wijngaarden, Dhr. R. de Haan (GGD)
Verslag	Celeste Janssen
Van	Directiesecretariaat GGD GZ
Kopie aan	OR
e-mail	ggd@ggdgelderlandzuid.nl
ons kenmerk	GGD/DIR/2023/2622/MP/cj

	Onderwerp / Besluit	Actie
1.	Opening en vaststelling agenda De voorzitter opent de vergadering en verwelkomt de aanwezige AB-leden en aanwezigen op de tribune. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
2.	Verslag vergadering 6 december 2023 Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.	
3.	Mededelingen <i>1. Maternale kinkhoest- en Rotavaccinatie in het RVP</i> Mw. Schouten merkt op dat er steeds meer weerstand tegen vaccineren in het algemeen en vraagt wat de GGD hieraan kan doen. Mw. Pieters antwoordt dat de besluitvorming en communicatie over het RVP bij het Ministerie van VWS ligt. De GGD voert uit. <i>2. Financiering Publieke Gezondheidszorg voor Oekraïners in 2024</i> De decembercirculaire is inmiddels binnen. Deze geeft een gunstige beschrijving, maar voor het genoemde bedrag in de decembercirculaire moeten de gemeenten meer taken uitvoeren dan alleen de JGZ. Het gesprek over welk deel van het budget voor de GGD nodig is wordt nog gevoerd. Mw. Pieters vult aan dat er nog veel onzekere factoren zijn en dat goede monitoring nodig is om de Oekraïense kinderen de zorg te geven die nodig is. <i>3. Resultaten Kansrijke Start na 5 jaar</i> Mw. Kreuk vindt het een prachtig magazine, dat ook met bijv. raadsleden kan worden gedeeld. Ze geeft aan dat het voornamelijk gericht is op Nijmegen. Regio Rivierenland zou het waarderen om bij een volgende keer ook meegenomen te worden. Er is opgeroepen om de informatie actief met de raden te delen. <i>4. Stand van zaken Nu Niet Zwanger, november 2023</i> <i>5. Save the date: eerste steenlegging nieuwe GGD-gebouw op 18 januari in Nijmegen</i> <i>6. GGD-rapport luchtkwaliteit en gezondheid in Overijssel en Gelderland</i> Mw. Sörensen geeft aan dat er hiervoor in Maasdriel aandacht is en vraagt of	

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (024) 329 72 97
F: (024) 322 69 80

	<p>hier nog iets speciaals mee gedaan wordt. Mw. Pieters antwoordt dat het rapport gebruikt kan worden door de gemeente voor o.a. beleidsvorming. Indien de GGD hierbij kan helpen met bijv. een toelichting of presentatie, horen zij dat graag.</p> <p><i>7. Input gemeenten op Kaderbrief 2025</i></p> <p>Vier gemeenten hebben voorlopige input gestuurd, waar Neder-Betuwe aan kan worden toegevoegd. Ook Tiel ondersteunt de inhoud van de brief, maar zij verwerken het in de zienswijze.</p>	
4.	<p>4.1 Stand van zaken tariefsverhoging 2023 facultatieve taken</p> <p>Dhr. Seesing leidt dit agendapunt in: de inventarisatie levert als resultaat op dat het restrisiko nul is voor de GGD. De kwestie lijkt te zijn opgelost. Om te voorkomen dat deze situatie zich in de toekomst weer kan voordoen is door het DB een spelregel voorgesteld dat bij een substantiële cao-stijging ook de facultatieve tarieven meestijgen.</p> <p>Ter verduidelijking geeft mw. Daemen aan dat gemeente Nijmegen ook akkoord is gegaan met de meerkosten.</p> <p>Dhr. Engels vraagt ter verduidelijking of het voorstel inhoudt dat de prijsverhogingen die noodzakelijk zijn voor uniforme taken dan hetzelfde zijn voor de facultatieve taken? En als individuele gemeenten niet akkoord kunnen gaan, kunnen zij dan hun facultatieve taken afschalen? Mw. Daemen beaamt dit en voegt daaraan toe dat deze sterke prijsstijging abnormaal was en hopelijk in de toekomst niet meer voorkomt.</p> <p>Dhr. Houben geeft aan dat volgens hem de spelregel ook inhoudt dat de stijging van de facultatieve tarieven voor een gemeente, geen consequenties heeft voor de andere gemeenten.</p> <p>Mw. Sörensen bedankt de voorzitter dat dit is opgelost, maar vindt de afspraken niet eenduidig en vraagt zich af wanneer een verhoging substantieel genoemd wordt. Mw. Daemen geeft aan dat dit het geval is wanneer de algemene reserve onder druk komt te staan. Dit wordt sowieso in het AB besproken. Dhr. Seesing voegt daaraan toe dat onttrekking uit de algemene reserve altijd een zaak voor het AB is.</p> <p>Mw. Bettink geeft aan dat de procedure duidelijk is voor de uniforme taken, maar dat de koppeling met de facultatieve taken voor haar gevoelig ligt. Zij ziet liever deze twee zaken apart in het AB aan de orde komen en niet gekoppeld aan de algemene reserve.</p> <p>Dhr. De Haan legt uit dat wij jaarlijks rapporteren over het saldo van de facultatieve zaken (de acquisitie). Gewoonlijk komt daar altijd een kleine plus of min uit, die met algemene middelen verrekend wordt, ook om e.e.a. werkbaar te houden. De afgelopen jaren was de acquisitie-cijfer altijd in de plus. Deze spelregel is toegevoegd om, als er sprake is van een substantiële stijging, te voorkomen dat gemeenten betalen voor de facultatieve taken van enkele gemeenten.</p> <p>Dhr. Engels zegt dat de in de onlangs vastgestelde nieuwe GR duidelijk is vastgesteld dat de afrekening van facultatieve taken bij de betreffende gemeente ligt. Hij stelt voor de gezamenlijke/uniforme taken ook uit gezamenlijke middelen te betalen en deze strikt te scheiden van de facultatieve taken, waarbij bij de facultatieve taken tot op de euro plus of min met de betreffende gemeente wordt afgerekend.</p> <p>Mw. Daemen legt uit dat in principe de facultatieve taken worden gefinancierd door de gemeente die ze afneemt. Maar het saldo (plus of min) wordt verrekend met alle gemeenten.</p> <p>Mw. Sörensen vindt dat er onduidelijkheid is; e.e.a. is niet scherp genoeg</p>	

	<p>geformuleerd, waardoor het nu lijkt dat facultatieve taken niet met de betrokken gemeenten afgerekend wordt. Dit moet in het voorstel scherper worden verwoord.</p> <p>Mw. Schouten vindt het ook verwarrend; voor haar betekenen facultatieve taken iedere gemeente voor zich.</p> <p>Dhr. Houben stelt dat een aanvullend memo nodig is waarin een aantal zaken verduidelijkt wordt.</p> <p>Mw. Van de Scheur vindt ook dat het DB en AB e.e.a. goed moet bespreken. Maar het moet wel werkbaar zijn voor de GGD; anders kunnen we beter stoppen met de facultatieve taken.</p> <p>Dhr. De Haan verduidelijkt nogmaals dat facultatieve taken wel degelijk één op één worden afgerekend met de betreffende gemeenten, zowel plus als min. Maar als gevolg van de totaalrekening van alle facultatieve taken kom je - vanwege de marges in je bedrijfsvoering - uit met een gewoonlijk kleine plus of min. En die wordt verrekend met alle gemeenten in de jaarrekening.</p> <p>Mw. Pieters voegt daaraan toe dat de GGD één organisatie is met één programma. Bij positieve resultaten vloeien deze ook terug in de algemene reserve; dit is bijna altijd het geval.</p> <p>Mw. Peters sluit aan bij mw. Sörensen en vindt het vervelend dat deze discussie elke keer ontstaat. Zij voegt daaraan toe dat het aantal facultatieve taken van bijv. de gemeente Nijmegen niet in verhouding staan tot bijv. Culemborg. Wat haar betreft moeten deze verhoudingen in de afspraken opgenomen worden.</p> <p>Er volgt een discussie, waarin nogmaals wordt verduidelijkt dat de tariefstijging van dit jaar uitzonderlijk is en bijna nooit voorkomt.</p> <p>Mw. Daemen stelt dat de gemaakte punten duidelijk zijn, maar hoe gaan wij dit punt vaststellen. Mw. Kreuk vindt dat als het hier echt een incident betreft wij dit moeten accepteren. De begroting wordt sowieso in het AB vastgesteld.</p> <p>Mw. Bettink vraagt of wij inderdaad moeten werken met een niet-sluitende uniforme taken-begroting die met facultatieve taken aangevuld wordt. Mw. Daemen stelt voor dit punt mee te nemen bij de voorbereiding op de begroting.</p> <p>Mw. Van de Scheur merkt op dat een tariefstijging van dit jaar bijna nooit voorkomt. Het is dan ook de vraag of we voor z'on uitzonderlijke situatie een spelregel moeten opnemen. Zij stelt voor of de voorgestelde spelregel te laten gaan en niet op te nemen. Het gehele AB is het hiermee eens. Er wordt dan ook <i>geen</i> begrotingsspelregel opgenomen dat regelt dat bij een substantiële cao-stijging ook de facultatieve tarieven meestijgen. Hierdoor vervalt het oorspronkelijke beslispunt 2.</p> <p>Het AB besluit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kennis te nemen van de inventarisatie ten aanzien van de tariefsverhoging op de facultatieve taken. <p>4.2 Normenkader GGD Gelderland-Zuid 2023</p> <p>Het AB besluit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. In te stemmen met het normenkader GGD Gelderland-Zuid 2023.2. In te stemmen met de werkwijze om de financiële verordening en controleverordening te actualiseren.	
5.	Versterken samenspel gemeenten – GGD Inleiding door dhr. De Geus: in 2022 is n.a.v. een discussie het idee ontstaan om een werkgroep op te richten voor beter ambtelijk samenspel tussen de	

	<p>gemeenten. Er wordt een presentatie gegeven door Ricco Kokshoorn (projectleider, gemeente Nijmegen), Philip Bosman (gemeentesecretaris, gemeente West Betuwe) en Niels van de Wetering (strategisch adviseur, gemeente West Betuwe). De PPT is bijgevoegd.</p> <p><u>Vragen/opmerkingen:</u> Dhr. Engels geeft aan dat het kenmerk van een GR is dat het een samenwerking is van deelnemende gemeenten. Wethouders van die gemeenten kunnen het advies van hun ambtenaren naast zich neer leggen of overrullen. Dhr. Kokshoorn antwoordt dat dit zo is en dat dit project zich alleen richt op verbetering van de ambtelijke samenwerking en verandert niets aan de bestuurlijke structuur.</p> <p>Mw. Kreuk is positief over het project; zij herkent de analyse. Ze geeft wel de kanttekening dat de probleemanalyse is geschetst vanuit de ambtelijke organisatie en de GGD. Zij wil nog meegeven dat het belangrijk is dat men aan de voorkant duidelijk aangeeft waarover het gaat. En dat niet vergeten moet worden dat ambtenaren kunnen adviseren, maar het moet altijd mogelijk blijven vanuit de politiek eigen inzichten te geven.</p> <p>Mw. Bettink geeft aan dat Buren geen deel uitmaakt van het projectteam. Zij kan zich vinden in de probleemanalyse. Gezamenlijkheid is nog niet goed, meer afstemming is wenselijk bv. t.a.v. de gevraagde zienswijze door de GGD aan de raden. Ze juicht dit project toe.</p> <p>Dhr. Engels geeft aan dat hij het belangrijk vindt dat goed overleg nodig is. Maar ook moet men kunnen zeggen als er geen overleg nodig wordt bevonden. Dingen moeten niet altijd groter gemaakt worden dan nodig is. Hij wil voorkomen dat er twee kampen in het GGD-bestuur ontstaan (Rivierenland vs. Rijk van Nijmegen), maar dat zaken in goed collegiaal overleg worden besproken/besloten.</p> <p>Mw. Sörensen sluit zich aan bij de eerdere opmerkingen van dhr. Engels dat soms het bestuur bepaalde zaken anders ziet en een andere verantwoordelijkheid heeft dan de ambtenaren en die ruimte moet blijven bestaan.</p> <p>Dhr. Reuvers vraagt zich af of er een goede lasten/baten-analyse gemaakt is; met andere woorden: wegen de voordelen van dit traject op tegen de capaciteit die hierin gestoken wordt?</p> <p>Mw. Kreuk gaat ervan uit dat dit proces geen invloed zal hebben op de normale werkzaamheden en dat er hiervoor geen extern bureau wordt ingehuurd. Ze geeft complimenten aan de projectgroep; er zijn belangrijke stappen gezet.</p> <p>Mw. Daemen deelt de analyse en gaat ervan uit dat dit een long-term proces is, dat het DB blijft monitoren. Het DB zal het AB informeren, indien er wat te melden is. Zij bedankt de heren voor deze presentatie.</p> <p>Het AB besluit: 1. Kennis te nemen van de gezamenlijke probleemanalyse van projectteam en ambtelijke begeleidingsgroep. 2. Het ambtelijke verbetertraject te ondersteunen.</p>	
<p>6.</p>	<p>Toekomstperspectief Veilig Thuis Presentatie door Manager VT a.i. Joep van den Boogaard. De PPT is bijgevoegd.</p> <p>Dhr. Engels benadrukt n.a.v. de presentatie, dat ook Veilig Thuis wat moet</p>	

	<p>met het wantrouwen in de keten. En vraagt zich af wat 'brandjes blussen' is. Dhr. Van den Boogaard geeft aan dat hij hiermee bedoelt dat er teveel nadruk is op het volgen van het protocol.</p> <p>Mw. Kreuk vindt het een goede presentatie en benadrukt dat VT altijd een veiligheidscheck doet, zodat bij acute onveilige situaties 'er op af' wordt gegaan.</p> <p>Mw. Peters geeft een compliment voor de presentatie. Zij vindt het van belang dat het AB goed op de hoogte gehouden wordt. Daarnaast geeft ze aan dat zij vindt dat de rapportages vanuit VT erg gericht zijn op wachtlijsten, werkvoorraad etc.</p> <p>Mw. Bettink geeft aan dat ze regionaal bezig zijn met vroegsignalering; dit zal waarschijnlijk leiden tot meer meldingen.</p> <p>Mw. Van der Scheur bepleit het vaste gezicht voor de inwoner. Ze geeft aan dat we soms het inwonerperspectief verliezen.</p> <p>Mw. Schouten geeft complimenten voor de presentatie en het toekomstperspectief VT.</p> <p>Mw. Sörensen vindt het een goede stap; ze vraagt de connectie te leggen met Den Bosch. Dhr. Van den Boogaard geeft aan dat dit overleg er is.</p> <p>Mw. Bouchtaoui stelt n.a.v. deze presentatie voor om in AB-verband een keer nader in te gaan op de proeftuinen Veilig Thuis, evt. met een werkbezoek aan de proeftuin Zaltbommel. Het AB stemt hiermee in.</p> <p>Het AB besluit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kennis te nemen van het toekomstperspectief voor VT Gelderland-Zuid.	
<p>7.</p>	<p>Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024 – 2027</p> <p>Dhr. De Wildt leidt in: begin 2022 is de meerjarenstrategie 2022-2023 van de GGD vastgesteld. Vorig jaar is besloten de bestaande meerjarenstrategie te actualiseren, omdat i.v.m. de coronapandemie weinig van de operationele planning kon worden uitgevoerd en de strategische thema's nog actueel leken. Het Inspirerend kader is daaraan toegevoegd, een soort mission statement. De meerjarenstrategie is de ontwikkel strategie voor de GGD en het behalen van de beoogde resultaten zal ook afhangen van de evt. begrenzen werking van de gemeentelijke budgetten. Als het AB kan instemmen met conceptversie, kan deze naar de raden gestuurd worden, zodat de meerjarenstrategie hopelijk kan worden vastgesteld in het AB van april.</p> <p>Mw. Kreuk geeft aan dat de financiële situatie bij gemeenten onder druk staat. N.a.v. pag. 8 bullet 'beperkte financiële middelen vragen om het maken van keuzen' vraagt zij "Hoe gaan wij dit inhoud geven en wanneer?". Daarnaast benadrukt ze dat het 1^e speerpunt op pag. 16 'doorontwikkeling en integrale advisering van gemeenten over inrichting van een gezonde leefomgeving i.h.k.v. de Omgevingswet' voor Tiel geen speerpunt is.</p> <p>Mw. Schouten geeft n.a.v. pag. 5. samenvatting aan dat een integrale aanpak met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, laaggeletterdheid, etc. een moeilijk punt is. Hier moeten we wellicht een keer wat langer bij stil staan. Dit is nl. één van de moeilijke zaken om te bereiken.</p> <p>Dhr. Reuvers sluit zich aan bij de opmerking van mw. Schouten. Ook Mw. Pieters geeft aan dat dit één van de belangrijkste uitdagingen is voor de publieke gezondheidszorg en de GGD.</p> <p>Mw. S Sörensen sluit zich aan bij de opmerking van Mw. Kreuk over het speerpunt over de Omgevingswet. Zij stelt voor om deze bullet naar achteren te plaatsen. Het AB is het daarmee eens.</p>	

	<p>N.a.v. de vraag van mw. Kreuk over keuzes maken n.a.v. de financiële situatie van gemeenten antwoordt mw. Pieters als volgt: voor de ontwikkeling van de GGD-begroting 2025, wordt de meerjarenstrategie gebruikt. Bij het maken van keuzes (omdat niet alles financieel kan) wordt de meerjarenstrategie gebruikt. De meerjarenstrategie is een inhoudelijke visie, maar wat uiteindelijk uitgevoerd kan worden hangt af van beschikbare middelen en mensen.</p> <p>Mw. Kreuk is bang dat tijdens behandeling begroting er teveel discussie komt over de keuzes die er dan moeten worden gemaakt. Mw. Daemen zegt dat dergelijke zorgen in de zienswijze kunnen worden meegegeven.</p> <p>Mw. Van de Scheur voegt toe dat ook het DB kan worden gevraagd zich over de keuzes te buigen. Het DB kan het daarna weer voorleggen aan het AB.</p> <p>Mw. Pieters noemt dat ook in het ambtelijke proces van het ontwikkelen van de begroting aandachtspunten naar boven kunnen komen. Mw. Kreuk zou graag het stuk over 'beperkte financiële middelen' prominenter in de tekst naar voren willen brengen; er is geen draagvlak in het AB voor het wijzigen van de tekst op dit vlak.</p> <p>Het AB besluit:</p> <p>1. In te stemmen met de conceptversie van de geactualiseerde meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024-2027, met inbegrip van de gemaakte opmerking betreffende het speerpunt over de Omgevingswet.</p>	
8.	<p>Ontwikkelingen IZA / GALA Het voorblad beschrijft een korte update.</p> <p>Het AB besluit:</p> <p>1. Kennis te nemen van de voortgang m.b.t. IZA/GALA.</p>	
9.	<p>Rondvraag Mw. Sörensen vraagt wat de afspraak is die voor donderdag 22 dec. in de agenda's staat. Dit betreft een bijeenkomst Zorg en Veiligheid, samen met de burgemeesters.</p>	
10.	<p>Sluiting De voorzitter sluit de vergadering en wenst alle aanwezigen fijne feestdagen.</p>	

Versterken samenspel gemeenten - GGD

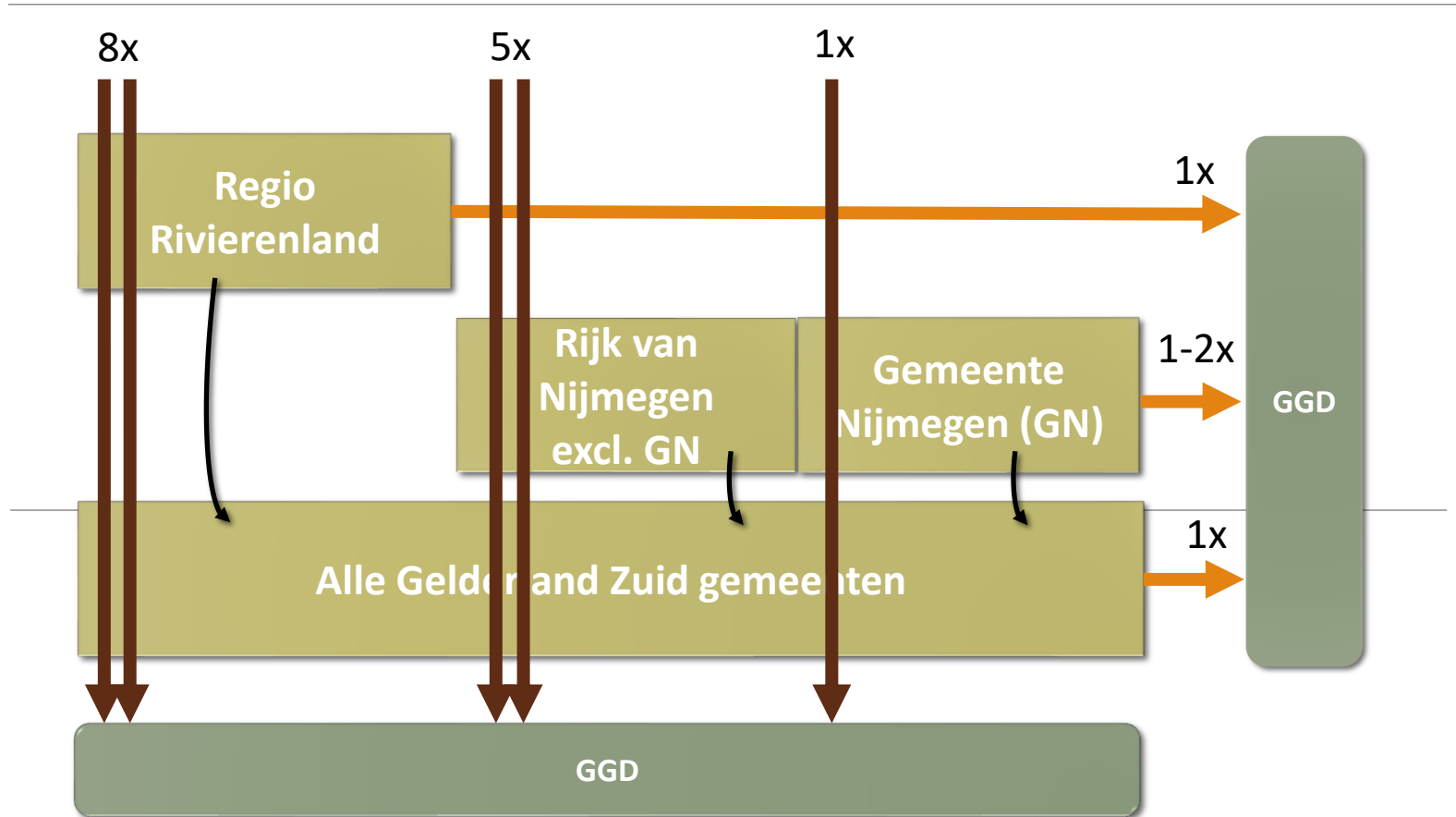
Gelderland-Zuid

AB GGD d.d. 14 dec. 2023

Van: ambtelijke begeleidingsgroep
(Erik Boelaars, Philip Bosman, Janne Hendrix,
Moniek Pieters, Niels van de Wetering, Ricco
Kokshoorn)

Van individueel opdrachtgeverschap (14 gemeenten), de **verticale pijlen**, naar individueel EN collectief opdrachtgeverschap (1-3x), incl. de **horizontale pijlen**

Aanleidingen

1. **Eerste AB** (medio 2022) met o.a. onderwerp VT begroting verliep moeizaam en had o.a. te maken met ongemak bij de (totstandkoming van) de stukken en adviezen die op de bestuurstafel lagen. Vervolgens zijn gemeenten (kopgroep van gemeentesecretarissen) hier samen met de GGD voortvarend mee aan de slag te gaan
2. Breed gevoel dat we samen te winnen hebben door te kijken naar de **verbeterkansen** in het ambtelijke samenspel, ook t.a.v. wie waar over gaat (kaderstelling).
3. Breed gedeeld beeld dat er op dossiers **onevenredige** inzet plaatsvindt vanuit deelnemende gemeenten (bijv. bij VT)

Proces tot nu toe

Dit traject zit nog in de **verkennende fase**, waarbij alle partijen inmiddels de wens hebben uitgesproken om met dit traject aan de slag te gaan.

Top down begonnen (zie aanleiding) met eerste grove probleemanalyse vanuit o.a. de kring gemeentesecretarissen Gelderland Zuid, later aangevuld met beelden en kansen vanuit de GGD.

Vervolgens is **bottom up** een probleemanalyse gemaakt, o.b.v. meerdere werksessies, waaronder een recente werksessie met alle RAO collega's.

Inmiddels werken we met een **kleine projectstructuur** bestaande uit een projectteam en een ambtelijke begeleidingsgroep. Beiden bestaande uit ambtelijke vertegenwoordigers vanuit GGD, gemeenten regio's Rivierenland, Rijk van Nijmegen en Nijmegen.

De nu voorliggende probleemanalyse is het resultaat van dit alles en heeft nu dus **breed ambtelijke draagvlak** (zie bijlage probleemanalyse)

Probleemanalyse (1)

(knelpunten/ verbeterkansen)

Veel gaat goed(!), maar inmiddels breed ambtelijk geconstateerd dat **samenspel beter kan en beter zou moeten**, zowel:

- Aan de kant van de opdrachtgevers (gemeenten – collectief opdrachtgeverschap) als
- aan de kant van het samenspel tussen gemeenten en de GGD.
En ziet de GGD ook zelf kansen voor interne verbeteringen die hier aan te linken zijn.

Focus op verbeteren van **ambtelijke samenspel** om te komen tot betere besluitvorming (effectiever en waar mogelijk efficiënter samenspel)

Probleemanalyse (2)

15 ambtelijk gedragen knelpunten c.q. verbeterkansen. En wel op de volgende vier gebieden (zie bijlage probleemanalyse):

- **Gezamenlijke sturing**
- **Samenspel gemeenten-GGD**
- **Samenspel gemeenten onderling**
- **Randvoorwaarden**

Probleemanalyse (3)

Inhoudelijk gaat het dan o.a. om het komen tot:

- Betere opdrachtverlening en betere (scherpere) **opdrachten**
- Verduidelijking t.a.v. **rollen**, rolverdelingen, processen
- Passende **kernwaarden** waarlangs we samenwerken (gedrag)

... om uiteindelijk tot **betere besluitvorming** te kunnen komen aan de bestuurlijke tafels (effectievere tot standkoming besluitvorming etc.)

Doorkijk en aanpak vervolg

Begin 2024 (Q1) zal een nader uitgewerkte **opdrachtomschrijving en plan van aanpak** gereed komen, gebaseerd op gedragen probleemanalyse.

Waar mogelijk direct aan de slag met **quick wins** en lopende processen
bezien t.a.v. samenspel (waar kan het al direct beter)

Stapsgewijs verbeteren met telkens focus op eerstvolgende 4-6 maanden.
Na afloop bekijken wat daarna weer een zinvolle verbeterstap is, etc.
Indicatie duur: 2-3 jaar. Stoppen zodra het terug kan naar de lijn.

Blijvend, **periodiek, meenemen van bestuurders**, DB – AB

Vragen voor het AB

1. Deelt u de **probleemanalyse**?
2. **Ondersteunt** u dit ambtelijke verbetertraject?
3. Wat wilt u verder nog **meegeven** voor dit verbetertraject?

TOEKOMSTPERSPECTIEF VEILIG THUIS GELDERLAND ZUID

14 december 2023

AB

Gelderland-Zuid

Achtergrond:

- **Accent op korte termijn en efficiency (werkvoorraad)**
- **Daardoor: Relatief weinig ruimte voor professionals**
- **Goede samenwerking met gemeentes en ketenpartners essentieel (VT kan het niet alleen)**
- **We zijn al begonnen**

Alle inwoners van Gelderland Zuid verdienen een gezond en veilig leven.

Uit de meerjarenstrategie:

- **Wat situatie/ inwoner nodig heeft is leidend.**
- **Elke melding, traject bij VT of BZ is er eentje te veel.**
- **Informatie delen t.b.v. preventieve maatregelen.**
- **Interne processen Veilig Thuis en BZ afstemmen/ integreren.**

Kernpunten uit analyse:

- **Sturen op duurzaam oplossingen vanuit maatschappelijke opgave**
- **Samen doen**
- **Sturing geven en in control zijn**

Sturen op duurzaam oplossingen vanuit maatschappelijke opgave:

- **Introductie tevredenheidsonderzoek direct betrokkenen**
- **Duurzaam oplossen wachtlijsten**
 - **Sturen op HRM (verzuim en verloop)**
 - **Sturen op generalistisch werken**

Samen doen:

- **Gelijkwaardig en lerend**
- **Decentraal oplossen tenzij (“het klein houden”)**
- **Proeftuinen Zaltbommel en Nijmegen**

Sturing geven en in control zijn:

- **Voornaamste voorspellers meten**
- **Korter op de bal (tijdig bijsturen)**
- **Starten met onderzoek tevredenheid bij direct betrokkenen, medewerkers en ketenpartners.**

Vragen en gesprek

Algemeen bestuur

Vergadering	11 april 2024
Agendapunt	3
Onderwerp	Mededelingen

1. Samenwerking DB - AB

Het Dagelijks Bestuur wil de samenwerking met het Algemeen Bestuur verbeteren. De ervaring is dat de samenwerking en afstemming, met name in de AB-vergaderingen, niet soepel verloopt. De dynamiek in het overleg wordt door verschillende deelnemers als onprettig ervaren en leidt tot vertraging in de besluitvorming. Het is de wens om te komen tot een goed functionerende samenwerking tussen DB, AB en GGD. Het DB heeft hiervoor ondersteuning gevraagd aan Bas Delleman en Remco Oosterhoff van de Basculegroep (www.bascule.eu). Zij zijn deskundig in samenwerkingsvraagstukken. In hun aanpak starten zij met een proces met de leden van het DB en GGD: inventarisatie (d.m.v. interviews), bepaling van het gezamenlijke beeld en eventueel op het DB gerichte interventies en korte evaluatie. Daarna volgt eenzelfde proces met alle leden van het AB. Voor een startbijeenkomst hiervoor (met het gehele AB) en voor de interviews zullen de leden van het AB te zijner tijd worden benaderd.

2. 25 jaar Bijzondere Zorg

Dit jaar bestaat Bijzondere Zorg 25 jaar. Om dit te vieren wordt er een jubileumboekje uitgebracht met mijlpalen en ervaringsverhalen van 25 jaar Bijzondere Zorg, met casussen met feiten en cijfers en een blik op de toekomst.

3. Artikel 'Op pad met het GGD-interventieteam' in Vrij Nederland van 12 maart

Een journalist van Vrij Nederland heeft meegelopen met sociaal psychiatrisch verpleegkundige Stefan Bäcker, die werkt bij het Interventieteam van afdeling Bijzondere Zorg van de GGD. In de bijlage vindt u het artikel. Het is een mooie weergave van een deel van ons werk.

4. Formatienormering Infectieziektebestrijding

In de afgelopen jaren zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest in het veld van de infectieziektebestrijding (IZB) zoals uitbreiding van het aantal meldingsplichtige infectieziekten en een herijking van het IZB takenpakket. Daarnaast is de coronapandemie een wake-up call geweest voor het structurele belang van een goed uitgeruste en ingerichte IZB bij de GGD'en. Het Ministerie van VWS investeert in pandemische paraatheid van GGD'en en in de aansluiting van GGD'en op de, sinds juli 2023 opgerichte, Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI) bij het RIVM. De VWS financiering is in 2023-2025 incidenteel en zal naar verwachting structureel worden per 2026.

De regionale basiscapaciteit voor IZB is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Eind 2023 is landelijk een nieuwe formatienormering opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de karakteristieken van een regio (zoals inwoneraantal, een (lucht)haven). De norm voor GGD Gelderland-Zuid is berekend op totaal 24,7 fte. Op dit moment is in de begroting rekening gehouden met 16,5 fte. Dit betekent dat GGD Gelderland-Zuid zich circa 8 fte onder de landelijke norm bevindt.

5. Beëindiging beschikbaarheidsdienst Vertrouwensartsen Veilig Thuis

Aangezien niet alle Veilig Thuisorganisaties in Oost Nederland meer een Vertrouwensarts hebben, zal per 1 april a.s. de achterwacht van de Vertrouwensarts in de avond-, nacht- en weekenduren (ANW-uren) worden beëindigd. Deze achterwacht was bereikbaar voor bv. kinderartsen. Ketenpartners en de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) worden over het stopzetten van deze beschikbaarheidsdienst geïnformeerd. Voor de goede orde: de drie Veilig Thuisorganisaties in Oost Nederland zijn samen wel 7x24 uur bereikbaar voor advies en meldingen over huiselijk geweld en kindermishandeling.

6. Rechtszaak Evitaa – GGD Gelderland-Zuid

Medio 2023 heeft het team Wmo-toezicht van de GGD een onderzoek uitgevoerd bij zorgaanbieder Evitaa. Evitaa is een regionale zorgaanbieder in onze regio; gevestigd in Neder-Betuwe en heeft cliënten vanuit de regio Rivierenland, Bommelerwaard en Centrumgemeente Nijmegen. Evitaa biedt beschermd wonen en intensieve ambulante ondersteuning aan kwetsbare jongeren en volwassenen, waarbij sprake is van complexe problematiek op verschillende levensgebieden. Naar aanleiding van het definitieve onderzoeksrapport van Wmo-toezicht (december 2023) heeft Evitaa een kort geding aangespannen. Evitaa is het niet eens met de bevindingen, de manier van onderzoek doen, de uiteindelijke rapportage en de gebruikelijke werkwijze van de GGD om het rapport openbaar te maken. Op 21 februari jl. heeft de rechter uitspraak gedaan. Het vonnis is openbaar; zie <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBGEL:2024:886>. De GGD geeft momenteel uitvoer aan het vonnis; het rapport is ingetrokken en ook het besluit tot openbaarmaking is ingetrokken. De gemeenten die eerder het rapport hebben ontvangen, hebben we, conform het vonnis, geïnformeerd dat het rapport is ingetrokken. Ook door ons benaderde cliënten (in het kader van Toegang tot maatschappelijke opvang/beschermd wonen) hebben we, conform het vonnis, geïnformeerd dat het rapport is ingetrokken. Op 11 maart jl. heeft de advocaat van Evitaa een mail gestuurd aan een aantal gemeenten (vermoedelijk dezelfde gemeenten die wij hebben geïnformeerd). Op basis van deze mail, waar naar onze mening een eenzijdig beeld wordt geschetst, heeft de DPG het Algemeen Bestuur geïnformeerd. De DPG heeft juridisch advies ingewonnen, daar een deel van het vonnis naar onze mening, gezien de governance van Wmo-toezicht niet (goed) uitvoerbaar is. N.a.v. dit juridisch advies is de GGD tegen het vonnis van de voorzieningenrechter in beroep gegaan. Vanzelfsprekend worden binnen de GGD de leerpunten n.a.v. deze zaak opgepakt.

7. Voortgang IZA / GALA

De GGD heeft voor meerdere terreinen/interventies opdrachten ontvangen van gemeenten. Het advies is om als gemeenten per subregio onderling af te stemmen, zodat preventie-initiatieven zo doelmatig mogelijk kunnen worden vormgegeven. Ook wil de GGD gemeenten attenderen dat zij graag van elke gemeente dit jaar de SPUK onderdeel 14 ('GGD') ontvangt, zodat regionale inzet voor Rivierenland Samen Beter en NOEL hier financieel uit gedekt kan worden.

In januari jl. heeft de GGD naar de gemeenten in Rivierenland en regio Nijmegen een advies gestuurd over de preventie-infrastructuur. In de preventie-infrastructuur werken partijen in een netwerk samen aan preventie. Het gaat om gemeenten, zorgaanbieders en -verzekeraars, GGD, scholen, sportverenigingen, welzijnswerk, etc. De preventie-infrastructuur gaat over het geheel van mensen en voorzieningen dat samenwerkt en ondersteunend is aan het beschermen en bevorderen van gezondheid en het voorkómen of tijdig signaleren van ziekten. Momenteel vinden ambtelijke gesprekken plaats over hoe tot een goed samenspel in de preventie-infrastructuur kan worden gekomen.

8. GGD Gelderland-Zuid onder repressief toezicht van Provincie Gelderland

Provincie Gelderland heeft laten weten dat de GR GGD Gelderland-Zuid voor het jaar 2024 onder *repressief* toezicht staat. Dit is de lichtste vorm van toezicht. In de bijlage vindt u de brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Reportage

Sociaal psychiatrisch verpleegkundige Stefan Bäcker werkt bij het interventieteam van de Nijmeegse GGD. Jonah Falke liep met hem mee.

Tekst [Jonah Falke](#)

Fotografie [Desiré van den Berg](#)

20 tot 25 minuten leestijd / 28 minuten luistertijd

Dit verhaal is ook te beluisteren.

Als je nog niet gek was, dan word je het wel op het kantoor van de GGD in Nijmegen. Vier computers, rinkelende telefoons en een verslavingsarts, psychiater, verpleegkundige en maatschappelijk werker die door elkaar heen praten. Zij hebben er zelf geen last van. Communiceren terwijl de gegeven informatie verwarrend is, horen wat anderen verzwijgen, zo zou je het werk van dit ‘interventieteam’ kunnen noemen.

Hun kantoortje verraadt niet dat het hier om psychiatrie gaat. Het zou ook de klantenservice van een bouwmarkt kunnen zijn. Maar ze worden gebeld door politie, ambulance, woningbouw, burens, naasten, huisartsen, familie, vrienden, pastoraal werkers en anderen met zorgen, als er sprake lijkt van maatschappelijke teloorgang bij iemand, overlast, geweld enzovoorts. Het team onderzoekt wat er speelt en levert waar nodig bemoeizorg. Op jaarbasis gaat het in Nijmegen om zo’n driehonderdvijftig mensen.

In beknopte termen lees ik over grote persoonlijke crisissen. Zoals de politiemelding over een vrouw van 86 die een briefje achterliet: ‘Ik ben in levensgevaar. Bel de politie.’ Voor het laatst is ze gezien in kamer drie van een hotel bij het treinstation. Een man die gister met een vuurwapen door de stad liep. Een meisje van veertien die wegliep uit haar woongroep en in verwarde toestand aanbelde bij een willekeurig huis. Een man zonder netwerk die na twintig jaar eindelijk zorg accepteert. Het bevalt hem, hij wil zijn huisje opknappen, hij leefde in een dichtgetimmerd pand, maar nu is hij terminaal. Het afscheid van de hulpverleners zal het zwaarst worden, denk hij. Er wordt uitgezocht hoe zijn uitvaart straks geregeld moet worden.

Na een half uur vraag ik: ‘Zien jullie de mensen ook weleens?’ Er wordt gelachen. Iedereen draait telefoondiensten, maar ze geven allen de voorkeur aan de praktijk.

AFWIJKENDE DINGEN

Sociaal psychiatrisch verpleegkundige Stefan Bäcker werkt al 27 jaar voor Pro Persona. Hij is gedetacheerd bij het interventieteam van de GGD en hij werkt voor het FACT (Flexible Assertive Community Treatment): waar mensen langere tijd gevolgd en geholpen worden, soms hele families, al drie generaties lang. Ze worden op een sympathieke manier in de gaten gehouden, en bijgestuurd waar het kan. Per toeval kwam hij in dit werk terecht, een open dag op zijn middelbare school. Stefan had ook automonteur kunnen zijn. Hij doet niet aan de professionele, aangeleerde vriendelijkheid waaraan je een middelmatige hulpverlener of beginneling soms herkent.

We verlaten het kantoor snel. In de auto zegt hij ook weleens aan praktische hulpverlening te doen. Zo liet hij z'n dochter eens een katje kopen voor een suïcidale vrouw. 'We kochten een kitten en ze smolt, ze had weer een reden om te leven.' Hij gaf geld aan iemand die terug wilde naar Polen, en aan een man die hem in tranen belde. Hij wilde zijn vrouw uit Afrika laten overkomen, en kwam niet onder steekpenningen uit. Ze betaalden hem allemaal terug. Soms hangt hij ook gewoon een lamp voor iemand op of maakt hij een motorritje met een patiënt achterop. Eens nam hij een suïcidale vrouw mee. Ze vond het geweldig, maar van tevoren zei hij wel: je flikt het me niet hè, dat je loslaat als je achterop zit?

'De ene keer kun je prima een gesprek met hem voeren, maar als hij drinkt of gebruikt, gaat het mis. Volgende keer beter.'

'Mag eigenlijk niet natuurlijk, een ritje op de motor maken, maar ja. Ik ga uit van gelijkwaardigheid. Daarom laat ik me ook niet uitschelden. Doe ik bij hun toch ook niet?'

Zijn relativerende Nijmeegse accent maakt alles ongevaarlijk. Hij lijkt de zaken zo simpel en pragmatisch mogelijk te benaderen. Het vereist intelligentie om dingen niet onnodig ingewikkeld te maken. Dat blijft bijzonder in deze wereld van dossiers, AVG (algemene verordening gegevensbescherming) en vergaderingen.

Van zijn eigen leven maakt hij geen mysterie. Toen zijn vader overleed, vertelde hij patiënten dat het niet helemaal lekker ging. 'Het was geweldig als ze dan vroegen hoe het ging. Dat gaf troost. Maar eigenlijk mogen al die afwijkende dingen niet. Dan ontwikkel je een persoonlijke band, zeggen ze...'

ERVARINGSDESKUNDIGE

Er belt een ex-collega. Hij werkte als ervaringsdeskundige, nu neemt hij zijn medicatie niet, ziet zijn vrouw en kinderen niet meer en is dakloos. Stefan probeert hem ervan te overtuigen om bloed te laten prikken. De man heeft het vertrouwen in zijn huisarts opgezegd. Hij beweert dat er onderzoek is gedaan waaruit blijkt dat hij op medische gronden wiet kan krijgen. Dat

dossier bestaat niet. ‘Jij doet toch niks,’ zegt hij en hangt op. Stefan zegt: ‘Als ik er met gestrekt been in ga, ben ik hem kwijt. Een beetje manoeuvreren, dat is de truc.’

Op de parkeerplaats van een supermarkt zit een man op de grond. Hij speelt gitaar en zingt mooi, maar als hij Stefan ziet begint hij erudiet te schelden. ‘Ik wilde alleen even weten hoe het is,’ zegt Stefan, die op zijn hurken bij hem is gaan zitten. Hij heeft een negatieve huurdersverklaring en is daardoor veroordeeld tot de particuliere huursector. Stefan zou graag onderdak voor hem regelen. Zijn inboedel, natte dekens, ligt te drogen op de lage bosjes om hem heen. Na enig gescheld gaan we. In de auto zegt Stefan: ‘De ene keer kun je prima een gesprek met hem voeren, maar als hij drinkt of gebruikt, gaat het mis. Volgende keer beter.’

VILLAWIJK

In een villawijk vol hoge hekken en rieten daken lopen we het erf van een verschoten villa op. Verwarde personen leven uiteraard niet alleen in achterstandswijken of sociale huurwoningen, maar hier valt het op het eerste gezicht minder op. Het wordt wel veel beter zichtbaar als de voordeur opengaat. De bewoner heeft een groot keukenmes in zijn hand. ‘Wat ben je van plan?’ vraagt Stefan onbevreesd.

‘Pakje boter snijden, ben een cheesecake aan het maken, zondag krijg ik een gast voor m’n verjaardag.’ Het is woensdag.

De kachel staat al weken uit. De thermostaatknop is voor de zekerheid van de muur getrokken. Water gebruikt hij niet meer. Het huis lijkt een opslagplaats. De oorzaak is onenigheid met zijn broer na de dood van hun ouders. Zijn broer wil het huis verkopen. Hij heeft geen idee waar hij naartoe moet. Daar wil Stefan het over hebben, maar eerst dwaalt het gesprek af naar zelfmedicatie, geweren en pepers.

Hij praat zonder te luisteren. De eeuwig vrijgezelle zoon die alle tijd van de wereld heeft, er flink op los associeert en ondertussen een oude man is geworden. Ik vermoed dat de burens met een boog om hem heen zijn gaan lopen. 'Ik word niet meer geholpen in het ziekenhuis, slik bepaalde medicijnen niet. M'n benen liggen open van de bloedverduuners. Nu neem ik avonds voor het slapen paracetamol. De meeste mensen krijgen een hartinfarct in hun slaap. Zo heb je minder kans op kanker en hartinfarcten. Is onderzocht.' We moeten zijn zelfgekweekte pepers die te drogen hangen eens bekijken. 'Beetje zout, azijn, citroen erbij. Sausje voor bij het vlees. Je moet wel handschoenen aan als je die pepers snijdt, anders begin je te gillen op het toilet. Ik kweek ze in speciale potgrond, ik vertrouwd helemaal niks meer met die overheid van ons. Maar goed, daar komen jullie niet voor. Een zakelijk gesprek is ook altijd zo: even amicaal doen en dan ter zake.'

'Sorry, nu ben ik nog even afgeleid,' zegt Stefan. 'Verwacht je de Russen ofzo?'

'Ik heb liever Russen dan Oekraïners. Oekraïners komen miljarden ophalen. Russen besparen ons dertig procent op gas.'

'Heb je die geweren hier altijd al staan?'

Er staan vier luchtbuksen in de hoek. Van de ene kant van de kamer schiet de man weleens op een kleine kogelvanger in de kast, soms raakt hij het erfstuk van zijn ouders, zegt hij ondeugend. Stefan en hij lachen, maar dan gaan ze zitten en zegt Stefan: 'Je broer heeft me gebeld...' Alsof de man van gedaante verandert, begint hij te ratelen, zijn stem een octaaf hoger. Een eindeloos belastingtechnisch verhaal en over de notaris die het testament veranderde op het sterfbed van zijn moeder. Met veel details die voor buitenstaanders onbegrijpelijk blijven. Tien keer hetzelfde. 'Ik woon al m'n hele leven in dit huis. Hij is vertrokken en nooit teruggekomen. Hij is gewoon gek.'

'Ik weet niet wie er gek is. Je moet er samen uitkomen. Ga je met je broer om tafel?'

'Hij heeft gewoon een Godcomplex. Hij is niet aanspreekbaar, wordt meteen kwaad.'

'Hoe gaan we het oplossen?'

‘Weet ik het. Je moet een vluchteling zijn om geholpen te worden. Ik moet al mijn vermogen opvreten. Een sociale woning kan ik niet krijgen want ik heb geen inkomen. Voor de hoofdprijs mag ik een flatje huren; 1700 euro, zonder huursubsidie, energietoeslag, niks. En dan woont er naast je zeker iemand die 700 euro betaalt? Met een uitkering? Dat is de realiteit. Het enige wat ik kan doen is de spullen waar ik m’n hele leven voor gespaard heb wegflikkeren en gaan zwerven. Met een caravan in het bos gaan staan? Een zendmast voor m’n neus? Tot ik dikke bulten in m’n nek krijg van de straling? En dan mag ik doodgaan? Zo voelt het.’

‘Ja...’ zegt Stefan en dan valt het eindelijk even stil. ‘Mag ik nu? Misschien is er wel een oplossing. Van een afstandje zie ik dat jij je broer niet vertrouwt, en andersom.’

Dan is er nog een getraumatiseerde jongen die naakt op de gang liep, zijn vader heeft zich *gesuïcideerd*, zijn vriendin deed mee aan SM-seks om de sfeer goed te houden.

De man begint weer over percentages, de notaris en erfbelasting. ‘Ho. Help. Mag ik even?’ zegt Stefan tevergeefs. ‘Je praat over dingen waar ik geen zak van snap. Hoe gaan jullie in gesprek zonder dat het escaleert? Jij moet weten waar je naartoe gaat als het huis verkocht is. Toch?’ Nog een uur gaat het zo door, en dan kijkt Stefan me aan en staat op terwijl de man achter ons aanloopt naar de voordeur en nog altijd praat. ‘Ik was gewoon een taartje aan het maken,’ zegt hij nog even tussendoor.

‘Ik wens je een fijne verjaardag. De groeten!’

‘Ik heb er buikpuin van, Stefan.’

De autodeur slaat dicht en Stefan zucht. ‘Als hij zo op straat komt te staan... Dit gaat escaleren, dat zie je aankomen.’

TEAMOVERLEG

De middag begint met een teamoverleg. Alle lopende casussen worden snel besproken. Op een groot beeldscherm komen namen van cliënten voorbij, een presentielijst van de schaduwzijde van de maatschappij. De ervaring heeft de hulpverleners geleerd om het luchtig te houden: een behandelplan maken voor iemand die snel vrijkomt na een fietsendiefstal, hij heeft tien duiven, een konijn en weinig netwerk. Een jonge vrouw die alles leek te zeggen wat de hulpverleners wilden horen. ‘Ik zou graag een IQ-test regelen. Ze leek niet per se dom,

maar wel erg oppervlakkig.’ Ze heeft twee kinderen, beiden uit huis geplaatst, ze geeft de hulpverleners de schuld. Een derde kind is onderweg.

Dan is er nog een getraumatiseerde jongen die naakt op de gang liep, zijn vader heeft zich *gesuïcideerd*, zijn vriendin deed mee aan SM-seks om de sfeer goed te houden. ‘We hebben geen zicht op z’n suïcidaliteit, maar als hij weer psychotisch wordt?’ Ook is er een man met een vinger die geamputeerd moet worden. Een vrouw die in de ochtend heroïne nodig heeft om wakker te worden. ‘Ze krijgt er energie van en noemt zichzelf een medisch wonder.’ Er wordt hard gelachen. Een ander pint al weken niet meer, de vraag is waar ze van leeft. ‘Prostitutie?’ oppert iemand. En een man die zich in zijn huis verschanst. Ze denken dat hij in de kelder woont. Er wacht een erfenis op hem. Maar hoe gaan ze hem dat duidelijk maken?

Waar familie, vrienden, een netwerk of instanties falen, is er dit team. Ze zitten rond een beamer met koffiebekers voor zich en doen alsof het de normaalste zaak van de wereld is om vreemden die zich verstoppen niet te vergeten.

Stefan brengt een mevrouw die in Duitsland is gaan wonen ter sprake. Hij belde om haar uit te schrijven, maar het telefoontje was het begin van een nieuw hoofdstuk. Ze zei en apte zulke onsamenhangende dingen dat hij zich zorgen maakt. ‘Haar lichaam is haar lichaam niet meer, ze zit door elkaar gedraaid, zegt ze. Ze heeft een zorgverleden in Nederland, maar haar dossiers laten vernietigen. Mag ik met Joke de grens over om haar te bezoeken?’ vraagt hij.

Psychiater Joke zit naast me. ‘Können wir machen, Stefan,’ zegt ze. Ook de rest van het team stemt in.

‘De grens over is niet zoals het hoort, maar zoals het gaat,’ zegt Stefan tegen me als we naar de auto lopen. ‘Dit schemergebied is juist leuk.’

‘Hoe is je Duits eigenlijk?’

‘Nicht gute,’ zegt hij.

EEN PRIVILEGE

In Duitsland schijnt de zon. We passeren oneindige bossen. In de dorpjes zijn de straten smal. De huizen kenmerken zich door nette afstandelijkheid. Gesloten rolluiken voor kleine ramen. Aan een doorgaande weg staat een huis van grijze bakstenen. De betegelde tuin is piekfijn onderhouden, onkruid moet hier nog uitgevonden worden. Door de intercom zegt ze dat ze nog geen kleren aan heeft. Joke en Stefan kijken elkaar glimlachend aan. Dan gaat de voordeur open: ‘Mijn huis is in mijn zenuwstelsel veranderd. Als er mensen om me heen lopen, gaat alles draaien. M’n staartbotje zit op m’n achterhoofd.’ Ze steekt haar handen uit en zegt: ‘Dit zijn mijn handen niet meer. Ik heb gaten in mijn hoofd omdat ik te lang doorgelopen heb. Jullie mogen binnenkomen, alleen moeten de schoenen uit...’

Op sokken lopen we voorzichtig het huis in. ‘Lekker die vloerverwarming,’ zegt Joke zacht. Het huis is brandschoon maar leeg. In de slaapkamers ingepakte verhuisdozen. In de woonkamer een eettafel, een keuken die nooit gebruikt lijkt te worden, een kastje met fotolijstjes, en midden in de woonkamer een bed waarop ze lijkt te leven.

‘We maken ons een beetje zorgen...’ zegt Stefan. Hij wordt verzocht het staartbotje te voelen, op haar achterhoofd. Joke trekt haar wenkbrauwen op zonder dat de vrouw het ziet.

‘U heeft een mooi huis,’ zegt Stefan.

‘Ja, maar niks werkt. De afvoer komt omhoog. De douche geeft tien minuten warm water en dan is het klaar. Ik ben een rechtszaak begonnen. Ik zal de tuindeur dichtdoen. De burens luisteren graag mee. Och, ik ben zo blij dat jullie er zijn.’ En dan begint ze te huilen.

‘Bent u dit?’ vraagt Joke. Een mooie jonge vrouw kijkt ons vanuit een fotolijstje lachend aan.

‘Als die vrouw kwam ik hier. Op die andere foto staan mijn ouders. Ik heb goede ouders gehad. En dat is mijn dochter.’

‘Heeft u nog contact met haar?’ vraagt Joke.

‘Nee, m’n broer heeft alles gemanipuleerd sinds ik aangevallen ben door twee Arabieren. Ze hebben me uit mijn lichaam gedraaid. Net als een lekke band, dan moet je stoppen, ik ging door. Mijn bindweefsel gaat door mijn benen en in het ziekenhuis ben ik verbrand.’

‘Ook dat nog,’ zegt Joke droog.

‘Als ik warmwater gebruik, kom ik onder stroom te staan.’

‘Ik kan niet meer naar de wc, er komt geen poep uit maar hele dunne draadjes die op kauwgum lijken. Ik moet het met mijn vingers eruit trekken en het komt in mijn hoofd terecht.’

‘Eet u nog wel?’

‘Ja, soep, want ik heb zo’n honger.’

‘Dat snap ik, die honger,’ zegt Joke.

Ze heeft om hulp gevraagd hier, maar ze is bang voor Duitsland. Op de Duitse grens lag ze eens bewusteloos en ze werd door een Nederlandse ambulance opgehaald. Ze hebben een uur met haar rondgereden en omdat geen instelling haar wilde, hebben ze haar afgezet in de tuin van haar ouders, zegt ze.

‘Nog even over de ontlasting. Ik zou wel even aan je buik willen voelen,’ zegt Joke.

‘Mijn schedel is kapot.’

‘Dus wij kunnen niks meer voor u doen?’ zegt Joke.

‘Tuurlijk wel,’ zegt de vrouw. ‘Ik ben geen misdadiger. Ik ben een offer.’

‘Kun je je buik nog induwen?’

Dat kan ze. Verstopt is ze niet.

‘Over vier dagen sta ik misschien op straat. Dit huis spoort niet. Ik heb een advocaat in de arm genomen omdat de eigenaar erge dingen gedaan heeft met mij en me nu wegpest.’

‘Kunt u me het doucheputje dat niet wegløopt laten zien?’ vraagt Joke.

‘Dat lukt me niet. Als ik warmwater gebruik, kom ik onder stroom te staan.’

‘En als ik het doe?’

‘Nee!’

‘Als u even buiten gaat staan?’ vraagt Joke.

‘Nee, dat gaat echt niet! Ik ben door die twee mannen uit mijn lichaam gewerkt.’

‘Ben je verkracht?’ vraagt Joke.

‘Dat was de bedoeling. Ik hoop dat u mij wel gelooft.’

‘Ik geloof je,’ zegt Joke.

Het is opvallend dat de vrouw je zelfverzekerd aankijkt, aan haar blik is niets te zien, de verhalen lijken dan wat troebel, maar de woorden komen in een volstrekt logische volgorde uit haar mond.

Ze laat filmpjes van de badkamer zien: een putje waarin water wegloopt. ‘Wat is het probleem, als ik vragen mag?’ zegt Stefan voorzichtig.

‘Dit was nog mild!’

‘Mag ik het putje bekijken?’ vraagt Joke. ‘Misschien kan ik het maken. Ik zal geen water gebruiken.’ Het is goed. Maar dan, als Joke de kamer verlaat, valt de vrouw van de stoel alsof ze door iets onzichtbaars van haar stoel wordt geslagen. ‘Wat gebeurt er?’ zegt Stefan die half overeind komt. Kermend kruipt de vrouw door de kamer. ‘M’n zenuwstelsel ligt op de grond, dat heb ik toch gezegd?’

‘Ik ben gepakt door twee hoge heren van de islam en uit mijn lichaam gegooid.’

‘Best lastig om voor te stellen...’ zegt Stefan.

‘Ik kon het ook niet begrijpen, nadat ik in Duisberg geweest ben en door twee engelen opgehaald werd in een busje. Zo kun je niet leven als vrouw. Ik kan niet poepen. Ik heb geen anus. Geen ingang bij mijn vagina. Dit is geen leven.’

‘Wilt u naar Nederland? Het ziekenhuis?’

‘Ja, ik wil onderzocht en opgenomen worden. Ik ben verzekerd in Nederland. Maar ze willen me niet, omdat ze me niet snappen.’

‘Heb je dat Duitse formulier ingevuld, zodat je recht hebt op zorg in Nederland?’ vraagt Joke, die weer terug is in de kamer.

‘Ja, dat is het erge, ik heb m’n kop er nog wel bij. Ik kijk tv met m’n ogen dicht. Engels, Frans, Duits. Dan blijf ik daar nog functioneren. Ik ben bang om gek te worden.’

‘Snap ik,’ zegt Joke.

‘Ik ben gepakt door twee hoge heren van de islam en uit mijn lichaam gegooid.’

Ze heeft haar administratie op orde. Ze laat al haar documenten zien. Ze heeft een Europese zorgpas, een Duitse huisarts en een behandelverleden in Nederland. Alles lijkt te kloppen. ‘Je hebt de zaakjes netjes geordend in mapjes, je zou eens bij mij thuis moeten komen kijken,’ zegt Joke. En de vrouw lacht.

‘Misschien is het goed om het hierbij te laten,’ zegt Stefan. ‘We hebben nu geen pasklare oplossing, maar als u kunt informeren over wanneer u het huis uit moet, zou dat erg fijn zijn.’

‘Ik wil overal aan meewerken. Ik ga vrijwillig, ik word maf in deze woning. Het is te veel.’

Voor we gaan wil ze nog foto’s van zichzelf laten zien. Haar navel, buik, billen, we zien onherleidbare afschrikwekkende foto’s van plooiën vel. Ze begint te huilen: ‘Ik lijk wel een gebraden kalkoen.’

‘Wij gaan aan het werk voor je,’ besluit Stefan.

Terwijl we onze schoenen weer aantrekken, wijst de vrouw naar een lege slaapkamer en zegt: ‘Ik geef dit huis liever aan arme mensen, ik kan toch niet meer alleen leven, maar ik wil niet zomaar op straat komen.’ Ze bedankt ons hartelijk: ‘Wel bijzonder dat jullie hierheen kwamen, niet gebruikelijk. Een privilege!’

DOORVERBONDEN EN DOORVERWEZEN

Op de stoep zegt Stefan: ‘Zullen we even een slof sigaretten op gaan roken om de hoek?’ Joke knikt. We stappen in de auto en Stefan zegt: ‘Mijn god, dat was best een beetje bijzonder.’

‘Ik vond het knap wat jullie deden, er niet in meegaan, maar haar ook nooit ontkrachten,’ zeg ik.

‘Dat is inderdaad wat je probeert. Het is zo bizar wat je hoort, de natuurlijke neiging van veel mensen is: *je bent knettergek*. Maar dan ben je haar kwijt. Het wordt me weleens gevraagd, hoe daar mee om te gaan? Ja, leg dat maar eens uit....’

In een zijstraatje stoppen we. De zon is bijna onder. ‘Dit is wel echt een buitencategorie hoor,’ zegt Joke. Al bellend begint het spel der bureaucratie. Ze worden doorverwezen en doorverbonden en doorverwezen, spreken vijf, zes instellingen die vragen: ‘Heeft ze een inschrijving hier?’ En: ‘Ja, ik zie haar staan, maar ze is uitgeschreven.’ Of: ‘Is ze verzekerd om in Nederland opgenomen te worden?’ En weer een ander: ‘Om kort te gaan: ik heb nul bedden nu.’ Stefan zegt: ‘Ja, maar is het überhaupt mogelijk dat ze bij jullie terecht kan?’

Morgen wordt het uitgezocht. Ze bellen door. Een ander vraagt of ze gezien moet worden, voor opname. ‘Je hoeft maar één mailtje van haar te lezen en je weet genoeg,’ zegt Stefan. ‘Nou, dat werkt toch vaak net even anders...’ Joke wordt erg duidelijk nu: ‘Oké, maar we gaan niet toestaan dat deze vrouw nog eens beoordeeld wordt, er moet gewoon hulp komen. Ze lijdt enorm. Ik keek in haar doucheputje en zij viel van haar stoel. Ze heeft een enorm

verstoorde lichaamsbeleving, daar kan niemand om heen. Ik kan haar niet volgen, omgedraaid, de poep komt uit haar hoofd. Ik kan het je niet navertellen.’

‘Een opnamevraag dus. Wat is de reden van opname?’

Joke zegt kort en krachtig: ‘Verstoorde lichaamsbeleving. Eten en drinken is ingewikkeld. Mogelijke uithuiszetting. Dit gaat bergafwaarts.’

‘Is de patiënt suïcidaal of agressief?’

‘Nee, dat niet.’

DE IDEALE PATIËNT

Er blijken spelregels te zijn aan het gek-zijn, plekken waar je wel en niet door mag draaien en hoe je gek mag zijn. Het liefst in je eigen gemeente, in je eigen huis, en je moet wel openstaan voor hulp, anders wordt het lastig. Iemand die stil is wordt snel vergeten, niet gezien of geholpen. De zorg wil de ideale patiënt. In Nederland gaat men er bijvoorbeeld van uit dat je op tijd komt. Als Europeaan lijk je al helemaal verloren te zijn. Stefan en Joke zijn door hun opties heen. Er wordt besloten om morgen verder te bellen. Maar waarschijnlijk kunnen ze niks voor deze vrouw doen. Het moet echt misgaan voor er een mandaat ontstaat. Tot die tijd zou ze zelf een stap naar hulp moeten zetten in Duitsland.

Het brein kan zich – al dan niet goed bedoelt – ook tégen de mens keren.

Joke mag als psychiater beoordelen wat normaal is en wat niet. Dokters worden op hun woord geloofd, verteld Stefan, maar psychiatrie, daar meent iedereen over mee te kunnen praten omdat het niet meetbaar is, tot ergernis van psychiaters. De vrouw legde verbanden die voor ons niet meer te volgen waren. ‘Die Arabieren hebben haar waarschijnlijk aangerand, of verkracht,’ zegt hij. ‘Ze verklaart of verwerkt het op een manier die niet meer te volgen is. Psychisch decompenseren noemen ze dat.’ Misschien is het decompenseren goed bedoeld van het hoofd. Volgens Sigmund Freud doet iedereen tot op zekere hoogte aan compensatie van mindere eigenschappen of een gemis, maar als het te erg wordt, de stress te hoog oploopt of te lang duurt, er een trauma is dat niet te compenseren is, kan er decompensatie optreden, als redmiddel, met vervorming tot gevolg. Het brein kan zich – al dan niet goed bedoelt – ook tégen de mens keren.

Stefan zegt dat iemand die echt knettergek is, soms wel normaal kan functioneren. ‘Soms gebeurt het dat zo’n iemand ineens zegt: “Ik moet nog even iemand van de gemeente bellen.”’

Dan voeren ze een heel normaal gesprek over afvalheffing, om op te hangen en dan weer alles te laten gaan. Onvoorstelbaar, toch?’

EEN SPUIT ANTIPSYCHOTICA

Aan de rand van Nijmegen staan een paar zorgwoningen, in de volksmond skaeve huse genoemd. Er wonen mensen voor wie geen plaats is in woonwijken omdat ze overlast zouden kunnen gaan veroorzaken. De letterlijke vertaling van skaeve huse is ‘rare huizen.’ Een van de bewoners moet een spuit antipsychotica hebben. Stefan kent hem al jaren. Soms denkt de man een KGB-agent te zijn. ‘Heb ik eens handig gebruik van gemaakt. Ik zei: “Ik ben net gebeld door de KGB en ze hebben me gevraagd of je een paar pillen zou willen testen.” En toen hop.’ Stefan doet lachend iemand na die een handje pinda’s in zijn mond gooit.

De man is net wakker. ‘Hoe was je vakantie?’ Hij is net terug uit de gevangenis.

‘Wel goed. Moet alleen nog even de afwas doen, en ik heb niks meer te roken. In m’n pijpje zit ook niks meer, heb nog geprobeerd om te melken gister.’ Hij laat ons zijn zwartgeblakerde crackpijp zien. Melken is het roken van cocaïne.

Stefan prepareert de antipsychoticaspuit. ‘Ik ben blij met die prik, de laatste dagen word ik weer een beetje agressief. Verbaal hoor, nooit fysiek,’ zegt de man.

Hij gaat op een eenpersoonsbedje in de hoek liggen en trekt zijn joggingsbroek naar beneden. Hij vraagt of de prik in zijn linker bil mag. Stefan zegt: ‘Beetje met je tenen wiebelen, dat helpt ontspannen.’ Als we weer buitenstaan zegt hij in de deuropening op samenzweerderige toon: ‘De zwarte ninja’s zullen zo wel komen.’

STEKKERDOZEN

In een woonkamer die uitkijkt op het bos zit een vrolijke jongen. De woning staat op de nominatie om gesloopt te worden. De jongen lijkt de dingen op een rijtje te hebben als hij spreekt maar in het huis lijkt niks op zijn plek te liggen. Als Stefan me van tevoren niks had verteld, had ik alleen rommel gezien. Nu lijkt de chaos in zijn huis een verlengstuk van zijn hoofd. Onder een tafel liggen vijf stekkerdozen die in elkaar geprikt zijn, om slechts één lampje te kunnen laten branden. De jongen is slim, heeft net een universitaire studie afgerond, maar belandde naar eigen zeggen door corona in een dal. ‘Misschien heb ik wel long-covid,’ zegt hij vandaag.

Stefan vertelde dat hij iedere week wel een andere oorzaak geeft waarom hij zich al jaren door niets laat helpen. ‘Het ligt altijd aan de ander. Je mag geen kritische vragen stellen, dan ben je hem kwijt.’

Er lijkt al heel lang niemand meer bij hem op bezoek te zijn gekomen in zijn onverwarmde huis. ‘Heb je nog contact met je moeder?’ vraagt Stefan. Dat gaat op zich goed, vertelt de jongen, maar hij kan niet echt met haar praten als de kinderen van haar nieuwe vriend er zijn. In elke hoek van de kamer zie je een hobby of nieuwe carrière waar fanatiek aan is begonnen, maar er is tekens ook weer mee gestopt en hij heeft de spullen letterlijk laten vallen. Er ligt een fotocamera, de piano is nu een wasmand, stapels boeken als onderzetters, een tennisracket. Het lijkt bijna de schuld van zijn spullen en de hobby’s, als je hem erover hoort praten. Met een montere hulpverlener zal hij allereerst zijn huis gaan opruimen binnenkort, dat is het plan. ‘Ik denk dat een minimalistische inrichting wel goed is.’

De jongen is net terug van een week Canarische Eilanden met een oude vriend. ‘Het probleem is dat mijn nieuwe vrienden me alleen depressief kennen. Terwijl mijn oude vrienden met me omgaan zoals ik vroeger was. Ik loop als een schim door de stad. Ik wil niet meer de dorpsgek van Nijmegen zijn.’ Hij wil gaan wonen waar zijn oude vrienden wonen om die versie van zichzelf te hervinden. Maar verhuizen zonder jezelf mee te nemen lijkt niet mogelijk. De verhuisplannen verbazen Stefan. Maar wat hij ook gaat doen, Stefan zou het prettig vinden om op de hoogte gehouden te worden.

HART OP ZIJN RUG

Dan volgen nog enkele korte huisbezoekjes om poolshoogte te nemen bij mensen of ze hun medicatie wel nemen. Het zijn stuk voor stuk mannen die op de een of andere manier alleen zijn, in gevecht met middelen leven, in woonkamers die blauw staan van tabak of wiet, en die getekend en sceptisch zijn geworden. Mij kijken ze niet aan, maar met Stefan zijn ze bevriend.

**Ieder woord wordt gewogen in deze
woonkamer, niet op een benauwde manier,
maar voorzichtig, goed gekozen, zoals een
dichter zijn woorden weegt.**

Een van hen heeft een kluis in zijn woonkamer waar de hulpverleners om de twee dagen pillen uithalen. Hij heeft een kogel om zijn nek als ketting, zoals anderen een kruisje dragen. Hij trilt, het is woensdag en zijn geld is al op. Hoe hij het weekend moet halen weet hij niet. ‘Ik zou graag eten én gebruiken. Maar ja, daar voorziet de overheid niet in hè?’

‘Nee, dat doen we niet,’ zegt Stefan.

Na de mannen lijkt het contrast met het laatste bezoek niet groter te kunnen. Een vrouw op de zesde etage in een opgeruimd appartement. Thee, klassieke muziek en keurig opgestapelde boeken. Stefan heeft al vaak over haar verteld. Ze is een dichter en publiceert. ‘Ik schrijf onder pseudoniem omdat ik een verleden heb,’ zegt ze. ‘Dat verleden wil ik graag verborgen houden. Het gaat nu goed met mij, maar dat was ooit heel anders. Het leven is best moeilijk.’ Later zal Stefan vertellen wat er met haar is gebeurd. Sommige dingen zijn ook anoniem of onder pseudoniem te gruwelijk om op te schrijven. Het leven had haar makkelijk bikkelhard en cynisch kunnen maken, maar dat heeft het allerminst gedaan. Ze is geïnteresseerd en in staat zich te verbazen. Ze wil weten wie ik ben, wat ik doe en wat ik van Stefans werk vind. Er is alle reden om haar voor altijd te blijven bezoeken. Ook als iemand inmiddels meer goede dan slechte dagen heeft. Boven de eettafel hangt een lamp die Stefan ophing. Aan de muur het ingelijste gedicht van Lucebert met de befaamde woorden dat alles van waarde weerloos is.

Tijdens de thee openbaart zich het ware talent van Stefan om zich aan te passen. Ieder woord wordt gewogen in deze woonkamer, niet op een benauwde manier, maar voorzichtig, goed gekozen, zoals een dichter zijn woorden weegt en niet zomaar van zich afkletst alsof andermans tijd onbeperkt is. Hier, in deze woonkamer, doet Stefan allerminst aan een automonteur denken. Misschien meer aan een horlogemaker.

Dit is de vrouw voor wie Stefan ooit een kat kocht om haar weer een reden om te leven te geven. Ik vraag naar de kat. Hij ligt te slapen voor de verwarming in de logeerkamer. We kijken toe, alsof het een pasgeboren baby is. Ze laat me een fotoboek van de kat zien. Strijkt over een foto en zegt: 'Zie je die vlek? Het is toch net een hart op zijn rug? Deze kat heeft zijn hart op de rug.'

Het had een zin uit een van haar gedichten kunnen zijn.

Besluit

Algemeen bestuur van GGD Gelderland Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

Datum
1 december 2023

Zaaknummer
2023-003571

Onderwerp
Begroting 2024

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 3

Geachte leden van het bestuur,

U heeft uw begroting 2024 aan ons toegestuurd. Gelet op het bepaalde in artikel 35, lid 7 Wet gemeenschappelijke regelingen jo. artikel 203 Gemeentewet hebben wij uw begroting beoordeeld.

Besluit en motivering

De begroting 2024 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat uw gemeenschappelijke regeling voor het jaar 2024 onder *repressief* toezicht staat. Dit is de lichtste vorm van toezicht. De begroting 2024 en ook de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen behoeven daarmee geen goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Het te laat vaststellen en toezenden van de jaarrekening 2022 is voor nu geen aanleiding om preventief toezicht in te stellen. Wij gaan er daarbij wel vanuit dat u er volgend jaar in slaagt deze stukken uiterlijk op 14 juli in te dienen.

Wij adviseren u de inhoud van de brief ter kennisname te brengen aan de raden en colleges van de deelnemende gemeenten.

Meer informatie

Wilt u meer informatie over deze brief?

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

1 december 2023

Zaaknummer

2023-003571

Blad

2 van 3

Neem dan contact op met het provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gelderland', with a large, sweeping flourish underneath.

Gerard Zeldenrijk
Teammanager Bestuur & Toezicht

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.

U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.

Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.

Als u een bezwaarschrift indient en u wilt niet dat een besluit in werking treedt, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Algemeen bestuur

Vergadering	11 april 2024
Agendapunt	5
Onderwerp	Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024-2027

Korte samenvatting onderwerp:

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 april 2022 besloten om de meerjarenstrategie te *actualiseren* voor de jaren 2024 t/m 2027 en geen geheel nieuwe meerjarenstrategie te ontwikkelen. Redenen hiervoor zijn dat de coronabestrijding van de GGD centraal stond in de jaren 2020 t/m 2022. En het feit dat volgens het Algemeen Bestuur de leidende principes, strategische thema's en speerpunten uit de strategie 2020-2023 nog zeer actueel zijn. Vandaar dat in de meerjarenstrategie 2024-2027 is voortgebouwd op de principes en thema's, zoals die zijn opgesteld voor de strategie 2020-2023. Toch zien we dat vanuit de maatschappelijke ontwikkelingen een actualisatie en aanscherping van deze principes en thema's nodig is. Deze actualisatie en aanscherping is opgenomen in de bijgaande geactualiseerde meerjarenstrategie 2024-2027.

De bijgevoegde concept meerjarenstrategie 2024-2027 is opgesteld met betrokkenheid van bestuur, gemeenteambtenaren en medewerkers van de GGD. Ook hebben raadsleden in regio Rivierenland en Rijk van Nijmegen hun input gegeven.

Op 19 december 2023 heeft het Dagelijks Bestuur, conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR), de conceptversie van de meerjarenstrategie 2024-2027, waarmee het Algemeen Bestuur heeft ingestemd, voor zienswijze gestuurd naar de raden van de deelnemende gemeenten.

Zienswijzen

In de bijlage vindt u een overzicht van de binnengekomen zienswijzen; alle 14 deelnemende gemeenten hebben een positieve zienswijze gegeven; de gemeenten zijn positief over de inhoud van de meerjarenstrategie 2024-2027 van GGD Gelderland-Zuid en stemmen ermee in.

De gemeenten ondersteunen van harte de aangescherpte leidende principes:

1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij gemeenten zowel opdrachtgever zijn als netwerkpartner.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat.

Daarnaast zijn ze ook akkoord met de actualisatie van de strategische thema's:

1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering'.
2. Adviseren over preventie en vormgeven groepsgerichte preventie.
3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van betere inwonerondersteuning.
4. Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein.

Ondersteunende opmerkingen in de zienswijzen

Door de gemeenten zijn in de zienswijzen verschillende opmerkingen gemaakt. Het Dagelijks Bestuur beschouwt deze opmerkingen als een ondersteuning ten behoeve van de professionele uitwerking van de meerjarenstrategie 2024-2027. Een aantal voorbeelden:

- Enkele gemeenten gaan bij het strategische thema 'Advisering over preventie' ervan uit dat de GGD in de aanpak ook 'laaggeletterden' hierin meeneemt.
- Een groot aantal gemeenten vindt het belangrijk dat de GGD prioriteit geeft aan verbetering van de (keten)samenwerking, bv. met buurtteams, welzijns-, sportorganisaties en zorgpartijen en tussen het medisch en sociaal domein.
- Een gemeente pleit voor een verschuiving van de focus en inzet van gezondheidszorg en veiligheid naar de verbinding van zorg en welzijn met een versterking van de sociale basis. Dit terwijl een paar andere gemeenten het speerpunt 'versterken van de sociale basis binnen het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein' primair een taak van gemeenten vindt.
- Een aantal gemeenten pleit om bij de uitwerking van de meerjarenstrategie oog te hebben voor de groeiende mentale problematiek bij de jeugd.
- Een gemeente vraagt om in de meerjarenstrategie ook klimaat gerelateerde en milieukundige zaken, zoals luchtkwaliteit op te nemen.

- Een gemeente vraagt de GGD om de komende jaren in te zetten op uitbreiding van de digitale dienstverlening en e-health.
- Een paar gemeenten geven suggesties ter bevordering van de uitvoering van de meerjarenstrategie, te weten: a) Betrek gemeenten in een vroeg stadium bij besluitvorming, nieuwe initiatieven en organisatiewijzigingen en b) Versterk de rol van de GGD als kennisexpert in de regio, bv. door uitwisseling van succesverhalen.
- Tenslotte geeft een aantal gemeenten aan de houding en inzet van de GGD te waarderen om te zorgen voor een financieel gezonde basis.

Reactie Dagelijks Bestuur op de gemaakte opmerkingen

De gemaakte opmerkingen van gemeenten (zie boven en bijlage) getuigen volgens het Dagelijks Bestuur van onderschrijving en ondersteuning van de meerjarenstrategie 2024-2027 van de GGD. Het Dagelijks Bestuur heeft aan de Directeur Publieke Gezondheid gevraagd om de opmerkingen mee te nemen en professioneel af te wegen bij de uitwerking van de meerjarenstrategie.

Deze reactie heeft het Dagelijks Bestuur - conform artikel 35 van de (herziene) Wet Gemeenschappelijke Regelingen - reeds kenbaar gemaakt aan de raden middels een brief (dd. 28 maart 2024; kenmerk: GGD/DIR/2024/2653/MP). Deze brief is bijgevoegd.

Voorstel te beslissen:

1. Kennis te nemen van de binnengekomen zienswijzen.
2. De Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024-2027 vast stellen.

Gelderland-Zuid

Inspirerend Kader en Meerjarenstrategie 2024 - 2027

GGD Gelderland-Zuid
19 december 2023
Conceptversie 3.0

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	3
INLEIDING	4
SAMENVATTING MEERJARENSTRATEGIE 2024-2027	5
1. INSPIREREND KADER GGD GELDERLAND-ZUID	6
2. MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE EN PUBLIEKE GEZONDHEID	7
3. RELEVANTE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN	9
<i>Pandemische paraatheid</i>	9
<i>Vaccinatievoorziening bij de GGD</i>	9
<i>Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 en het Nationaal Preventieakkoord</i>	9
<i>Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)</i>	10
<i>Forensische geneeskunde</i>	10
<i>Gezondheid in de fysieke en sociale woonomgeving / Omgevingswet</i>	10
<i>Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming</i>	10
<i>Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028</i>	10
<i>Kansrijke Start</i>	11
<i>Nieuwkomers</i>	11
4. MEERJARENSTRATEGIE GGD 2024-2027	11
LEIDENDE PRINCIPES	11
STRATEGISCHE THEMA'S 2024-2027	12
1. <i>Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering</i>	12
2. <i>Adviseren over preventie en vormgeven van groepsgerichte preventie</i>	13
3. <i>Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van een betere inwonerondersteuning</i> ..	14
4. <i>Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein</i>	15
BIJLAGE 1. GEZONDHEIDSSITUATIE INWONERS	17
BIJLAGE 2. TERUGBLIK MEERJARENSTRATEGIE 2020-2023	22

Voorwoord

De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van ondersteuning en bescherming aan kwetsbare groepen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan. Elke vier jaar stelt het Algemeen Bestuur het beleidsplan/meerjarenstrategie van de GGD vast. Hierin is de strategisch-inhoudelijke ontwikkelrichting van de GGD beschreven.

Voorafgaand aan de meerjarenstrategie presenteren we het Inspirerend Kader, waarin de missie van de GGD is geconcretiseerd in beloften die we doen aan onze inwoners, medewerkers, gemeenten en samenwerkingspartners. Het Inspirerend Kader benutten we om waar de GGD voor staat, te doorleven binnen de gehele organisatie, zodat we met elkaar een gemeenschappelijke focus hebben.

Voor u ligt de concept meerjarenstrategie 2024-2027. Het betreft een actualisatie van de meerjarenstrategie 2020-2023. De concept meerjarenstrategie is opgesteld met betrokkenheid van bestuur, gemeentebambtenaren en medewerkers van de GGD. Ook hebben raadsleden in Rivierenland en regio Nijmegen hun input gegeven.

Graag zou GGD Gelderland-Zuid deze meerjarenstrategie willen uitvoeren in de jaren 2024-2027, samen met gemeenten en haar netwerkpartners! Doet u met ons mee?

Dr. ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid

CONCEPT

Inleiding

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 april 2022 besloten om de meerjarenstrategie te actualiseren voor de jaren 2024 t/m 2027 en geen geheel nieuwe meerjarenstrategie te ontwikkelen. Redenen hiervoor zijn dat de coronabestrijding van de GGD centraal stond in de jaren 2020 t/m 2022. En het feit dat volgens het Algemeen Bestuur de leidende principes, strategische thema's en speerpunten uit de strategie 2020-2023 nog zeer actueel zijn. Vandaar dat in deze, voor u liggende, meerjarenstrategie 2024-2027 is voortgebouwd op de principes en thema's, zoals die zijn opgesteld voor de strategie 2020-2023. Toch zien we dat vanuit de maatschappelijke ontwikkelingen een actualisatie en aanscherping van deze principes en thema's nodig is. Deze actualisatie en aanscherping is opgenomen in onderhavige geactualiseerde meerjarenstrategie 2024-2027.

De missie van GGD Gelderland-Zuid luidt: "Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid, in samenhang met zorg, welzijn, onderwijs en veiligheid, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen". Deze hebben we voor onze inwoners, gemeenten, samenwerkingspartners en medewerkers uitgewerkt in het Inspirerend Kader van de GGD; dit Inspirerend Kader is opgenomen voorafgaande aan de meerjarenstrategie (zie hoofdstuk 1).

Het Inspirerend Kader, de maatschappelijke opgave (zie hoofdstuk 2), relevante beleidsmatige ontwikkelingen (zie hoofdstuk 3), de gezondheidssituatie in de regio (zie bijlage 1) en de terugblik op de uitvoering van de meerjarenstrategie 2020-2023 (zie bijlage 2) vormen de uitgangspunten voor de geactualiseerde meerjarenstrategie 2024-2027 (zie hoofdstuk 4). In dit hoofdstuk worden de geactualiseerde leidende principes en de strategische thema's voor de jaren 2024-2027 beschreven¹.

De voor u liggende meerjarenstrategie geeft de *inhoudelijke* ontwikkelrichting aan van GGD Gelderland-Zuid voor de jaren 2024-2027. En helpt ons bij het maken van professionele keuzen. Ieder jaar wordt de meerjarenstrategie geoperationaliseerd in meetbare doelstellingen en te bereiken resultaten in de programmabegroting van de GGD; deze wordt vervolgens na vaststelling uitgevoerd. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden van gemeenten². Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

De meerjarenstrategie van de GGD richt zich op de uniforme taken. Het werkveld van de GGD is breed. Zo ook de vraagstukken die er liggen. Aanvullend op de uniforme taken kunnen gemeenten specifieke vraagstellingen aan de GGD voorleggen en werkzaamheden facultatief afnemen op basis van additionele financiering. Deze facultatieve taken worden in samenhang met de uniforme taken van de GGD uitgevoerd. Dit is mogelijk op het gehele werkveld van de GGD. Ook zet de GGD zich in voor het verwerven van middelen via fondsen, zodat externe financiering voor (landelijke) prioriteiten kan worden benut.

¹ De actualisatie van de leidende principes en strategische thema's is tot stand gekomen na consultatie van gemeenteraden en ambtenaren van de deelnemende gemeenten, het algemeen bestuur en het management van de GGD.

² Het is bekend dat de financiële positie van gemeenten onder druk staat.

Samenvatting Meerjarenstrategie 2024-2027

De volksgezondheid in Nederland staat onder druk met een lagere levensverwachting en toenemend aantal chronische ziekten. De GGD is als gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van ondersteuning en bescherming aan kwetsbare groepen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan.

Uit de landelijke, regionale en lokale preventieakkoorden, het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is er veel aandacht voor het bevorderen van de volksgezondheid. Er is een steeds groter besef van het belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Hiervoor is een aanpak vereist met een andere benadering doordat veel oorzaken buiten het individuele domein en zorgdomein liggen.

Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD daarom vanuit twee leidende principes:

1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij gemeenten zowel opdrachtgever zijn als netwerkpartner. De GGD is de gezondheidsdienst van en voor gemeenten, waarbij lokale nabijheid een vereiste is.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de meerjarenstrategie 2024 – 2027.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2024 - 2027 op inzet zijn:

1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering
2. Adviseren over preventie en vormgeven groepsgerichte preventie
3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van betere inwonerondersteuning
4. Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein.

1. Inspirerend kader GGD Gelderland-Zuid

In dit hoofdstuk presteren we het Inspirerend Kader van GGD Gelderland-Zuid. Het is de overkoepelende boodschap en belofte van de GGD aan de inwoners van de regio Gelderland-Zuid, aan onze medewerkers, gemeenten en samenwerkingspartners. In de meerjarenstrategie 2024 – 2027 beschrijven we op welke manier we de komende vier jaar vorm en inhoud en inhoud geven aan dit Inspirerend Kader.

Alle inwoners van Gelderland Zuid verdienen een gezond en veilig leven.

De GGD is er voor alle inwoners van Gelderland-Zuid, zonder uitzonderingen. Door onze inzet en deskundigheid, verkleinen we de gezondheidskloof. En vergroten we de kans op een gezond en veilig leven voor jong en oud. Mensen met een kwetsbaarheid krijgen onze extra aandacht. Hiermee bedoelen wij mensen die, om welke reden dan ook, het verst afstaan van een gezond en veilig leven. Zij hebben ons namelijk het hardst nodig.

Wij monitoren de gezondheid en sociale veiligheid van alle inwoners. Zo weten wij waar onze inzet het meeste nodig is. En zo kunnen wij onze preventiemaatregelen richten op specifieke groepen inwoners. Met als doel dat iedereen kan meedoen en zo gezond en veilig mogelijk kan leven.

Onze belofte aan de inwoner

Wij zijn er voor alle (tijdelijke) inwoners van Gelderland-Zuid, ook voor jou. We ondersteunen je graag op een manier die bij jou en jouw situatie past. We vinden het belangrijk dat jij zo lang mogelijk zelf je eigen gezondheid en veiligheid bepaalt. We kijken ook naar de omgeving waarin je leeft. Deze proberen we zo in te richten dat gezond en veilig gedrag normaal en natuurlijk is.

Wij willen voor jou een herkenbaar en vertrouwd aanspreekpunt zijn. Ons hogere doel is om jou te ondersteunen zo lang mogelijk een gezond en veilig leven te leiden. Daar zetten wij ons maximaal voor in.

Onze belofte aan de medewerker

Wij vragen van jou om te werken vanuit jouw drijfveren, talenten en motivatie. Zodat je bijdraagt aan een gezonder en veiliger leven voor de inwoners van Gelderland-Zuid. Samen bouwen we aan een stimulerende en ondersteunende werkomgeving waarin je kunt groeien.

Wij bieden een werkplek waar je jezelf kunt ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Wij zijn duidelijk in wat we van jou verwachten en geven aan binnen welke kaders jij jouw werk kunt uitvoeren. Wij willen dat jij de regie op jouw eigen werk en werkgeluk kunt vergroten. Wij geven leiding vanuit vertrouwen. En staan voor een veilig werkklimaat waarin we het beste in elkaar naar boven halen.

Dat betekent dat we het geven en ontvangen van feedback aanmoedigen. Dit draagt bij aan jouw persoonlijke en professionele groei en het continu verbeteren van onze organisatie. Zo maken we samen een omgeving waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt. En waarin je jezelf kunt zijn.

Onze belofte aan de gemeenten.

Samen met jullie werken wij aan een sterke publieke gezondheid in Gelderland-Zuid. Wij ontwikkelen samen met de gemeenten de financiële en kwalitatieve kaders die ons in staat stellen om ons maximaal in te zetten voor gezonde en veilige inwoners.

Ons werk sluit altijd aan op gemeentelijk beleid. We pakken kansen en luisteren goed naar de behoeften van inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners.

We zijn laagdrempelig en werken vanuit vertrouwen. We streven naar open en reflectieve dialogen, om samen tot opdrachten te komen die ertoe doen. Hierbij werken we informatiegestuurd en van daaruit geven we geven gevraagd en ongevraagd deskundige en betrouwbare adviezen. Om deze te kunnen geven, bouwen we expertise en specialisme op vanuit de laatste wetenschappelijke inzichten.

Ook in crisissituaties kunnen jullie op ons rekenen. We zijn flexibel en doelgericht, bewegen mee en anticiperen op de omgeving.

Onze belofte aan de samenwerkingspartners

Wij geloven dat we samen meer bereiken dan alleen. We beseffen dat gezondheid, preventie en veiligheid niet alleen thema's van de GGD zijn. Het zijn belangrijke thema's waar meer organisaties zich hard voor maken.

Ons belangrijkste doel is altijd de inwoner verder helpen. Daarom stellen we het belang van de inwoner boven het belang van organisaties. Je zult ons zien samenwerken in alle situaties waarbij dit van meerwaarde is voor onze inwoners.

Werk je met ons samen? Dan kun je verwachten dat wij werken vanuit een gezamenlijk doel en onze deskundigheid maximaal inzetten, om het voor onze inwoners gezonder en veiliger te maken.

2. Maatschappelijke opgave en Publieke gezondheid

Onze volksgezondheid staat onder druk en Nederland heeft zijn leidende positie binnen de EU op dit gebied grotendeels verloren. De levensverwachting is gedaald, waarbij de helft van de Nederlanders één of meer chronische ziekten heeft (Zorgmonitor 2019, Nivel) en er bestaan aanzienlijke sociaaleconomische gezondheidsverschillen in levensverwachting³. Er is dan ook terecht veel aandacht voor het bevorderen van de volksgezondheid, zowel vanuit het Rijk als vanuit gemeenten, GGD'en en verschillende partijen in de samenleving. Dit blijkt onder andere uit de landelijke, regionale en lokale preventieakkoorden, het recent gesloten Integraal ZorgAkkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

De Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) speelt volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) een centrale rol in het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van haar inwoners. De publieke gezondheidszorg streeft ernaar om de gezondheid en vitaliteit van haar inwoners te bevorderen, risico's te verminderen en ondersteuning te bieden aan kwetsbare groepen. Daarnaast biedt het bescherming daar waar inwoners dit zelf niet kunnen. Deze taken sluiten naadloos aan bij de bredere maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan, namelijk het in samenhang organiseren van goede zorg en maatschappelijke ondersteuning voor hun inwoners. Deze verantwoordelijkheden op het gebied van volksgezondheid zijn onlosmakelijk verbonden met andere beleidsterreinen, zoals wonen, werk en inkomen, zorg, welzijn, onderwijs, sport en veiligheid.

De GGD staat in dienst van de gemeenten en fungeert als het gezicht van de publieke gezondheid in de regio. De GGD is van en voor de gemeenten en voert verschillende taken uit in opdracht van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid op basis van de Wpg en taken, die aan haar opgedragen zijn. Primair gaat het daarbij om de taken gezondheidsbescherming, gezondheidsmonitoring, publieke gezondheid bij rampen en crises en toezichthouden, die door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de 4 pijlers van de GGD worden genoemd. Overige belangrijke taken betreffende de jeugdgezondheidszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz), Veilig Thuis, gezondheidsbevordering en forensische geneeskunde.

De GGD is zowel regionaal georganiseerd als lokaal aanwezig. Ze speelt een zichtbare en nabije rol in het uitvoeren van taken zoals jeugdgezondheidszorg en gezonde scholen. De GGD onderzoekt, adviseert en ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen van lokaal gezondheidsbeleid, waarbij ze inspeelt op lokale behoeften en prioriteiten. Op regionaal niveau bundelt de GGD haar kennis en expertise die doelgericht wordt ingezet. Daarnaast vervult de GGD een vangnetfunctie voor de meest

³ Rapport 'Op Onze Gezondheid' van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS)

kwetsbare inwoners en zorgt ze voor de juiste doorverwijzing naar passende zorg. Ook Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld is onderdeel van de GGD. In crisissituaties vervult de GGD haar rol als crisisorganisatie.

Het is duidelijk dat er meer nodig is voor een toekomstbestendige publieke gezondheid. Nieuwe bedreigingen dienen zich aan die de publieke gezondheid kunnen schaden, zoals de gevolgen van klimaatverandering, infectieziekten, stijgende kosten van levensonderhoud en toenemende armoede. Ook de oorlog in Oekraïne heeft zijn impact. Daarnaast zijn het bevorderen van een goede gezondheid en welzijn, het verminderen van gezondheidsverschillen en kansenongelijkheid, essentieel om de toegankelijkheid van de gezondheidszorg te waarborgen. Er is steeds meer bekend over de wijze waarop een effectieve gezondheidsbevorderende aanpak eruit moet zien. Het aanpakken van de oorzaken van ongezonde leefstijl en gedrag vereist meer inzet en een andere benadering van de publieke gezondheidszorg. Veel van deze oorzaken liggen namelijk buiten het individuele domein en ook buiten het zorgdomein⁴. Gerichtte interventies op individuen om leefstijl en gedrag te veranderen blijken simpelweg niet voldoende effectief te zijn. Om deze reden is een robuuste en goed uitgeruste infrastructuur nodig op het snijvlak van verschillende levensdomeinen en op het terrein van preventie.

Beleidskeuzes zijn niet allemaal bedoeld om gezondheid te beïnvloeden maar hebben vaak wel invloed hierop. Het laten meewegen van de gevolgen van beleid op gezondheid biedt kansen. *Health in and for all policies* is een belangrijke ontwikkeling, die zowel internationaal als nationaal, veel aandacht besteedt aan kruisbestuiving tussen verschillende terreinen, thema's en beleidskaders met als doel om gezondheid als rode draad te verankeren. Om *Health in and for all Policies* daadwerkelijk van de grond te krijgen, is samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden (ook binnen gemeenten) essentieel. Samenwerking tussen de verschillende sectoren is nodig om tot actie te komen en om daadwerkelijke resultaten te bereiken.

Bovenstaande gaat over ontwikkeling op gebied van toekomstbestendige zorg en ondersteuning. Dit vraagt samenwerking tussen gemeenten en GGD'en en is al een uitdaging op zich. Daarnaast zijn er nog andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de organisatie van de GGD:

- Het tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel; nu en in de toekomst door verdergaande ontgroening en vergrijzing. Dit vraagt om een andere manier van organiseren en dienstverlening. Slimmer werken door te innoveren. Werken in netwerken vanuit de bedoeling. Ontwikkelen van digitale oplossingen, e-health, zorg op afstand en inzetten op gezondheidsvaardigheden en digivaardigheden. Daarnaast is intern goed werkgeverschap, het binden en boeien van onze medewerkers en het tijdig inspelen op voorziene ontwikkelingen in ons personeelsbestand een belangrijk aandachtspunt. Belangrijk is om te anticiperen op bovengenoemde krapte door aanscherping van het verzuim- en vitaliteitsbeleid en het creëren van doorgroei- en doorstroommogelijkheden. Het doel is om hiermee een lager verzuim, minder verloop en een hogere medewerkerstevredenheid te bereiken.
- Positieve Gezondheid, een gezonde leefstijl, terugdringen gezondheidsachterstanden/kansenongelijkheid, vitaal ouder worden en langer thuis wonen, het versterken van gemeenschapszin en een inclusievere samenleving (vs polarisatie), demedicalisering en het beter verbinden van het sociaal en medisch domein. Deze ontwikkelingen vinden hun plek in de meerjarenstrategie. Daarnaast is mentale weerbaarheid en de druk op dagelijks leven een thema dat met name voor jongeren en jongvolwassenen de aandacht vraagt.
- Beperkte financiële middelen vragen om het maken van keuzen. Wat doen we wel en met welke kwaliteit. Er is een gebrek aan voldoende financiële middelen om alle taken volgens de vastgestelde kwaliteitsnormen uit te voeren. Dan wordt het belangrijk om te bekijken hoe we dingen anders kunnen organiseren en/of uitvoeren, zonder tekort te doen aan de wettelijke verplichtingen.

⁴ Rapport 'Op Onze Gezondheid' van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS)

3. Relevante beleidsmatige ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de voor de GGD Gelderland-Zuid relevante beleidsmatige ontwikkelingen beschreven.

Pandemische paraatheid

Globalisering, klimaatverandering en intensief dier-mens contact verhogen de kans op nieuwe introducties van infectieziekten. Het Kabinet heeft geld vrijgemaakt om de pandemische paraatheid van GGD'en te versterken. Het Ministerie van VWS, GGD GHOR Nederland en de GGD'en hebben hiervoor een plan opgesteld. De capaciteit en expertise van GGD'en wordt versterkt. Werkwijzen worden uniformer ingericht om landelijke opschaling te vergemakkelijken. De bovenregionale samenwerking wordt versterkt. Daarnaast is de Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI) opgericht binnen het RIVM. De LFI heeft de landelijke regie tijdens pandemieën en is verantwoordelijk voor een adequate voorbereiding (paraatheid) op toekomstige infectiecrises.

Vaccinatievoorziening bij de GGD

Als stap naar een flexibel en toekomstbestendig vaccinatiestelsel heeft het Kabinet besloten om een publieke vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te organiseren. De vaccinatievoorziening voorziet in eenduidige voorlichting over vaccinaties en een doelmatige organisatie. Voor griep- en pneumokokkenvaccinaties wordt de verandering geleidelijk doorgevoerd, en gekeken naar welke partij het beste geschikt is in de toekomst. Huisartsen blijven voorlopig deze vaccinaties uitvoeren. GGD Gelderland-Zuid zal coronavaccinaties en vaccinaties door de Jeugdgezondheidszorg integreren in de nieuwe vaccinatievoorziening.

Het Rijksvaccinatieprogramma blijft zich ontwikkelen met nieuwe vaccins, groeiende kennis en aandacht voor nieuwe infectieziekten. Er zullen in de komende jaren nieuwe vaccinaties aan het programma worden toegevoegd. Extra financiering wordt verstrekt voor de uitbreiding en monitoring van het programma via het gemeentefonds, terwijl het RIVM de kosten van de vaccinaties dekt. Het Kabinet heeft besloten om de vaccinatie tegen het rotavirus aan alle pasgeborenen aan te bieden en op te nemen in het programma vanaf begin 2024. De vaccinatie tegen meningokokken B zal ook in de toekomst worden beoordeeld, en er blijft aandacht voor andere vaccinaties. Voortschrijdende kennis maakt het mogelijk om steeds meer ziekten te vaccineren

Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 en het Nationaal Preventieakkoord

Elke vier jaar wordt de lokale nota gezondheidsbeleid vastgesteld door gemeenten in samenwerking met de GGD. De landelijke nota Gezondheidsbeleid is hierin richtinggevend voor de invulling van het lokale gezondheidsbeleid in gemeenten, als onderdeel van de vierjarige beleidscyclus volksgezondheid.

Belangrijke punten in de landelijke nota zijn: (1) de invloed van achterliggende problemen zoals armoede, laaggeletterdheid en eenzaamheid op de gezondheid, (2) het concept van positieve gezondheid, en (3) samenwerking waarbij gezondheid een verbindend thema is bij alle beleidsvelden. De nota richt zich op vier actuele gezondheidsvraagstukken: het verbeteren van de fysieke en sociale leefomgeving, het verminderen van gezondheidsachterstanden, het verlichten van druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen, en het bevorderen van vitaal ouder worden. Deze vraagstukken zijn gekozen omdat deze gezondheidsvraagstukken een grote ziektelast veroorzaken. De inzet is gericht op het realiseren van gezondheidswinst voor kwetsbare groepen en kostenbeheersing van de zorguitgaven.

Het Nationaal Preventieakkoord richt zich op een gezonder Nederland. Met dit akkoord werken maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten en sportverenigingen aan een integrale en samenhangende aanpak. Het akkoord heeft als doel dat over ruim twintig jaar roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik drastisch zijn teruggedrongen. Op basis van het Nationaal Preventieakkoord wordt gestimuleerd en ondersteund dat er bij

(samenwerkende) gemeenten een lokale of regionale aanpak op preventie komt. Dit stelt ons in staat om het gezondheidspotentieel maximaal te benutten door rekening te houden met de lokale situatie.

Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In september 2022 ondertekende het Kabinet met zorgverzekeraars en zorgpartijen het Integraal Zorg Akkoord (IZA) om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA is vastgelegd dat gemeenten en zorgverzekeraars een regiobeeld en -plan opstellen. De GGD wordt genoemd als kennispartner bij het opstellen van het regiobeeld. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is ook ondertekend en omvat afspraken over hoe het preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd ten behoeve van een gezonde generatie in 2040. Gemeenschappelijke doelen in het GALA zijn onder andere het verminderen van gezondheidsachterstanden, het creëren van een gezonde fysieke leefomgeving, het versterken van de sociale basis en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Het GALA benadrukt de rol van GGD als kennispartner en coördinator van regionale samenwerking.

Forensische geneeskunde

Er is een groot tekort aan forensisch geneeskundigen ontstaan door hoge uitstroom wegens pensionering en lage instroom van nieuwe artsen. De GGD heeft moeite met het invullen van dienstroosters en waarschuwt voor het risico op een tekort aan dienstverlening. Om de taken van de GGD toekomstbestendig te maken, gaat GGD Gelderland-Zuid bovenregionaal samenwerken met andere GGD'en in de regio Oost-Nederland.

Gezondheid in de fysieke en sociale woonomgeving / Omgevingswet

De Omgevingswet, die vanaf 1 januari 2024 van kracht is, streeft naar een gezonde en veilige leefomgeving. Het combineert een groot aantal wetten en brengt het fysieke en sociale domein samen. Participatie van stakeholders is belangrijk om tot een evenwichtige en gezonde inrichting van de omgeving te komen. De landelijke gezondheidsnota geeft prioriteit aan het verbeteren van de leefomgeving in wijken/gebieden met gezondheidsachterstanden.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

In opdracht van de VNG, de Ministeries van J&V en VWS is in 2021 een toekomstscenario voor een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het plan is dat over vijf tot tien jaar: a) het Lokaal Team hulpverleent aan kind en gezin, b) functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samengebracht in het Regionaal Veiligheidsteam, en c) dat er één vaste vertrouwde professional is die de gezinnen helpt. Het scenario betekent een grote innovatie en verandering in de jeugdbeschermingsketen, waarbij wordt overgestapt naar een gezinsgerichte benadering en een teammodel tussen organisaties. De uitgangspunten en realisatie van dit scenario kunnen grote organisatorische consequenties hebben voor de lokale sociale wijkteams, Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen en ook voor (de organisatorische inbedding van) Veilig Thuis binnen de GGD. In Gelderland wordt ervaring opgedaan met het werken volgens het toekomstscenario in twee proeftuinen in Nijmegen Dukenburg en Zaltbommel, waarbij Veilig Thuis ook betrokken is.

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 heeft als doel om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Daarnaast heeft de agenda tot doel om het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst.

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten worden verplicht bepaalde

specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Daarnaast zullen wijkteams worden versterkt en moet betere samenwerking met bijvoorbeeld het onderwijs ervoor zorgen dat kinderen en jongeren meer met collectieve voorzieningen worden ondersteund en dat uithuisplaatsingen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Kansrijke Start

Kansrijke Start is een landelijk actieprogramma, waarin gemeenten en het Rijk samen met medewerkers van wijkteams, welzijnswerk, volwassen-ggz, geboortezorg en GGD'en werken aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen. Kansrijke Start doet een beroep op gemeenten en alle professionals in het sociale en medische domein om het belang van de eerste 1000 dagen uit te dragen en er actief op in te zetten.

Inmiddels werken alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid - samen met de GGD en andere partners uit het medische en sociale domein - aan een Kansrijke Start. Binnen Kansrijke Start kunnen allerlei interventies worden ingezet om (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie te helpen. Interventies, zoals Voorzorg, Nu Niet Zwanger, Rookvrije Start, Prenataal Huisbezoek, groepsconsulten met zwangeren, oudercafé's etc.

Nieuwkomers

Door de inval van Rusland in Oekraïne kwam een grote vluchtelingenstroom op gang. Daarnaast steeg ook het aantal asielzoekers. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang van de (Oekraïense) vluchtelingen. De GGD verzorgt de publieke gezondheidszorg voor de vluchtelingen en asielzoekers.

4. Meerjarenstrategie GGD 2024-2027

In dit hoofdstuk presenteren we de actualisatie van de leidende principes en strategische thema's voor de jaren 2024 – 2027. Vanuit het Inspirerend Kader, de maatschappelijke opgave, relevante beleidsmatige ontwikkelingen (zie boven), de gezondheidssituatie in de regio (zie bijlage 1) en de terugblik op de uitvoering van de meerjarenstrategie 2020-2023 (zie bijlage 2) worden de geactualiseerde leidende principes en de strategische thema's voor de jaren 2024-2027 in dit hoofdstuk beschreven.

Leidende principes

Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD vanuit **twee leidende principes** om de belofte uit het Inspirerend Kader (zie hoofdstuk 1) waar te maken:

1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij gemeenten zowel opdrachtgever zijn als netwerkpartner. De GGD is de gezondheidsdienst van en voor gemeenten, waarbij lokale nabijheid een vereiste is.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het gezamenlijk organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

Strategische thema's 2024-2027

De volgende **strategische thema's** staan centraal in de periode 2024-2027:

1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering

Externe ontwikkelingen en samenwerkingen, zoals het IZA, GALA en het Nationaal Preventieakkoord tonen aan dat de GGD een belangrijke rol heeft als proactieve kennispartner. Om deze rol goed te kunnen vervullen, is informatiegestuurd werken essentieel. Het geeft beter inzicht in samenhangende regionale en lokale gezondheidsgegevens. Bovendien wordt in toenemende mate binnen de verschillende werkvelden van de GGD gewerkt op basis van actuele informatie en onderzoek. Onze informatiegestuurde aanpak wordt op deze manier gezien als ondersteuning van het uitvoerende werk door professionals. Informatiegestuurd werken dient als basis en onderlegger voor de uitvoering van vraagstukken rondom (groepsgerichte) preventie (strategisch thema 2), de verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid (strategisch thema 3) en gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein (strategisch thema 4). Informatiegestuurd werken helpt ons om een speerpunt als 'verkleinen van de kansengelijkheid op gezondheid' te monitoren en om handelingsperspectieven te signaleren om vanuit ons netwerk verbeteracties/interventies in te zetten. Hetzelfde geldt voor het verbinden van domeinen zorg en veiligheid. Juist door de verschillen en overeenkomsten inzichtelijk te maken, kunnen we betere keuzes maken. Met als uitkomst dat we kwetsbare doelgroepen beter in beeld krijgen, zorg en advisering op maat te kunnen leveren, en efficiënt het werk kunnen organiseren. De GGD wil hiermee de informatiegestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven verstevigen.

Het monitoren van de gezondheid van de inwoners is één van de wettelijk verplichte taken (Wpg) die de GGD vormgeeft. Voor deze kerntaak voeren GGD'en de gezondheidsmonitors voor kinderen, schoolgaande jeugd en volwassenen/ouderen uit. In samenwerking met het CBS en het RIVM worden regionale cijfers verwerkt tot een landelijk beeld. Vanuit deze wettelijke taak zal de GGD, samen met CBS en RIVM, de ontwikkeling van de gezondheidsmonitors voortzetten. Door gebruik te maken van nieuwe technieken en aanpakken kan het vergaren van gezondheidsinformatie worden versterkt en geborgd. De data uit de monitors stellen ons in staat om ons te verdiepen in een aantal groepen inwoners door de relaties in de data te onderzoeken. Denk hierbij aan inzichten over kwetsbare ouderen, jongvolwassenen, of mensen die aangeven moeite te hebben met rondkomen. Bovendien helpt het ons om regionale en lokale advisering rondom gezondheidsbevordering en preventie te optimaliseren. Hiermee bieden we de gemeenten handvatten om het gezondheids- en veiligheidsbeleid te verrijken en herijken, en ondersteunt het de gemeenten bij het maken van keuzes in dit lokale (preventieve) gezond- en veiligheidsbeleid.

Naast de verdieping en doorontwikkeling van de gezondheidsmonitors kan de GGD in de toekomst in samenwerking met andere organisaties, waaronder huisartsen en ziekenhuizen, verschillende databronnen aan elkaar koppelen en analyseren. Deze bronnen bestaan uit data van gemeenten, data uit de werkvelden van de GGD of openbare data. Door samen met gemeenten op te trekken, kunnen we thematisch relevante data combineren. Denk bijvoorbeeld aan het koppelen van gegevens over de gezondheid/eenzaamheid van ouderen aan kenmerken van een wijk en aan de inzet van een casemanager dementie. Of door informatie over verwijzingen vanuit onze jeugdartsen te relateren aan inzichten van jeugdhulpverlening en jeugdzorg en aan inkoopgegevens van de gemeente. Aangezien gezondheidsopgaven steeds integraler worden benaderd, biedt het analyseren van data kansen om verbanden tussen domeinen inzichtelijk te maken. In de datagedreven samenleving zijn gegevens steeds belangrijker om een weloverwogen besluitvormings- en beleidsproces te kunnen ondersteunen.

Vanwege het strategische belang van actuele gezondheidsinformatie, het koppelen en ontsluiten van gegevens en het ontwikkelen van methodieken en werkwijzen om zinvolle informatie te verkrijgen, brengt de GGD de verschillende disciplines samen in een Programma 'Onderzoek Informatie en Advies'. Binnen dit programma richten we ons op verdiepende analyses van de gezondheidsmonitoren en op de doorontwikkeling van gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl, waar de nieuwste gezondheidscijfers online inzichtelijk gemaakt worden. Daarnaast richten we ons ook op verbreding van infrastructuur en onderzoeksomgeving, waardoor we kunnen aansluiten op landelijke ontwikkelingen.

Speerpunten:

- Versterken van informatiegestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven binnen en buiten de GGD.
- Doorontwikkeling gezondheidsmonitors tot inzichtelijke gezondheidsinformatie over kwetsbare groepen.
- Het, in samenwerking met gemeenten, verrijken en combineren van thematisch relevante data ten behoeve van een verantwoord lokaal en/of regionaal gezondheid- en veiligheidsbeleid en de monitoring van de voortgang.

2. Adviseren over preventie en vormgeven van groepsgerichte preventie

Gezondheid wordt niet langer uitsluitend gezien als het domein van medische professionals, maar als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Bovendien wordt het belang hiervan ook benadrukt in de focus op preventie, zowel de Landelijke Gezondheidsnota als in het GALA. Daarom hanteren we in ons beleid het concept van 'positieve gezondheid': een brede definitie van gezondheid waarin sociaal en medisch domein gekoppeld zijn. We beschouwen gezondheid niet alleen als de afwezigheid van ziekte, maar als *het vermogen van individuen om fysieke, emotionele en sociale uitdagingen het hoofd te bieden en zoveel mogelijk zelf de regie te voeren* (M. Huber)⁵. In deze visie is gezondheid en zorg niet langer exclusief het domein van medische professionals, maar vereist het een allesomvattende aanpak. Niet de ziekte, maar een betekenisvol leven staat centraal. Hierbij wordt de nadruk gelegd op veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van mensen⁶.

De grootste gezondheidswinst is te behalen bij de meest kwetsbare groepen: ouderen, mensen in armoede en jeugd/jongvolwassenen. De GGD wil met een samenhangende aanpak vooral deze groepen bereiken en zet hiervoor kennis en kunde in. Bij alle belangrijke thema's, zoals [1] het verkleinen van kansongelijkheid, [2] het bevorderen van een gezonde leefstijl, [3] vitaal ouder worden en [4] de druk op dagelijks leven bij jeugd, speelt mentale gezondheid een rol. Armoede en kansongelijkheid zijn nauw met elkaar verbonden. Kansongelijkheid veroorzaakt stress als gevolg van armoedeproblematiek, wat het hele gezin treft en het opgroeien in een dergelijke omgeving tot een extra uitdaging maakt. Armoede hoeft niet per definitie tot langetermijnproblemen te leiden, maar als armoede langdurig is en gepaard gaat met minder beschermende factoren en meer risicofactoren, neemt de kans op ontwikkelingsproblemen bij kinderen toe (Hermanns e.a., 2005; Ince e.a., 2018)⁷.

Om preventie slim te organiseren, werkt de GGD aan een preventieve infrastructuur. Hieronder verstaan we de structuur waarin partijen binnen een gemeente, wijk of dorp samenwerken om gezondheidsproblemen te voorkomen, waarbij iedereen een bijdrage levert om dit op te lossen. Hierin stimuleert de GGD een goede verbinding tussen het medische en sociale domein. Bovendien is

⁵ Hoogleraar, arts en grondlegger van het gedachtegoed positieve gezondheid

⁶ <https://ggdgelderlandzuid.nl/gezond-leven/leefstijl/positieve-gezondheid/>

⁷ Regiobeeld Rijk van Nijmegen 2023

de GGD expert in het organiseren van preventie. Gezondheidsmakelaars fungeren als adviseurs en vormgevers van het gezondheidsbevorderende systeem binnen wijken, scholen en gemeenten. Ze adviseren en faciliteren gemeenten op basis van gegevens en informatie (wijkprofielen, monitoring) bij het ontwikkelen van gemeentelijk gezondheids- en veiligheidsbeleid en keuzemogelijkheden (doelen en agenda). Daarnaast coördineren en ontwikkelen ze projecten die preventie, zorg en welzijn met elkaar verbinden (versterking). Ze sluiten aan bij wat er speelt, kennen de lokale partners (relaties) en werken evidence based. Academische kennis en onderzoeksvaardigheden zijn van belang om een effectieve, samenhangende aanpak te realiseren.

Samen met de collega's van de jeugdgezondheidszorg vormen gezondheidsmakelaars een sterke preventieve basis in de wijken, scholen en gemeenten. Professionals die bekend zijn met de mensen en hun leefomstandigheden. De jeugdgezondheidszorg heeft een groot bereik, is laagdrempelig, werkt normaliserend en demedicaliserend door ouders te ondersteunen in het 'normaal' gezond en veilig op laten groeien van hun kinderen. Als het nodig is, dan verwijst de jeugdgezondheidszorg door.

De GGD versterkt de samenwerking met onderwijs en kinderopvang om tot een collectieve preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid te komen.

Speerpunten

In lijn met de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 en GALA richten wij ons op verschillende actuele gezondheidsvraagstukken en ketenaanpakken. Doordat deze vraagstukken een aanzienlijke ziektelast veroorzaken, kan preventieve aandacht leiden tot aanzienlijke gezondheidswinst voor kwetsbare groepen en/of kan bijdragen aan kostenbeheersing in de zorguitgaven.

Het adviseren over preventie en het vormgeven van groepsgerichte preventie richten wij in de periode 2024-2027 op de volgende thema's:

- Verkleinen van kansenongelijkheid
- Vitaal ouder worden (mede gezien de dubbele vergrijzing)
- Bevorderen van mentale gezondheid / voorkomen van mentale druk op dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
- Bevorderen van gezonde leefstijl
- Aansluiten van groepsgerichte preventie bij 1^e-lijns zorgpreventie
- Preventie en aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld.

3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van een betere inwonerondersteuning

De domeinen zorg en veiligheid raken elkaar steeds meer binnen gemeenten. Het is van essentieel belang om vraagstukken binnen zorg en veiligheid (meer) te bekijken vanuit een ketensamenwerking. Denk hierbij aan de ontwikkeling van de proeftuinen bij Veilig Thuis of de ontwikkelingen rondom personen met onbegrepen gedrag en de Wet verplichte GGZ.

Bij Bijzondere Zorg en Veilig Thuis komen de politiemeldingen van de regio Gelderland-Zuid binnen. Wij zullen ons de komende jaren richten op verdere samenwerking tussen het zorg en veiligheidsdomein binnen de GGD. Wij geloven dat dit verbeteringen oplevert voor de inwoners van onze gemeenten.

We noemen Bijzondere Zorg en Veilig Thuis 'geëscaleerde zorg' binnen de GGD. Het uitgangspunt is namelijk dat elke aanmelding, traject of onderzoek bij deze afdelingen één traject te veel is. Onveilige en geëscaleerde situaties willen we te allen tijde zien te voorkomen voor onze inwoners.

De openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) van Bijzondere Zorg richt zich op kwetsbare volwassenen, vaak met multiproblematiek (verslaving, schulden, beperkingen etc.). Klanten van Bijzondere Zorg kunnen door hun gedrag overlast veroorzaken voor hun directe omgeving en/of zorgmijdend zijn. De aanpak van Bijzondere Zorg kenmerkt zich door 'erop af' te gaan en inwoners te ondersteunen in het vinden van de juiste zorg. Per gemeente heeft Bijzondere Zorg vaste aanspreekpunten; deze zijn bekend met de gemeente en hun kwetsbare doelgroep. Bijzondere Zorg werkt veel samen met de politie, crisisdienst (GGZ), verslavingszorg, beschermd wonen, maatschappelijk werk en de sociale teams van gemeenten.

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Sinds de start (2015) is het aantal meldingen explosief gegroeid. Hierdoor is onveiligheid van kinderen, maar ook van volwassenen en ouderen, beter in beeld. De instroom van meldingen, de continue wijzigingen in het landelijke werkproces zorgen echter voor een grote druk op de organisatie van Veilig Thuis met groeiende werkvoorraden. Het met alle partners in de keten goed samenwerken om overdragen vanuit Veilig Thuis naar het veld (waaronder gemeentelijke sociale wijkteams) soepel te laten verlopen vereist continue aandacht en blijvende investering in expertise bij alle partners. Om structurele onveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen is blijvende investering nodig in de samenwerking en afspraken met netwerkpartners in de zorg- en strafketen, met politie, justitie, jeugdzorg, veiligheidshuis, reclassering en gemeentelijke sociale wijkteams. Binnen de GGD willen we hiertoe de samenwerking tussen JGZ en Veilig Thuis versterken, om de preventieve aanpak vanuit de JGZ te benutten om onveiligheid in gezinnen te voorkomen.

Speerpunten:

- Datgene wat de inwoner of situatie nodig heeft is leidend. De GGD zal hiertoe medewerkers ruimte geven om te doen wat voor inwoners het meest toegevoegde waarde heeft; protocollen moeten daaraan ondersteunend en faciliterend zijn.
- Het leveren van een integraal advies aan de inwoner op gebied van zorg en veiligheid. In acht nemen dat elke aanmelding of traject uniek is.
- Naar buiten treden als één GGD. Interne processen Veilig Thuis en Bijzondere Zorg zijn zo op elkaar afgestemd dat inwoners en samenwerkingspartners laagdrempelig en makkelijk kunnen melden en snel geholpen worden. Warme overdracht naar onze samenwerkingspartners is hierbij een belangrijk aspect, zodat de inwoner continuïteit ervaart.
- Het initiëren van preventieve maatregelen om escalatie te voorkomen door het inzetten van onze informatie en kennis over geëscaleerde zorg, omdat iedere onveilige geëscaleerde situatie voor een inwoner, buurt wijk is er één te veel is.

4. Gezondheidsbescherming en-bevordering in het sociale en fysieke domein

De maatschappelijke ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben aangetoond dat er nieuwe bedreigingen voor de publieke gezondheid zijn die buiten het zorgdomein vallen. Onder andere daarom zijn initiatieven, zoals het GALA en de Omgevingswet in het leven geroepen. Daarnaast vloeit dit thema direct voort uit de Landelijke Gezondheidsnota. Met gerichte aandacht voor dit thema kunnen we aanzienlijke gezondheidswinst boeken voor kwetsbare groepen. Dit zal niet alleen leiden tot kostenbeheersing in de zorguitgaven maar ook binnen het sociaal domein.

De omgeving waarin mensen wonen, werken en leven is één van de factoren die hun gezondheid beïnvloedt. Deze omgeving is zowel fysiek als sociaal van aard. De fysieke en sociale leefomgeving zijn nauw met elkaar verbonden: een gezond en toegankelijk ingerichte fysieke leefomgeving kan bijdragen aan een gezonde sociale leefomgeving en andersom.

Vanuit maatschappelijke ontwikkelingen groeit de noodzaak voor een andere wijk- en buurtinrichting, zowel sociaal als fysiek. We zetten in op een inrichting die de zelf- en samenredzaamheid van de bewoners vergroot en die de gezondheid bevordert, zoals een sterk verenigingsleven en actieve vrijwilligersorganisaties. Ook stimuleren we een leefomgeving, die een gezonde leefstijl vergemakkelijkt, zoals rookvrije schoolpleinen, wandel- en fietspaden, kinderspeeltuintjes in de wijk, buurt of dorp en beweegmogelijkheden voor ouderen. Hierbij rekening houdend met de klimaatverandering en de energietransitie. Daarnaast willen we een inrichting bevorderen die samenwerking tussen sectoren zoals welzijn, gezondheid, onderwijs, cultuur, vrijwilligersorganisaties en woningbouw ten goede komt.

Daarnaast zetten we ons in om beter voorbereid te zijn op epidemieën en pandemieën en willen we het vaccinatienetwerk verstevigen. Dit omvat onder andere de verdere ontwikkeling van hoogwaardige vaccinatiezorg, die zowel fysiek als digitaal gemakkelijk toegankelijk is voor inwoners. Hierbij geloven we dat we het meest bijdragen aan het bevorderen van (het volledige spectrum van) gezondheid en veiligheid door het ondersteunen van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

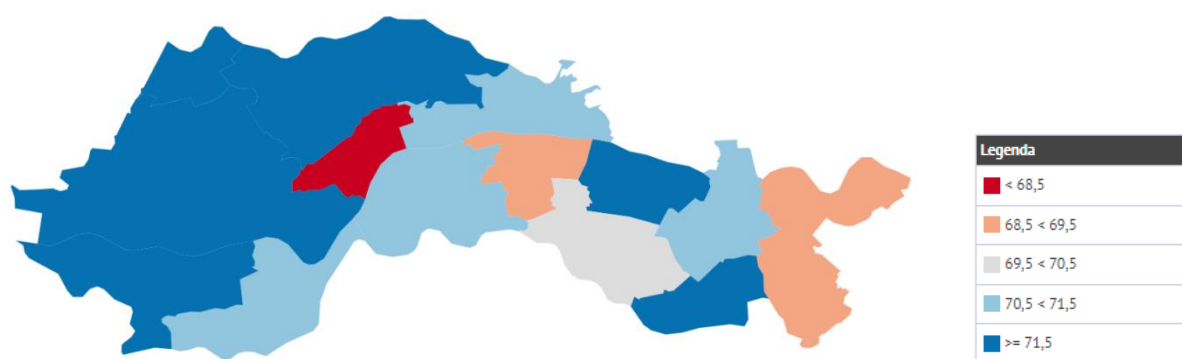
Speerpunten:

- Versterken van de sociale basis in wijken, buurten en gemeenschappen door onder andere het verder ontwikkelen van zelf- en samenredzaamheid van inwoners (bv. door eenzaamheidsprogramma's).
- Verder versterken van de samenwerking met relevante netwerkpartners (welzijn, lokale toegang, onderwijs, woningbouw).
- De GGD ontwikkelt zich als expert en vaak ook als regisseur in (het managen van) de keten van gezondheid en (sociale) veiligheid. Wij helpen deze keten te versterken.
- Borgen van de inzet van de GGD ten aanzien van het versterken van pandemische paraatheid.
- Verstevigen vaccinatienetwerk.
- Doorontwikkeling en integrale advisering van gemeenten over de inrichting van een gezonde leefomgeving in het kader van de Omgevingswet.

Bijlage 1. Gezondheidssituatie inwoners

Algemeen

Met de meeste inwoners van Gelderland-Zuid gaat het goed. Ze voelen zich gezond en gelukkig. Dit neemt wel af met de leeftijd en het percentage is na de coronacrisis afgenomen. Ook verschilt de ervaren gezondheid per opleidingsniveau; theoretisch geschoolden voelen zich vaker gezonder dan praktisch geschoolden (81% tegen 56%) t.o.v. 85% en 66% in deze groepen in 2020⁸.

Figuur 1. Percentage volwassenen per gemeente wat gezondheid als (zeer) goed ervaart (2022)⁹.

De levensverwachting in Gelderland-Zuid (81,4 jaar) ligt iets lager dan gemiddeld in Nederland (81,7 jaar). Door de coronapandemie kwam er een eind aan de jarenlange stijging. Meer ziekten worden chronisch. Ook door de dubbele vergrijzing (groep ouderen wordt groter en gemiddelde leeftijd wordt hoger) neemt het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toe. In Gelderland-Zuid geeft 27% van de 18-64-jarigen aan 1 of meer langdurige ziekten of aandoeningen te hebben, waar dit door 47% van de 65-plussers wordt genoemd.

Tabel 1. Percentage volwassenen met 1 of meer langdurige ziekten/aandoeningen naar opleidingsniveau en leeftijdsgroep (2022)⁹.

Opleidingsniveau	Totaal (%)	18-64 jaar (%)	65 plussers (%)
Alle volwassenen	32	27	47
Lo, mavo, lbo	41	35	48
Havo, vwo, mbo	29	26	45
Hbo, wo	28	25	47

Binnen Gelderland-Zuid zijn de verschillen in gezondheid groot. Het is een regio met een grote diversiteit. Dit betreft diversiteit qua verstedelijking (van plattelandsdorpen tot universiteitsstad) maar ook zijn er grote verschillen in religie, politieke kleur en opleidingsniveau. In het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn voor de twee subregio's (Rijk van Nijmegen en Regio Rivierenland) regiobeelden gepubliceerd op <https://www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl/regiobeelden/#nijmegen>. Binnen deze regiobeelden worden de verschillen doorgaans ook per gemeente gepresenteerd om zo de opgaven en knelpunten in de regio inzichtelijk te maken.

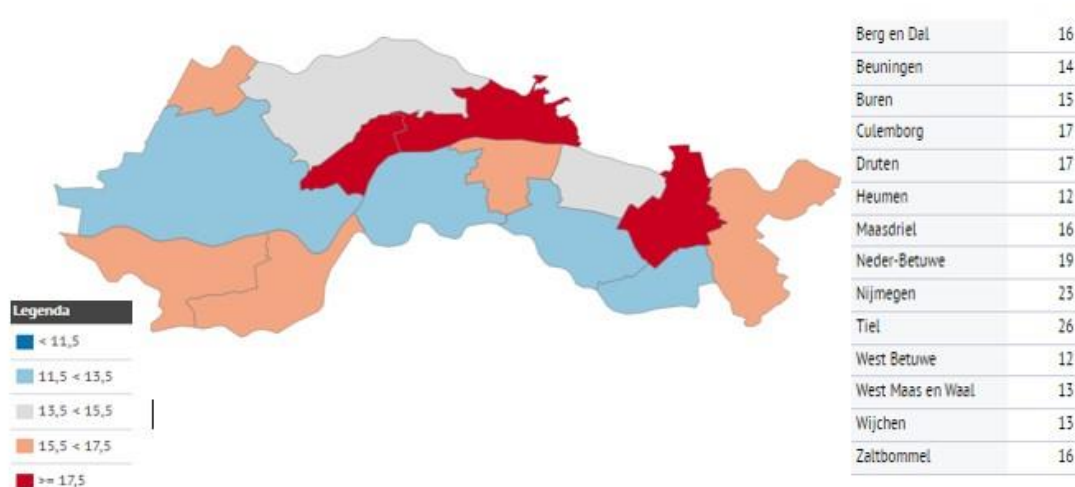
⁸ <https://onderzoek.ggd gelderland zuid.nl/gezondheidsmonitor-volwassenen-2020-2021/gezondheid/>

⁹ Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en, CBS en RIVM

Verskil in gezondheidskansen

De algemene ontwikkelingen die zich voordoen in Nederland gelden ook voor Gelderland-Zuid: toename van vergrijzing, het bestaan van kwetsbare groepen en een duidelijk verschil in gezondheidskansen afhankelijk van achtergrond en (financiële) positie in de maatschappij. Zo is er sprake van een toename in problematiek bij kwetsbare doelgroepen, bijvoorbeeld zorgen over bestaanszekerheid, lage gezondheidsvaardigheden en ongezonde leefstijl.

Binnen Gelderland-Zuid geeft 18% van de volwassenen aan dat zij de afgelopen 12 maanden moeite hadden met rondkomen. De resultaten voor moeite met rondkomen uitgesplitst per gemeente en per leeftijd en opleidingsniveau staan in onderstaande figuur en tabel, mede om te benadrukken dat verschillen enorm uiteenlopen.

Figuur 2. Percentage volwassenen wat per gemeente aangeeft de afgelopen 12 maanden moeite met rondkomen te hebben (2022)⁹.

Tabel 2. Percentage volwassenen wat per leeftijdsgroep en opleidingsniveau aangeeft de afgelopen 12 maanden moeite met rondkomen te hebben (2022)⁹.

Opleidingsniveau	Totaal (%)	18-64 jaar (%)	65 plussers (%)
Alle volwassenen	18	21	11
Lo, mavo, lbo	23	30	14
Havo, vwo, mbo	23	25	11
Hbo, wo	12	14	5

Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. Echter, kansenongelijkheid ontstaat al tijdens de zwangerschap. Zo kunnen roken en stress invloed hebben op de ontwikkeling van het kind. Wanneer een gezin moeite heeft met rondkomen, is het lastiger om kinderen gezond en gelukkig te laten opgroeien, waardoor intergenerationeel overdracht ontstaat. Ook factoren zoals opleidingsniveau van de ouders, het al dan niet hebben van 1000 euro voor onverwachte noodzakelijke uitgaven of een 1-ouder gezin zijn van invloed op de gezondheid van de jeugd. De effecten van moeite met rondkomen op kinderen en gezinnen zijn te lezen in de [factsheet kwetsbare gezinnen](#).

Moeite met rondkomen is gerelateerd met verhoogd risico op andere gezondheidsproblemen, zoals roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik, maar ook is er een sterke associatie met stress, eenzaamheid en risico op angststoornis of depressie. Voor regio Rivierenland zien we dat 9,5% van de inwoners (zeer) ernstig eenzaam is; voor de groep personen zonder moeite met rondkomen, was dit 6,1%, terwijl 26,8% uit de groep personen met enige/grote moeite met rondkomen aangeeft (zeer) ernstig eenzaam te zijn.

Tabel 3. Percentage voor een aantal indicatoren uit de volwassenen monitor, uitgesplitst naar “moeite met rondkomen” (2022)⁹.

GEZONDHEID VOLWASSENEN (in percentages)	Geen moeite met rondkomen	Enige/grote moeite met rondkomen
(zeer) ernstig eenzaam	6,1	26,8
Hoog risico op angststoornis of depressie	3,3	18,8
Obesitas	13,1	29,5

Mentale gezondheid

Er zijn zorgen over maatschappelijke en mentale weerbaarheid, vooral bij jongvolwassenen. Het Kabinet wil daarom het Preventieakkoord uitbreiden met ‘mentale weerbaarheid’. Mentale gezondheid is ook één van de thema's in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

In Gelderland-Zuid heeft 21% van de inwoners van 18 jaar en ouder psychische klachten ervaren in het najaar van 2022. Dit is gelijk aan Nederland. Vooral volwassenen tot 35 jaar hebben psychische klachten. Vrouwen hebben vaker psychische klachten dan mannen (23% t.o.v. 18%). Een matig tot hoog risico op een angststoornis of depressie zien we voor 49% van de volwassenen, uitgesplitst naar geslacht is dit voor 55% van de vrouwen t.o.v. 43% van de mannen. Bovendien heeft 11% van de inwoners van de regio een enkele keer of zelfs vaak, serieus nagedacht over suicide. Risicogroepen: kwetsbare jongeren van 10-30 jaar en blanke mannen van middelbare leeftijd.

Veerkracht is een nieuw speerpunt in beleid en sluit aan bij het concept Positieve Gezondheid. Veerkrachtige mensen vinden het minder moeilijk om zich door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan en veren na een moeilijke periode meestal snel en gemakkelijk weer terug. Van de volwassen inwoners heeft 15% een lage veerkracht, dit komt vaker voor bij inwoners met een l(b)o/mavo-opleiding.

Tenslotte komt eenzaamheid veel voor. In de regio voelt 44% van de inwoners zich matig tot (zeer) sterk eenzaam, waarbij we ook grote verschillen naar opleidingsniveau zien.

Leefstijl

Bij positieve gezondheid staat niet de ziekte, maar een betekenisvol leven centraal. Uit onderzoek blijkt namelijk dat het mensen niet alleen gaat om hun lichamelijke gezondheid. Mensen vinden vooral een betekenisvol leven belangrijk. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens. En niet op de beperkingen of ziekte zelf¹⁰. Een gezonde leefstijl is hierin een belangrijke pijler.

¹⁰ <https://ggdgelderlandzuid.nl/gezond-leven/leefstijl/positieve-gezondheid/>

Overgewicht blijft een groot probleem spelen: na roken de belangrijkste oorzaak van ziekten in Nederland volgens het Nationaal Preventieakkoord. In de regio heeft 49% van de inwoners van 18 jaar en ouder overgewicht: 34% matig overgewicht en 15% ernstig overgewicht. Dit is gelijk aan Nederland (50%)¹¹. Daarnaast voldoet 48% van de volwassen inwoners aan de Nederlandse Beweegrichtlijn.

Samen met overgewicht zijn problematisch alcoholgebruik en roken de speerpunten van het Nationaal Preventieakkoord. 15% van de inwoners van de regio rookt tabak. Dit is gedaald ten opzichte van 2020. Mannen en jongvolwassenen roken vaker. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt het aantal rokers af. Er is een sterke relatie met het opleidingsniveau: mensen met een lo/lbo/mavo-opleiding roken meer dan twee keer zo vaak dan mensen met een mbo/havo/vwo-opleiding.

41% van de inwoners in de regio van 18 jaar en ouder drinkt helemaal niet of niet meer dan één glas alcohol per dag en voldoet hiermee aan de huidige richtlijn.

Tenslotte vormt voeding een belangrijke pijler binnen leefstijl. In de regio eet 44% van de inwoners van 18 jaar en ouder elke dag groente en 39% eet elke dag fruit. In vergelijking met 2020 is het dagelijks eten van groente (46%) en fruit (41%) gelijk gebleven¹¹.

Vitaal ouder worden

Er is een dalende trend te zien in het percentage inwoners dat regie heeft over het eigen leven, wat leidt tot minder toegankelijkheid tot de zorg en meer zorgconsumptie. Wanneer mensen namelijk in staat zijn om voor zichzelf te zorgen en hun dagelijkse activiteiten zelfstandig uit te voeren, hebben ze minder behoefte aan professionele medische zorg of ondersteuning. Ze zijn bijvoorbeeld in staat om zelfstandig om te gaan met milde gezondheidsproblemen of maken gebruik van informele zorgbronnen, zoals familie of vrienden, in plaats van professionele zorg. Aan de andere kant kan een verminderde zelfredzaamheid leiden tot een toename van het zorggebruik¹². Daarnaast speelt eenzaamheid en daarmee samenhangende psychische problemen een grote rol bij vitaal ouder worden. Hierbij geldt dat de aanwezigheid van een sociaal netwerk informele zorg of mantelzorg mogelijk en makkelijker maakt.

Druk op dagelijkse leven jongvolwassenen

Meer dan 1 op de 5 jongeren van de regio Rijk van Nijmegen ervaart naar eigen zeggen heel vaak stress en meer dan 2 op de 5 inwoners tussen de 18 en 34 jaar kampt met eenzaamheid. Vanzelfsprekend is er hierdoor een toename van het GGZ-gebruik. Naast het versterken van de jongere zelf (door bijvoorbeeld de mentale weerbaarheid te vergroten) is het ook van belang om aandacht te hebben voor omgevingsfactoren, zoals kanselijkheid in het onderwijs, ongunstige woonomstandigheden, laaggeletterdheid, armoede en schulden, prestatiedruk, en druk door gebrek aan sociale steun. Hierin monitoren wij alle kinderen in Gelderland-Zuid waarin wij onderscheid aanbrengen tussen veerkrachtige kinderen (80%) en kwetsbare en beschadigde kinderen (20%). De GGD houdt alle kinderen in beeld, wel zet zij lichtere monitoringsvormen in bij veerkrachtige kinderen dan bij de overige twee categorieën.

Zo'n twintig jaar geleden had 1 op de 27 kinderen een vorm van jeugdhulp. Tegenwoordig is dat getal landelijk 1 op de 7. Dit terwijl er geen enkel vorm van bewijs is dat de jeugd van toen het beter heeft dan de jeugd van toen. Het lijkt er eerder op dat we – als samenleving – in de tijd steeds meer eisen zijn gaan stellen aan onze jeugd. De toename in zorggebruik komt met name door psychische en psychosociale problemen. De druk op het dagelijks leven bij de jeugd is groot, zowel de druk die de omgeving ze oplegt maar ook de druk die ze zichzelf opleggen. Opgroeien in een prestatie maatschappij gaat gepaard met stress hetgeen zorgt voor allerlei problemen, waaronder een

¹¹ Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en, CBS en RIVM

¹² Regiobeeld Rijk van Nijmegen 2023

stijgende zorgconsumptie, een groeiende afhankelijkheid van zorg en (daarmee samenhangend) een dalende zelfredzaamheid. Ook in onze regio ervaart grofweg de helft van de jeugd vaak prestatiedruk en (heel) vaak stress.

Informatie per gemeente, dorp of wijk

De GGD rapporteert over de gezondheidssituatie aan de individuele gemeenten in Gelderland-Zuid, zodat zij (gezondheids)beleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren dat past bij hun inwoners. Speciale aandacht is er voor gezondheidsverschillen en de kwetsbaren in de samenleving met als doel juist ook bij deze mensen het gezondheidspotentieel zoveel mogelijk te benutten.

Informatie en interactieve dashboards met relevante cijfers per gemeente, dorp of wijk in Gelderland-Zuid, afkomstig van onze grootschalige vragenlijstonderzoeken onder de diverse leeftijdsgroepen (de gezondheidsmonitors) zijn te vinden op de [website van GGD Gelderland-Zuid via Gezondheid in Cijfers](#). De GGD biedt hiermee een groeiend aantal integrale inzichten over de publieke gezondheid in Gelderland-Zuid, om hiermee juiste informatie te kunnen leveren ten behoeve van het gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Impact van (corona)crisis

De coronacrisis is gestart als een gezondheids crisis en heeft door het langdurige karakter een grote impact gehad op de maatschappij, zowel economisch als sociaal-maatschappelijk. Bijna alle inwoners zijn minder gaan bewegen. Bij jongeren zien we flink meer mentale gezondheidsproblemen en zorgen over de toekomst. De kansenongelijkheid in het onderwijs is toegenomen. In het algemeen zijn er grotere maatschappelijke en gezondheidsverschillen ontstaan, juist bij mensen in kwetsbare situaties.

Bijlage 2. Terugblik Meerjarenstrategie 2020-2023

De meerjarenstrategie 2020-2023 is in april 2020 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid. De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD.

Om de meerjarenstrategie zichtbaar te maken en onder de aandacht te houden is een [online magazine](#) ontwikkeld. Hierin is - voor gemeenten, voor onze samenwerkingspartners en ook voor onze GGD-medewerkers - zichtbaar gemaakt hoe we hebben gewerkt aan de meerjarenstrategie door middel van concrete verhalen. In dit [online magazine](#) vind je de nota, een samenvatting en uitleg over de [twee leidende principes](#) en de [vier strategische thema's](#).

In het magazine hebben we, via verhalen van medewerkers en samenwerkingspartners, in beeld gebracht hoe we - in de praktijk - hebben gewerkt aan de (leidende principes en de strategische thema's uit de) meerjarenstrategie 2020-2023. Het online magazine is in de jaren 2020 t/m 2023 gevuld, zodat we nu (na vier jaar) een beeld hebben van de ontwikkelingen en resultaten die we op het terrein van de [strategische thema's](#) uit de meerjarenstrategie met elkaar hebben doorgemaakt en bereikt.

Hieronder geven we een korte terugblik op de vier strategische thema's. Voor uitgebreide informatie verwijzen we naar het [online magazine](#).

Informatiegestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven

Het programma 'Onderzoek, informatie en advies' (OIA) geeft vorm aan dit strategische thema, waarin verdiepende inzichten over gezondheid en veiligheid verkregen worden. We werken continu aan het optimaliseren van een veilige en schaalbare technische infrastructuur voor de opslag en verwerking van data. Informatiegestuurd werken werd heel relevant tijdens de coronapandemie. In deze periode namen wij deel aan een langlopend (panel)onderzoek en hebben we inzicht verkregen in het gedrag van inwoners. Dit heeft als input gediend voor regionale en landelijke maatregelen¹³. Vanzelfsprekend hebben wij in deze periode de gemeenten ook voorzien van data op het terrein van de vaccinatiegraad in hun gemeente.

In 2022 is een nieuwe applicatie in gebruik genomen, waarmee we goed (digi)toegankelijke inzichten kunnen realiseren, die we openbaar kunnen publiceren. Ook zijn we bezig geweest met het ontwikkelen van dashboards voor onze GGD waarmee stuur- en beleidsinformatie van verschillende afdelingen snel inzichtelijk zijn, onder andere voor gemeenten¹⁴. We hebben alle datastromen ingericht en klaargemaakt voor de lancering van gezondheidincijfers.ggd gelderlandzuid.nl in juni 2023. Zowel bij het opstellen van de regioplannen voor GALA/IZA als de advisering aan gemeenten over de ketenaanpakken voor GALA, hebben de dashboards en informatiegestuurd werken hun meerwaarde bewezen.

Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg

Om onze kerntaak 'Gezondheidsbevordering' goed uit te kunnen voeren is het belangrijk om in de gemeenten, wijken en scholen aanwezig te zijn. Dit sluit ook aan op twee speerpunten die wij hadden geformuleerd voor deze periode: collectieve aanpak van GGD, onderwijs en kinderopvang in belang van een gezonde jeugd, en aandacht voor de meest kwetsbare wijken en buurten en kwetsbare groepen. In 2021 hebben we daarom de gemeenteteams ontwikkeld. Daarin werken de GGD'ers van verschillende afdelingen samen om in te kunnen spelen op specifieke behoeften en zo maatwerk te bieden¹⁵. Vanuit dit strategische thema en n.a.v. behoeften van huisartsen is een gezondheidsmakelaar in 2020 gestart met het Leefstijlspreekuur in Tiel¹⁶. De huisartsen merkten dat veel patiënten

¹³ <https://meerjarenstrategie.ggd gelderlandzuid.nl/2020-2023/gedrag-corona>

¹⁴ Jaarverslag 2021 GGD Gelderland-Zuid

¹⁵ bestuursversie jaarverslag 2021 GGD Gelderland-Zuid

¹⁶ <https://meerjarenstrategie.ggd gelderlandzuid.nl/2020-2023/het-leefstijlspreekuur>

gezondheidsklachten hadden vanwege hun leeftijd, maar zelf hadden ze geen tijd en kennis om deze patiënten te begeleiden. In het leefstijlspreekuur zijn patiënten - door een GGD-professional- heel gericht doorverwezen naar ondersteuning en leefstijlaanbod dichtbij huis. Door het grote succes waarbij 150 mensen de afgelopen twee jaar zijn doorverwezen naar het collectieve aanbod in hun wijk, wordt er nu gekeken of meer gemeenten interesse hebben in deze aanpak.

Een ander project is onze GroeiGids app en website waarmee ouders toegang hebben tot up-to-date betrouwbare informatie over de ontwikkeling, gezondheid en opvoeding van hun kind. Na een half jaar maken ruim 750 ouders uit onze regio er al gebruik van. We zijn er nu voor ouders met vragen over hun kind van 0-12 jaar¹⁷. Daarnaast zijn er tal van andere projecten uitgevoerd binnen dit strategische thema, zoals het 'Opvoeden en Loslaten' project, Vitaal ouder worden en het programma Nu Niet Zwanger. Wij verwijzen u voor alle overige projecten naar de verschillende [jaarverslagen](#) van de GGD en het [online magazine meerjarenstrategie 2020-2023](#).

Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid

De twee domeinen zorg en veiligheid raken elkaar steeds meer binnen gemeenten. Ambulantisering, ketensamenwerking (onder andere bij Veilig Thuis) en de ontwikkelingen rond personen met verward gedrag en de Wet verplichte GGZ hebben de domeinen zorg en veiligheid dichter bij elkaar gebracht. Binnen dit strategisch thema is een groot aantal resultaten te benoemen. Een paar voorbeelden:

Housing First: een initiatief uit Amerika dat in de jaren negentig ontstond. Het idee erachter is dat daklozen met ernstige psychische problemen al dan niet met verslavingsproblemen, eerst een huis krijgen en daarbij intensieve begeleiding. In 'Housing first' werken de GGD, Leger des Heils, het RIBW, Iriszorg, woningscorporaties, politie en gemeente Nijmegen intensief met elkaar samen¹⁸.

Voor de uitvoering van de maatregel Tijdelijk Huisverbod (THV) werkt Veilig Thuis samen met een Hulpofficier van Justitie (hOVJ) van de politie. Een samenwerking die essentieel is voor een veilige situatie doordat het mogelijk is om de situatie vanuit meerdere perspectieven te belichten, ondersteunt door heldere procedures en een duidelijke bijdrage op basis van expertise¹⁹.

Politie, Regionaal Ambulance Vervoer (RAV), IrisZorg, ProPersona (GGZ), het GGD-meldpunt Bijzondere Zorg en het Interventieteam werken samen aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. De afgelopen jaren zijn er goede vorderingen gemaakt, onder andere de oprichting van een crisisbeoordelingskamer voor personen met verward gedrag (waar de beoordeling plaatsvindt van patiënten) en het actieplan passend vervoer. De huidige en toekomstige ontwikkelingen liggen op het vlak van preventie, een sterke sociale basis en het organiseren van passende ondersteuning en zorg dichtbij de mensen.

Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein

Dit strategische thema is de afgelopen jaren met name gedomineerd door de aanpak van het coronavirus. Hierdoor hebben wij goede invulling gegeven aan ons speerpunt om ons vaccinatienetwerk te versterken. Hier hadden wij speciale aandacht voor de vaccinatie van bijzondere doelgroepen, waaronder arbeidsmigranten, dak- en thuislozen, zwerfjongeren, vrouwen in de vrouwenopvang en ongedocumenteerden. Om uitbraken binnen deze groepen te voorkomen is er een concreet plan opgesteld en samenwerking gezocht met relevante partijen²⁰. Daarnaast hebben wij de afgelopen jaren vanuit de GGD in het kader van dit strategische thema geïnvesteerd in de opbouw van netwerken, zoals bijvoorbeeld het netwerk GAIN: het Gelders Antibiotica-resistentie en Infectie-preventie Netwerk²¹. Tevens werden op het terrein van gezondheidsbescherming regionale

¹⁷ <https://meerjarenstrategie.ggdgelderlandzuid.nl/2020-2023/groiegids-betrouwbare-informatie-over-opgroeien-en-opvoeden>

¹⁸ <https://meerjarenstrategie.ggdgelderlandzuid.nl/2020-2023/housing-first>

¹⁹ <https://meerjarenstrategie.ggdgelderlandzuid.nl/2020-2023/tijdelijk-huisverbod-bij-huiselijk-geweld>

²⁰ <https://meerjarenstrategie.ggdgelderlandzuid.nl/2020-2023/vaccineren-bijzondere-doelgroepen-deel-1>

²¹ <https://meerjarenstrategie.ggdgelderlandzuid.nl/2020-2023/samenwerken-corona>

netwerken opgebouwd die de samenwerking ten behoeve van het bestrijden van het coronavirus vergemakkelijkte.

Bovendien is er invulling gegeven aan dit strategische thema met o.a. de ontwikkeling van lokale hitteplannen, PrEP-zorg en voorlichting voor schurft. Zie voor meer informatie het [online magazine meerjarenstrategie 2020-2023](#).

Actualisatie van de strategische thema's

Zoals hierboven te lezen is, zijn de bovengenoemde strategische thema's nog actueel en 'springlevend'. Mede daarom heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de strategische thema's. Deze actualisatie en de manier waarop we voortbouwen op de resultaten van 2020-2023 met bijbehorende actuele speerpunten voor de komende jaren vindt u in hoofdstuk 4 van dit document (Meerjarenstrategie GGD 2024-2027).

CONCEPT

Gemeente	Zienswijze	door gemeente gemaakte opmerkingen
Berg en Dal	Akkoord	Gemeente vindt het belangrijk om keuzen te maken; voor Berg en Dal ligt de prioriteit vooral bij de jeugd, mede in het licht van groeiende mentale problematiek bij deze groep en al jaren erg hoog gebruik van jeugd-GGZ.
Beuningen	Akkoord	Gemeente stelt dat de gemeenten de regie hebben bij GALA en niet de GGD; derhalve wil gemeente de opmerking over de rol van coördinator van regionale samenwerking in de MJS wordt geschrapt. Gemeente vraagt het belang en de meerwaarde van het koppelen en analyseren van gemeenten goed te overwegen. Binnen het strategisch thema 'gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein' mist de gemeente opmerkingen over gezondheid en milieu. Gemeente vraagt om in de MJS ook klimaatgerelateerde en milieukundige zaken, zoals luchtkwaliteit, op te nemen.
Buren	Akkoord	Gemeente leest in de meerjarenstrategie een investering op een aantal thema's, terwijl het volgens de gemeente niet de primaire taak is van de GGD, maar van de gemeente. Bv. m.b.t. de Omgevingsvisie, de inrichting van een gezonde leefomgeving en het versterken van de sociale basis. Advies van de gemeente: versterk de rol van de GGD als kennisexpert, adviseur en verbinder.
Culemborg	Akkoord	Gemeente pleit voor een verschuiving van de focus en inzet van gezondheidszorg en veiligheid naar de verbinding van zorg en welzijn met een versterking van de sociale basis. En vraagt om deze nuance op te nemen in de MJS. Gemeente wil bij: <ul style="list-style-type: none"> - 'overige belangrijke taken van de GGD' (pag. 7) de indicering voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang' genoemd hebben. - Genoemde bedreigingen (pag. 8) het tekort aan voldoende betaalbare huisvesting genoemd hebben. - Advisering aan gemeenten m.b.t. de Omgevingswet (pag. 16) "en woningbouw' eraan toevoegen. Gemeente geeft 2 suggesties ter bevordering van de uitvoering van de MJS, te weten: <ol style="list-style-type: none"> a. Betreft gemeenten in een vroeg stadium bij besluitvorming, nieuwe initiatieven en organisatiewijzigingen. b. Versterk de rol van de GGD als kennisexpert in de regio, bv. door uitwisseling van succesverhalen.
Druuten (concept)	Akkoord	Gemeente vindt 'de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein en de rol die de GGD daarin kan spelen' een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.

Heumen	Akkoord	<p>Gemeente werkt graag met de GGD samen om de data met elkaar te verbinden en deze ook samen met professionals en bewoners te duiden.</p> <p>Gemeente ziet de GGD als belangrijke keten- en samenwerkingspartner voor de gezamenlijke opgaven in het sociaal domein.</p> <p>Gemeente ziet 'krapte op de arbeidsmarkt' als risico voor het uitvoeren van de meerjarenstrategie.</p>
Maasdriel	Akkoord	<p>Het document had bondiger kunnen zijn.</p> <p>Bij het strategisch thema 'versterken samenwerking zorg en veiligheid' ziet gemeente graag de vermelding dat de Bommelerwaard de diensten van Bijzondere Zorg niet afneemt. Daarnaast ziet gemeente bij dit strategisch thema dat 'het verkleinen van de werkvoorraden bij Veilig Thuis' ook aan de speerpunten wordt toegevoegd.</p> <p>Bij het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en – bevordering in het sociale en fysieke domein' wil gemeente duidelijker naar voren zien komen dat de inzet van de GGD wordt vormgegeven in afstemming met de betreffende gemeente.</p> <p>Gemeente geeft 2 suggesties ter bevordering van de uitvoering van de MJS, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Betreft gemeenten in een vroeg stadium bij besluitvorming, nieuwe initiatieven en organisatiewijzigingen. b. Versterk de rol van de GGD als kennisexpert in de regio, bv. door uitwisseling van succesverhalen.
Neder-Betuwe	Akkoord	<p>Gemeente vindt het speerpunt 'Versterken van de sociale basis' binnen het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein' geen primaire prioritaire taak van de GGD. Wel kan de GGD hieraan bijdragen door advisering van gemeenten vanuit de informatiegestuurde aanpak en onderdeel uit te maken van het netwerk.</p> <p>Gemeente verzoekt de doelstellingen uit de Programmabegroting (afgeleid van de meerjarenstrategie) zo SMART mogelijk te formuleren en over de status van deze doelstellingen in de jaarstukken te rapporteren.</p>
Nijmegen	Akkoord	<p>Gemeente is positief over de inhoud van de Meerjarenstrategie 2024-2027.</p> <p>Gemeente vindt het belangrijk dat de GGD prioriteit geeft en blijft geven aan de versterken van de samenwerking met welzijns- en sportorganisaties en eerstelijnszorgverleners t.b.v. een meer gezamenlijke aanpak m.b.t. welzijn en gezondheid in de stad.</p> <p>Gemeente blijft graag investeren met de GGD in een goede ketensamenwerking Zorg en Veiligheid o.a. met de buurtteams en andere lokale en regionale partners.</p> <p>T.a.v. het strategisch thema 'Informatiegestuurde aanpak' vraagt de gemeente om actief in geprek te blijven m.b.t. informatie over de JGZ; gemeente denkt dat jeugdgezondheidszorgdata makkelijker ontsloten kan worden. Daarnaast vraagt gemeente een verdieping op de informatievoorziening m.b.t. gezondheidsachterstanden.</p> <p>T.a.v. opdrachtgever- en opdrachtnemerschap gaat gemeente graag in gesprek met de GGD over de organisatie van de JGZ en het beleggen van verschillende taken en verantwoordelijkheden.</p>

		Gemeente vraagt GGD om de komende jaren in te zetten op uitbreiding v.d. digitale dienstverlening en e-health.
Tiel	Akkoord	<p>Gemeente vindt de Meerjarenstrategie helder geschreven. Gemeente waardeert houding en inzet van de GGD om te zorgen voor een financieel gezonde basis.</p> <p>Bij het strategische thema 'Informatiegestuurde aanpak' ziet de gemeente graag extra aandacht voor de mentale situatie van jongeren en eenzaamheid onder jongeren.</p> <p>Bij het strategische thema 'Advisering over preventie' ziet de gemeente graag ook extra aandacht voor de doelgroep 'laaggeletterden'.</p> <p>Bij het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein' vindt gemeente het speerpunt 'Versterken van de sociale basis' primair een taak van gemeenten. Daarnaast is gemeente terughoudend in de integrale advisering over de inrichting van een gezonde leefomgeving i.h.v. de Omgevingswet.</p>
West-Betuwe (concept)	Akkoord	<p>Gemeente vindt Meerjarenstrategie helder en uitgebreid. Gemeente waardeert houding en inzet van de GGD om te zorgen voor een financieel gezonde basis.</p> <p>Bij het strategische thema 'Advisering over preventie' gaat de gemeente ervan uit dat de GGD in de aanpak ook 'laaggeletterden' hierin meeneemt.</p> <p>Gemeente is erg tevreden over de gezondheidsmakelaars van de GGD; zij zijn (ook in verschillende rollen) betrokken bij vele onderdelen van het gemeentelijk beleid.</p>
West Maas en Waal	Akkoord	Gemeente vindt het van belang om binnen strategisch thema 'Versterken samenwerking zorg en veiligheid' prioriteit te blijven stellen in het realiseren van de beoogde betere samenwerking en gezamenlijke aanpak met andere (zorg)partijen.
Wijchen	Akkoord	Gemeente vindt 'de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein en de rol die de GGD daarin kan spelen' een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.
Zaltbommel (concept)	Akkoord	<p>Het document had bondiger kunnen zijn. Gemeente ziet de genoemde speerpunten graag uitgewerkt in concrete en haalbare SMART-doelen.</p> <p>Bij het strategisch thema 'versterken samenwerking zorg en veiligheid' ziet gemeente graag de vermelding dat de Bommelerwaard de diensten van Bijzondere Zorg niet afneemt. Daarnaast ziet gemeente bij dit strategisch thema dat 'het verkleinen van de werkvoorraden bij Veilig Thuis' ook aan de speerpunten wordt toegevoegd.</p> <p>Bij het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en – bevordering in het sociale en fysieke domein' wil gemeente duidelijker naar voren zien komen dat de inzet van de GGD wordt vormgegeven in afstemming met de betreffende gemeente.</p> <p>Gemeente geeft 2 suggesties ter bevordering van de uitvoering van de MJS, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Betreft gemeenten in een vroeg stadium bij besluitvorming, nieuwe initiatieven en organisatiewijzigingen. b. Versterk de rol van de GGD als kennisexpert in de regio, bv. door uitwisseling van succesverhalen.

Gelderland-Zuid

Aan: de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/2024/2653/MP
uw kenmerk:
datum: 28 maart 2024
onderwerp: Oordeel zienswijzen t.a.v. concept
Meerjarenstrategie 2024-2027

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
telefoon: 088 – 144 7102
e-mail: GGDDirectie@ggd gelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Hartelijk dank voor uw zienswijzen op de concept meerjarenstrategie 2024-2027 van GGD Gelderland-Zuid. Van alle 14 deelnemende gemeenten hebben we een (concept) zienswijze ontvangen. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de binnengekomen (concept) zienswijzen m.b.t. de concept meerjarenstrategie 2024-2027 van de GGD (dd. 22.03.2024).

In deze brief stellen wij – conform artikel 35 van de (herziene) Wet Gemeenschappelijke Regelingen – de raden van de deelnemende gemeenten van de GR GGD Gelderland-Zuid in kennis van ons oordeel over de binnengekomen zienswijzen ten aanzien van de concept meerjarenstrategie 2024-2027 van de GGD. De vaststelling van de meerjarenstrategie 2024-2027 van de GGD is geagendeerd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 april a.s.

Conclusie

De conclusie is dat alle 14 deelnemende gemeenten positief zijn over de inhoud van de meerjarenstrategie 2024-2027 van GGD Gelderland-Zuid en ermee instemmen. De gemeenten ondersteunen van harte de aangescherpte leidende principes:

1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij gemeenten zowel opdrachtgever zijn als netwerkpartner.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat.

En daarnaast zijn ze ook akkoord met de actualisatie van de strategische thema's:

1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering'.
2. Adviseren over preventie en vormgeven groepsgerichte preventie.
3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van betere inwonerondersteuning.
4. Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein.

Ondersteunende opmerkingen

Door de gemeenten zijn in de zienswijzen verschillende opmerkingen gemaakt. Het Dagelijks Bestuur beschouwt deze opmerkingen als een ondersteuning ten behoeve van de professionele uitwerking van de meerjarenstrategie 2024-2027. Een paar voorbeelden:

GGD Gelderland-Zuid

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggd gelderlandzuid.nl
info@ggd gelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen

Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland

Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

- Enkele gemeenten gaan bij het strategische thema 'Advisering over preventie' ervan uit dat de GGD in de aanpak ook 'laaggeletterden' hierin meeneemt.
- Een groot aantal gemeenten vindt het belangrijk dat de GGD prioriteit geeft aan verbetering van de (keten)samenwerking, bv. met buurtteams, welzijns-, sportorganisaties en zorgpartijen en tussen het medisch en sociaal domein.
- Een gemeente pleit voor een verschuiving van de focus en inzet van gezondheidszorg en veiligheid naar de verbinding van zorg en welzijn met een versterking van de sociale basis. Dit terwijl een paar andere gemeenten het speerpunt 'versterken van de sociale basis binnen het strategisch thema 'Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein' primair een taak van gemeenten vindt.
- Een aantal gemeenten pleit om bij de uitwerking van de meerjarenstrategie oog te hebben voor de groeiende mentale problematiek bij de jeugd.
- Een gemeente vraagt om in de meerjarenstrategie ook klimaat gerelateerde en milieukundige zaken, zoals luchtkwaliteit op te nemen.
- Een gemeente vraagt de GGD om de komende jaren in te zetten op uitbreiding van de digitale dienstverlening en e-health.
- Een paar gemeenten geven suggesties ter bevordering van de uitvoering van de meerjarenstrategie, te weten: a) Betrek gemeenten in een vroeg stadium bij besluitvorming, nieuwe initiatieven en organisatiewijzigingen en b) Versterk de rol van de GGD als kennisexpert in de regio, bv. door uitwisseling van succesverhalen.
- Tenslotte geeft een aantal gemeenten aan de houding en inzet van de GGD te waarderen om te zorgen voor een financieel gezonde basis.

Reactie Dagelijks Bestuur

De gemaakte opmerkingen van gemeenten (zie boven en bijlage 1) getuigen volgens het Dagelijks Bestuur van onderschrijving en ondersteuning van de meerjarenstrategie 2023-2027 van de GGD. Het Dagelijks Bestuur heeft aan de Directeur Publieke Gezondheid gevraagd om de opmerkingen mee te nemen en professioneel af te wegen bij de uitwerking van de meerjarenstrategie. Deze reactie heeft het Dagelijks Bestuur reeds kenbaar gemaakt aan het Algemeen Bestuur in de toegestuurd vergaderstukken voor de vergadering van het Algemeen Bestuur op donderdag 11 april a.s.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Cilia Daemen
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Algemeen bestuur

Vergadering	11 april 2024
Agendapunt	6
Onderwerp	Voortgang wijziging GR GGD Gelderland-Zuid

Korte samenvatting onderwerp:

Naar aanleiding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient op 1 juli 2024 een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (hierna: GR) van de GGD in werking te treden.

Het Algemeen Bestuur heeft op 6 december 2023 ingestemd met bijgevoegde conceptversie van de aangepaste GR GGD Gelderland-Zuid. Deze versie is vervolgens naar de colleges gestuurd van de deelnemende gemeenten. De colleges hebben de conceptversie van de GR GGD Gelderland-Zuid begin december voor zienswijze aangeboden aan de raden.

Zienswijzen

In de bijlage vindt u een overzicht van de zienswijzen die binnengekomen zijn.

De gemeenten uit het Rijk van Nijmegen (Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen) en Neder-Betuwe hebben, n.a.v. de toegestuurde concept GR van de GGD, geen aanleiding gezien om een zienswijze in te dienen. De gemeente Culemborg heeft een positieve zienswijze afgegeven.

De gemeenten Buren, Maasdriel, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel hebben wel een zienswijze ingediend.

Reactie op de zienswijze

Het is nu aan de colleges om met de binnengekomen zienswijzen de concept GR vast te stellen en de raden om toestemming te vragen. Het Algemeen Bestuur kan hierbij de colleges adviseren.

Een overzicht van de belangrijkste opmerkingen uit de zienswijzen, incl. de reactie van het Dagelijks Bestuur daarbij, vindt u in de bijlage.

Advies DB aan AB

N.a.v. de opmerkingen van gemeenten in de zienswijzen en onze reactie daarop, is het voorstel (van het DB) om de colleges te adviseren om (n.a.v. de zienswijzen) *geen* wijzigingen aan te brengen in de concept GR GGD Gelderland-Zuid (dd. 06122023) en om deze versie vast te stellen. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met dit advies.

Vervolgens is de planning erop gericht dat:

- Eind april 2024 de colleges de ontwerp GR GGD Gelderland-Zuid hebben vastgesteld en de raden om toestemming gevraagd kunnen worden.
- Voor 1 juli 2024 de colleges van de deelnemende gemeenten de nieuwe definitieve GR van de GGD hebben vastgesteld, na toestemming van de raden (conform de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen).

Voorstel te beslissen:

1. Kennis te nemen van de uitgebrachte zienswijzen van raden van de deelnemende gemeenten op de (door het AB vastgestelde) conceptversie van de GR en de reactie daarop van het DB.
2. In te stemmen met het advies aan de colleges om (n.a.v. de zienswijzen) geen wijzigingen aan te brengen in de concept GR GGD Gelderland-Zuid (dd.06122023) en om deze versie vast te stellen.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GEMEENTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST GELDERLAND-ZUID

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. GGD Gelderland-Zuid: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 lid 1 van deze regeling;
 - b. deelnemende gemeenten: de aan deze regeling deelnemende gemeenten;
 - c. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
 - d. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
 - e. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - f. Gemeentewet: de huidige Gemeentewet.
 - g. Directeur Publieke Gezondheid: de functionaris zoals bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het gemeentebestuur, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris onderscheidenlijk de GGD, het bestuur van de GGD, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de Directeur Publieke Gezondheid.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is door de colleges van Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten ingesteld op grond van artikel 14, tweede lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. De GGD Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Berg en Dal, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
3. De GGD Gelderland-Zuid is gevestigd in Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen

De GGD Gelderland-Zuid kent, onverminderd de mogelijkheid van het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 17, de volgende bestuursorganen:

1. het algemeen bestuur;
2. het dagelijks bestuur;
3. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

De GGD Gelderland-Zuid behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de publieke gezondheidszorg, zulks met inachtneming van hetgeen in deze regeling nader is bepaald tot de taken en bevoegdheden.

Artikel 5 Taken

1. De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken.
2. Taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid betreffen:
 - a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;
 - b. infectieziektebestrijding;
 - c. technische hygiënezorg;

- d. medische milieukunde;
 - e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);
 - f. ouderengezondheidszorg;
 - g. gezondheidsbevordering en leefstijl;
 - h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;
 - i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.
3. Taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD betreffen:
- a. reizigersadviesing en vaccinaties;
 - b. openbare geestelijke gezondheidszorg;
 - c. forensische geneeskunde;
 - d. het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - e. toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015;
 - f. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub a tot en met d van de Wpg);
 - g. adviesing in het kader van centrale toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
 - h. meldpuntfunctie, horen en uitvoeren van verkennend onderzoek in het kader van de Wet verplichte GGZ.
4. De GGD Gelderland-Zuid kan op verzoek facultatieve taken verrichten voor één of meerdere gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 7 van deze regeling.

Artikel 6 Bevoegdheden

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken, en onverminderd het bepaalde in artikel 30 van de wet, komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen en ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken alle bevoegdheden toe, die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeente behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats treedt van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester. De bestuursorganen van de deelnemende gemeenten oefenen hun bevoegdheden tot regeling en bestuur ten aanzien van deze taken niet zelf uit.
2. Voorts wordt expliciet aan de GGD Gelderland-Zuid opgedragen de bevoegdheid tot oprichting van of deelname in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, zulks overeenkomstig artikel 31a van de Wet.
3. Ten slotte komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid alle bevoegdheden toe die in wet- en regelgeving rechtstreeks zijn opgedragen aan (het bestuur van) de gemeentelijke gezondheidsdienst.

Artikel 7 Aanvullende diensten

1. De GGD Gelderland-Zuid kan voor een of meerdere gemeenten, alsmede voor derden, ook andere of aanvullende taken (facultatieve taken) op het terrein van de gezondheidszorg uitoefenen, onder de voorwaarde dat de diensten moeten passen binnen de doelstellingen van de GGD en daarmee in het verlengde liggen van de taken vermeld in artikel 5.
2. De aanvullende diensten zullen op basis van een daaraan ten grondslag liggende schriftelijke overeenkomst (dienstverleningsovereenkomst) worden uitgevoerd.

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang (vervallen)

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, als dat noodzakelijk is ter behartiging van het algemeen belang, zulks overeenkomstig artikel 31a van de wet.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of aan een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, met uitzondering van de bevoegdheid tot:
 - a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening;
 - c. het vaststellen van verordeningen;
 - d. het vaststellen van het beleidsplan en het beleidsprogramma;
 - e. het instellen van bestuurscommissies;
 - f. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming;
 - g. het aanwijzen van een accountant.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur van de GGD Gelderland-Zuid bestaat uit 1 lid namens elke deelnemende gemeente.
2. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid aan – bij voorkeur de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor volksgezondheid – als lid van het algemeen bestuur.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor de GGD Gelderland-Zuid.
4. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 20, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
5. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid geen onderdeel meer uitmaakt van het college van B&W van zijn gemeente.
6. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur, alsmede de raad die hen heeft aangewezen hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
7. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of als ten minste vier leden van het algemeen bestuur daar om verzoeken.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
3. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet.
4. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
 - a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
 - b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
 - c. het liquidatieplan.
 - d. een voorstel tot het wijzigen van deze regeling.
5. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

6. Het stemgewicht voor elke gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar zoals dit is opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Artikel 11a Zienswijze raden

1. Met inachtneming van artikel 10 lid 5 van de wet worden de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaand aan het nemen van het besluit in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen indien het één van de volgende besluiten betreft:
 - a. besluit algemeen bestuur tot het vaststellen van de meerjarenstrategie;
 - b. besluit algemeen bestuur om – op voorstel van de colleges – het takenpakket van de GGD aan te passen
 - c. besluit algemeen bestuur om een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling in overweging te geven aan de colleges, overeenkomstig artikel 1 van de wet.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze schriftelijk kenbaar maken bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur biedt de raden een termijn van minimaal acht weken voor het schriftelijk naar voren brengen van een zienswijze.
3. Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten, en indien het een besluit van het algemeen bestuur betreft, ook het algemeen bestuur, schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
4. Niet tijdig ontvangen zienswijzen kunnen door het dagelijks bestuur buiten beschouwing worden gelaten.
5. De zienswijze met betrekking tot de kaderbrief, de begroting en de jaarrekening zijn separaat geregeld in respectievelijk artikel 30a, 31 en 33 van deze regeling.

Artikel 11b Participatie

1. Inspraak verloopt via de gemeenteraden en colleges van de deelnemende gemeenten, die deze inbreng mee kunnen nemen in een zienswijze of mee kunnen geven aan hun vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen via de bestaande mogelijkheden inbreng hebben op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.
2. In afwijking van lid 1 kan het algemeen bestuur besluiten om – incidenteel ten behoeve van een concreet vraagstuk – ingezetenen en belanghebbenden inbreng te laten hebben op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

- a. het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid;
- b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd;
- c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
- d. het voorstaan van de belangen van de GGD Gelderland-Zuid bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met de GGD Gelderland-Zuid van belang is;
- e. het beheer van activa en passiva van de GGD Gelderland-Zuid;
- f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
- g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom;
- h. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de GGD Gelderland-Zuid;

- i. (vervallen)
- j. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de GGD Gelderland-Zuid te besluiten, waaronder het sluiten van arbeidsovereenkomsten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
- k. te besluiten namens de GGD Gelderland-Zuid rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
- l. het houden van voortdurend toezicht op al hetgeen de GGD Gelderland-Zuid aangaat; en voorts de overige taken en bevoegdheden die in deze regeling, dan wel door een besluit van het algemeen bestuur, aan het dagelijks bestuur worden opgedragen;

en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal vier andere leden, aan te wijzen door en uit het algemeen bestuur. Zij treden, onverminderd het bepaalde in 18, vierde lid, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
2. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, door het algemeen bestuur worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
3. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur is vier jaar. Deze leden kunnen na de eerste zittingsperiode een keer worden herbenoemd.
4. Het algemeen bestuur kan over de volgorde van aftreden regels vastleggen in een schema.
5. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. Het dagelijks bestuur beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid in de vergadering één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor zover deze regeling niet anders bepaalt, kan het dagelijks bestuur zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.
5. Voorafgaand aan de vergadering van het dagelijks bestuur wordt de agenda van deze vergadering verzonden aan de leden van het algemeen bestuur.
6. De besluitenlijst van het dagelijks bestuur wordt toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur en gepubliceerd op de website van de GGD Gelderland-Zuid.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.

4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen besluiten dat een ander lid van het bestuur of de directeur Publieke Gezondheid de stukken die uitgaan ondertekenen of medeondertekenen.
6. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD Gelderland-Zuid in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies van advies

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, met inachtneming van artikel 24 van de wet.

Artikel 17 Bestuurscommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter, voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 19 Het algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

1. Het algemeen en dagelijks bestuur verstrekt aan alle raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
2. Het algemeen en dagelijks bestuur verstrekt aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
3. Het algemeen en dagelijks bestuur verstrekt de voornoemde inlichtingen zo spoedig mogelijk op de door de raden verzochte wijze.

Artikel 20 De leden van het algemeen bestuur ten opzichte van de raden

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet, verantwoording verschuldigd voor het door

hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.

3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 10 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent:
 - a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
 - b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 19 en 20 van deze regeling.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

1. Ten behoeve van de GGD Gelderland-Zuid kan personeel in dienst worden genomen. Dit gebeurt op basis van het aangaan van arbeidsovereenkomsten.
2. Sinds de inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

1. De Directeur Publieke Gezondheid van de GGD Gelderland-Zuid geeft leiding aan de organisatie en is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
2. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming en ontslag en stelt zijn taken vast, in overeenstemming met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 25 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht en – voor zover van toepassing – de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz), een klachtenregeling vast.
2. De Nationale ombudsman is bevoegd om klachten, als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, af te handelen.

Hoofdstuk 11 VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 17 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.

2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 16 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikel 27 Beleidsplan / meerjarenstrategie

1. Het algemeen bestuur stelt een beleidsplan vast waarin het beleid dat het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het beleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 28 Beleidsprogramma / begroting

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten van de GGD Gelderland-Zuid worden aangegeven. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten.

Artikel 29 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het beleidsplan en het beleidsprogramma worden de raden in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 30 Administratie en controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30a Kaderbrief

1. Het dagelijks bestuur zendt middels een kaderbrief de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten, vóór 15 oktober van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar wordt vastgesteld. In de kaders wordt in ieder geval ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met de jaarlijkse loonontwikkeling en de prijsontwikkeling, en worden de belangrijkste te verwachten begrotingsontwikkelingen opgenomen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze op de kaderbrief, zoals bedoeld in het eerste lid, naar voren brengen. De ingekomen zienswijzen worden door het dagelijks bestuur betrokken bij het opstellen van de begroting.

Artikel 31 Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting vóór 1 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met begrotingsrichtlijnen.
3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur biedt de raden een termijn van minimaal twaalf weken voor het schriftelijk naar voren brengen van een zienswijze. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze zoals bedoeld in het vierde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient.
7. Nadat de begroting is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.
9. Het eerste, derde en vierde lid van dit artikel is van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, met uitzondering van de navolgende categorieën begrotingswijzigingen:
 - besluiten van het bestuur met betrekking tot begrotingswijzigingen die niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage en niet leiden tot verschuivingen tussen reeds door het bestuur goedgekeurde programma's.
10. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Daarbij zal voor de uniforme taken een verdeelsleutel worden gehanteerd, die uitgaat van het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is.
2. Voor de berekening van de bijdragen van de gemeenten wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de GGD Gelderland-Zuid te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
5. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat een deelnemende gemeente weigert de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bijdragen in zijn begroting op te nemen, doet het algemeen bestuur aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.
6. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur besluiten tot het hanteren van een andere verrekenings- of financieringswijze, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak.

Artikel 33 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april van het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft de voorlopige jaarrekening (met daarbij gevoegd de

- accountantsverklaring) en het jaarverslag aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen een termijn van acht weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.
 3. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór 15 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
 4. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Gedeputeerde Staten.
 5. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
 6. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
 7. De kosten worden, rekening houdende met andere inkomsten, over de deelnemende gemeenten verdeeld conform de bij de begroting vastgestelde systematiek.
 8. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 33 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van GGD Gelderland-Zuid, overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen verordening, die aan gedeputeerde staten wordt medegedeeld.
2. Het dagelijks bestuur is tevens belast met de zorg voor de archiefbescheiden die worden gevormd krachtens de gedelegeerde en gemandateerde taken. Het dagelijks bestuur stelt voor het beheer van de archiefbescheiden van GGD Gelderland-Zuid nadere regels vast, met inachtneming van het bepaalde in de archiefverordening zoals genoemd in lid 1.
3. De archivaris is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats alsmede het beheer van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden en documentaire verzamelingen.
4. De archivaris doet jaarlijks aan het dagelijks bestuur verslag inzake de in lid 3 hiervoor vermelde uitoefening van het toezicht en het gevoerde beheer.
5. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding

Toetreding tot deze regeling is slechts mogelijk voor zover de Wet Veiligheidsregio's en Wet publieke gezondheid dit toelaten.

Artikel 35a Uittreding

1. Uittreding uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.
2. Bij afwezigheid van een wettelijke voorziening omtrent uittreding is uittreding slechts mogelijk na voltooiing van het uittredingsproces zoals beschreven in lid 3 tot en met 12 van dit artikel.

3. De hoogte van de uittreedsom wordt bepaald door de frictiekosten en desintegratiekosten. Het algemeen bestuur stelt de uittreedsom vast bij besluit genomen bij meerderheid van stemmen.
4. De deelnemende gemeenten hanteren als uitgangspunt dat de uittredende gemeente over een periode van vijf jaar de eigen bijdrage moet doorbetalen, waarbij deze bijdrage ieder jaar met twintig procent afneemt, zodat de uittredende gemeente in het zesde jaar niet meer hoeft te betalen, tenzij de bevindingen van de projectgroep aanleiding vormen tot bijstelling van dat uitgangspunt.
5. De gevolgen van de uittreding worden in kaart gebracht door een projectgroep.
6. De projectgroep wordt samengesteld door het dagelijks bestuur en bestaat uit een afgevaardigde van het dagelijks bestuur, een afgevaardigde van de uittredende gemeente en één of meer onafhankelijk deskundigen, in gezamenlijkheid te benoemen. De kosten van de in te schakelen deskundigen komen voor rekening van de uittredende gemeente.
7. De projectgroep rapporteert aan het dagelijks bestuur.
8. Het algemeen bestuur neemt het besluit tot vaststelling van de uittreedsom uiterlijk twaalf maanden na ontvangst van het gemeentelijke uittredingsbesluit als dat aan de orde is of twaalf maanden nadat de indeling in regio's zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's is gewijzigd. De beslistermijn kan éénmaal worden verdaagd met zes maanden.
9. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het college van hun gemeente binnen acht weken hun zienswijze naar voren brengen over de uittreding.
10. De raden van de deelnemende gemeenten dienen toestemming te geven, alvorens de colleges overgaan tot het voltooien van het uittredingsproces.
11. De ondernemingsraad en/of het lokaal overleg worden betrokken bij het uittredingsproces en in de gelegenheid gesteld om hun bevoegdheden ten aanzien van de uittreding uit te oefenen.
12. De uittredende gemeente blijft tot aan het moment van daadwerkelijke uittreding volwaardig deelnemer en dient tot aan dat moment al zijn verplichtingen na te komen met betrekking tot deze gemeenschappelijke regeling.
13. Na uittreding van de betreffende gemeente stelt het dagelijks bestuur de aanpassing van de onderhavige gemeenschappelijke regeling op, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de wet.
14. De aangepaste gemeenschappelijke regeling wordt bekend gemaakt overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de wet.

Artikel 36 Wijziging

1. De regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van de besturen van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de wet.
2. Zowel het algemeen bestuur als elke deelnemende gemeente is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel.
3. Het college dient het voorstel, zoals bedoeld in het tweede lid, in bij het algemeen bestuur, waarna het algemeen bestuur het voorstel vaststelt.
4. Het dagelijks bestuur zendt het door het algemeen bestuur vastgestelde voorstel ter besluitvorming toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten, nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze naar voren te brengen bij de colleges van burgemeester en wethouders over het ontwerp van de gewijzigde regeling.
5. De colleges van de deelnemende gemeenten nemen een besluit op het voorstel na toestemming van de raden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van de wet, en zenden een afschrift van het collegebesluit inclusief de toestemming van de raden aan de GGD.
6. Indien van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten een instemmend besluit is ontvangen, is de wijziging getroffen en zal het algemeen bestuur dit in zijn eerstvolgende vergadering bevestigen.

7. Het dagelijks bestuur stelt daarna de colleges en raden zo spoedig mogelijk in kennis van de tot stand gekomen wijziging.

Artikel 37 Opheffing

1. Deze regeling kan slechts worden opgeheven als dit door wijziging van de Wet publieke gezondheid mogelijk wordt. Opheffing geschiedt – behoudens een andersluidende wettelijke voorziening – door daartoe strekkende besluiten van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten.
2. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daartoe een liquidatieplan vast. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel.
4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorg dragen voor de nakoming van de verplichtingen van de GGD.
5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
6. De bestuursorganen van de GGD blijven ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie volledig is voltooid.

Artikel 38 Geschillencommissie

1. Voordat over een geschil als bedoeld in artikel 28 van de wet de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt ingeroepen, legt het algemeen bestuur het geschil voor aan een daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.
2. De geschillencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die niet werkzaam zijn voor of bestuurder zijn van een van de betrokken partijen. Een lid wordt aangewezen door het algemeen bestuur en een lid door de andere bij het geschil betrokken partij(en), , alsmede een door deze vertegenwoordigers gezamenlijk aan te wijzen onafhankelijke voorzitter.
3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen.
4. De geschillencommissie onderzoekt de mogelijkheden om partijen tot overeenstemming te brengen en brengt – indien dit niet mogelijk is – aan het algemeen bestuur advies uit over de wijze waarop het geschil afgehandeld zou moeten worden.

HOOFDSTUK 16 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39a Evaluatie

1. Tenminste éénmaal in de zes jaar vindt een evaluatie van deze regeling plaats.
2. Op verzoek van twee of meer gemeenten kan een tussentijdse evaluatie worden voorgesteld aan het algemeen bestuur.
3. De evaluatie richt zich op de inhoud van deze regeling en de ervaringen met de gehanteerde werkwijzen.
4. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de inhoud, het proces en de werkwijze van de evaluatie.

Artikel 40 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag nadat deze op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt, onverminderd het bepaalde in artikel 26 lid 3 van de wet.

Artikel 40a Bekendmaking

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen maakt de regeling bekend in alle deelnemende gemeenten in het door de gemeente Nijmegen uitgegeven gemeentebblad en draagt zorg voor toevoeging aan het register zoals

bedoeld in artikel 136 van de wet, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de wet.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging of opheffing van de regeling alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.

Artikel 41 Citeertitel

De regeling wordt aangehaald als Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit artikel zijn enkele termen die in de gemeenschappelijke regeling regelmatig terugkomen, uiteen gezet. De begripsomschrijvingen a t/m e en h spreken voor zich.

Met de komst van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen – waarin alsnog is gekozen voor het doorwerken van duale verhoudingen – zijn artikelen herschreven en verduidelijkt. Verwijzingen naar de oude Gemeentewet (van voor 2002) zijn niet meer nodig. Het geheel is daardoor leesbaarder geworden.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 2 Openbaar lichaam

In dit artikel wordt het openbaar lichaam geïntroduceerd. Ingevolge artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) is het openbaar lichaam rechtspersoon. Hierdoor beschikt de GGD Gelderland-Zuid van rechtswege over de privaatrechtelijke bevoegdheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer (bijv. sluiten van overeenkomsten, huren van kantoorruimte, lenen van geld).

Tevens is expliciet tot uitdrukking gebracht dat, in lijn met artikel 14 Wet publieke gezondheid, de colleges besluiten tot het instellen van deze regeling. Er is dus sprake van een collegeregeling. In de regeling worden geen bevoegdheden van de raad overgedragen. Op grond van artikel 1 Wgr kan een college overigens pas instemmen met het instellen of wijzigen van een gemeenschappelijke regeling, als zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 3 Bestuursorganen

In artikel 12 van de Wgr is bepaald dat het bestuur van het openbaar lichaam uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter bestaat. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter.

Indien er een bestuurscommissie wordt ingesteld, ontstaat er een vierde bestuursorgaan. In artikel 17 van de regeling wordt daartoe de mogelijkheid geboden.

Artikel 4 Belangen

In artikel 10 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de regeling het belang waarvoor zij is getroffen vermeldt. Voor de GGD Gelderland-Zuid betreft dit de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidzorg. Dat is het deel van de gezondheidszorg dat zich richt op de (collectieve) preventie.

Artikel 5 Taken

De in artikel 4 genoemde belangen worden behartigd door uitvoering te geven aan de in dit artikel genoemde taken.

Artikel 5 lid 2 sub a

Onder monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid valt ook de epidemiologische taak.

Artikel 5 lid 2 sub e

De Wet publieke gezondheidzorg (Wpg) noemt de jeugdgezondheidszorg in Hoofdstuk 2,

paragraaf 2, artikel 5 lid 2 van die wet. Van belang is om hier onderscheid te maken tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taak zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub e** Wpg (het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen) kan, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, niet worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 2 sub e van artikel 5 van deze GR vermeld.

Artikel 5 lid 2 sub i

In de Wet kinderopvang zijn voorschriften opgenomen over de taak genoemd in artikel 5i. De DPG wordt formeel als toezichthouder zoals genoemd in de Wet kinderopvang aangewezen. Nadere bepalingen omtrent de werkwijze van de toezichthouder kinderopvang zijn opgenomen in de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang.

Artikel 5 lid 3 sub a

De taak die is genoemd in artikel 5 sub k (reizigersadvisering en vaccinaties) wordt traditioneel door de GGD verricht, omdat deze taak nauw samenhangt met de preventie van infectieziekten. Het betreft een markttaak, die (minimaal) kostendekkend dient te zijn, met inachtneming van de Wet markt en overheid.

Artikel 5 lid 3 sub b

Onder de openbare geestelijke gezondheidszorg wordt in ieder geval verstaan bemoeizorg en de Wet tijdelijk huisverbod.

Artikel 5 lid 3 sub c

Onder de forensische geneeskunde wordt in ieder geval verstaan Forensisch Medisch Onderzoek en lijkshouw.

Artikel 5 lid 3 sub d en e

De taken genoemd in artikel 5 lid 3 sub d (het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling) en artikel 5 lid 3 sub e (toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015) zijn toegevoegd door besluit van het algemeen bestuur d.d. 11 december 2014 ten behoeve van de uitoefening van deze taken door de GGD met ingang van 2015.

Artikel 5 lid 3 sub f

De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) maakt als het gaat om jeugdgezondheidszorg onderscheid tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taken zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub a tot en met d** Wpg kunnen, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 3 sub f van artikel 5 van deze GR vermeld. Het betreft de navolgende taken uit de Wpg op het gebied van jeugdgezondheidszorg:

- (a) het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- (b) het ramen van de behoeften aan zorg;
- (c) de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie, congenitale hypothyroïdie en adrenogenitaal syndroom;
- (d) het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Facultatieve taken (artikel 5 lid 4)

GGD Gelderland-Zuid kan extra taken of taken op een hoger dienstverleningsniveau verrichten voor één of meerdere gemeenten wanneer daarom wordt verzocht. Deze zogenaamde facultatieve dienstverlening betreft derhalve diensten die de GGD Gelderland-Zuid verricht voor die afzonderlijke gemeente(n), naast de uniforme taken vermeld in de leden 2 en 3 van artikel 5 van deze regeling die reeds bij GGD Gelderland-Zuid zijn ondergebracht.

Artikel 6 Bevoegdheden

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt dat de gemeenten alle bevoegdheden die relevant zijn voor de uitoefening van de in artikel 5 genoemde taken overdragen aan de GGD Gelderland-Zuid. Het algemeen bestuur kan overigens besluiten om haar bevoegdheden over te dragen aan het dagelijks bestuur, tenzij dit expliciet is verboden in deze regeling.

Bevoegdheden die noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer, zoals privaatrechtelijke bevoegdheden (o.a. sluiten overeenkomsten) zijn niet genoemd, omdat elke rechtspersoon die van rechtswege bezit.

Het oprichten van of deelnemen in o.a. stichtingen of vennootschappen is expliciet opgenomen, omdat dit anders – gelet op artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen – niet tot de mogelijkheden zou behoren. Op grond van het bepaalde in dat artikel dient een dergelijk besluit in het bijzonder aangewezen te worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Bovendien kan zo'n besluit niet worden genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De bevoegdheid is ook uitdrukkelijk opgenomen in artikel 9 lid 2 als bevoegdheid van het algemeen bestuur.

Artikel 7 Aanvullende diensten

De GGD Gelderland-Zuid levert haar diensten voor alle gemeenten op hetzelfde kwaliteitsniveau. Het is mogelijk dat gemeenten het wenselijk achten dat daarnaast ook andere diensten worden verricht, dan wel dat de dienstverlening op bepaalde onderdelen op een hoger kwaliteitsniveau wordt verricht. Artikel 7 maakt duidelijk dat de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid heeft om met een gemeente een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten, waarin concrete afspraken worden gemaakt over dit soort facultatieve dienstverlening. In de praktijk kan een gemeente ook kiezen voor de mogelijkheid om een (project)subsidie te verstrekken aan de GGD. Ook met andere openbare lichamen, zoals een andere gezondheidsdienst of de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, kan een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten.

Bij het uitvoeren van activiteiten voor derden is van belang dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de GGD. Als dit percentage wordt overschreden ontstaat strijd met de Europese en nationale aanbestedingsregels (zie artikel 2.24c, lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012).

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang

Vervallen.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

Ingevolge artikel 12 lid 2 Wgr staat het algemeen bestuur aan het hoofd van het openbaar lichaam. Bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn overgedragen, behoren het algemeen bestuur toe. Dat geldt uiteraard ook voor bevoegdheden die in de regeling expliciet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen.

Uit artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen blijkt dat een GR alleen lid kan worden van een vereniging, als de GR in die mogelijkheid voorziet. Het besluit daartoe wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen (zienswijze) kenbaar te maken aan het algemeen bestuur. Deze bevoegdheid (om lid te worden van een vereniging) staat nu nadrukkelijk in het tweede lid vermeld in verband met de noodzaak om in het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) lid te worden van een werkgeversvereniging voor GR-en. Deze bevoegdheid is tevens vermeld in artikel 6 lid 2 waar de bevoegdheid aan de GGD wordt overgedragen.

Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG

toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties sluit met de vakbonden een Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af, die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn niet-gemeenten gebonden aan die Cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

In het derde lid is opgenomen dat het algemeen bestuur – naast de gebruikelijke voorbehouden – ook de bevoegdheid om het beleidsplan en het beleidsprogramma vast te stellen, niet kan delegeren aan het dagelijks bestuur. Hiervoor is gekozen omdat in deze plannen de algemene beleidslijnen worden bepaald, waardoor het van belang is dat alle leden van het algemeen bestuur zich hierover kunnen uitspreken.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt op welke wijze het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid is samengesteld. Het bestuur wordt ingevuld door collegeleden van de deelnemende gemeenten, bij voorkeur door de wethouder die verantwoordelijk is voor de portefeuille volksgezondheid.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

Dit artikel beschrijft de werkwijze van het algemeen bestuur. De meeste bepalingen spreken voor zich.

Uit artikel 11 lid 5 van de regeling blijkt dat het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluitvorming vindt plaats op basis van gewogen stemrecht, zodat het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten meeweegt voor het stemgewicht. Evenals het geval is bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin dezelfde gemeenten participeren, is ervoor gekozen dat elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft.

De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar (artikel 22 lid 3 Wgr). Het vierde en vijfde lid van artikel 22 Wgr regelen de procedure die moet worden gevolgd om een vergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden. Artikel 11 lid 4 bevat een lijst van onderwerpen waarover in ieder geval niet in beslotenheid vergaderd of besloten mag worden. Deze lijst is gebaseerd op artikel 24 Gemeentewet.

Artikel 11a Zienswijze raden

In artikel 11a zijn de besluiten opgenomen die in navolging van de wijziging van (artikel 10 lid 5 en lid 6 van) de Wet gemeenschappelijke regelingen aan de raden worden voorgelegd voor het geven van een zienswijze.

De consultatie door het dagelijks bestuur van de raden in het kader van (besluiten inzake) de meerjarenstrategie, de aanpassing van het takenpakket van de GGD en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling is in dit artikel geformaliseerd.

De zienswijzen dienen schriftelijk aan het dagelijks bestuur van de GGD te worden toegezonden. De verplichte schriftelijke en gemotiveerde reactie van het dagelijks bestuur op de ingebrachte zienswijzen is voor de volledigheid verwerkt in het derde lid maar deze verplichting voor het dagelijks bestuur is reeds opgenomen in artikel 10 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze verplichting van het dagelijks bestuur is in die zin een aanscherping van de reeds bestaande praktijk van het vragen om een zienswijze (overeenkomstig de begrotingsprocedure). Een verplichting om daarop te reageren was er voorheen niet.

Om te voorkomen dat de procedure vertraging oploopt door niet-tijdig ingediende zienswijzen (om wat voor reden dan ook) hoeft het dagelijks bestuur niet-tijdig ingediende zienswijzen niet te betrekken in het schriftelijke en gemotiveerde oordeel met betrekking tot ingediende zienswijzen. Dat mag uiteraard wel maar dit artikel geeft aan dat het dagelijks bestuur daartoe niet is verplicht.

Artikel 11b Participatie

Artikel 11b is opgenomen in navolging van de wijziging van (artikel 10 lid 7 van) de Wet gemeenschappelijke regelingen en betreft de participatie van ingezetenen en belanghebbenden.

Gelet op de zienswijzeprocedure (nader uitgewerkt in artikel 11a hiervoor), is gekozen voor inspraak die via de gemeenteraden en colleges verloopt. Ingezetenen en belanghebbenden hebben derhalve indirect, via de gemeenteraad, inspraak. Inbreng geschiedt via de gebruikelijke mogelijkheden.

Naar aanleiding van de regionale raadsbijeenkomst van 27 maart 2023 in het Rijk van Nijmegen en de Raadsavond van 25 september 2023 in Rivierenland is het tweede lid opgenomen om daarmee tegemoet te komen aan de voorkeursvariant van de raden. Wanneer besluitvorming zoals genoemd in het tweede lid aan de orde is, kan het algemeen bestuur ook bekijken welk participatie-instrument (bijvoorbeeld een bijeenkomst) in dat kader het meest geschikt is.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

De inhoud van dit artikel spreekt voor zich. De inhoud van dit artikel is redactioneel aangepast in lijn met artikel 33b van de Wgr.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

In dit artikel is geregeld hoe het dagelijks bestuur wordt samengesteld. Het dagelijks bestuur dient te bestaan uit minimaal vijf personen, inclusief de voorzitter, die tevens lid zijn van het algemeen bestuur.

Daarnaast kan het algemeen bestuur er voor kiezen om maximaal drie externe leden te benoemen in het dagelijks bestuur, bijvoorbeeld om te borgen dat specifieke deskundigheid op bepaalde beleidsterreinen (bijvoorbeeld financiën) rechtstreeks in het dagelijks bestuur aanwezig is. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur loopt niet gelijk aan de zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die aangewezen zijn uit het algemeen bestuur aangezien leden van het dagelijks bestuur op elk moment door het algemeen bestuur kunnen worden benoemd (en ontslagen).

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

In dit artikel wordt de werkwijze van het dagelijks bestuur globaal beschreven. De bepalingen spreken voor zich.

Het vijfde lid in dit artikel is opgenomen in navolging van het besluit van het algemeen bestuur in oktober 2018.

Het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) adviseerde het publiceren van de besluitenlijst van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur heeft echter een informatieplicht richting het algemeen bestuur en niet richting de raden. Vandaar dat dit in aangepaste vorm is overgenomen uit het voornoemde rekenkamerrapport in lid 6.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

De voorzitter wordt volgens de Wgr door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Een extern lid van het dagelijks bestuur kan deze functie dus niet bekleden. Voor de voorzitter gelden dezelfde regels als voor de overige DB-leden ten aanzien van aftreden, tussentijds ontslag, incompatibiliteit etc.

HOOFDSTUK 6: DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies

In artikel 24 van de Wgr is bepaald dat het algemeen bestuur van het openbaar lichaam commissies van advies kan instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling. In het tweede lid van bedoeld artikel is bepaald dat de instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter eveneens geschiedt door het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur dan wel de voorzitter dienen hiertoe voorstellen in.

Anders dan ten tijde van het oprichten van de GGD Gelderland-Zuid werd voorzien, blijkt binnen het algemeen bestuur tot op heden geen behoefte te bestaan aan twee vaste commissies van advies die zich specifiek richten op de Regio Rivierenland of de Regio Nijmegen. De verplichting om deze twee adviescommissies in te stellen is dan ook geschrapt per 1-1-2016.

Andere commissies van advies (ad hoc commissies) aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter worden, volgens artikel 24 lid 3 van de Wgr door het dagelijks bestuur, onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Artikel 17 Bestuurscommissies

In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om bestuurscommissies in te stellen. Aan dergelijke commissies kunnen bevoegdheden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden overgedragen, met uitzondering van de bevoegdheden die op grond van artikel 9 lid 2 ook niet aan het dagelijks bestuur overgedragen mogen worden.

Bij het inwerkingtreden van deze regeling wordt overigens geen gebruik gemaakt van bestuurscommissies. Omdat niet valt uit te sluiten dat dit in de toekomst wel gewenst kan zijn, is in de regeling toch de mogelijkheid geopend om bestuurscommissies in te stellen.

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur kunnen niet dan op voorstel van het dagelijks bestuur worden overgedragen. Voordat het algemeen bestuur overgaat tot het instellen van een bestuurscommissie dienen de raden van de deelnemende gemeenten – op grond van het gewijzigde artikel 25 lid 2 Wgr – van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en de gelegenheid krijgen om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. In de oude Wgr moest aan de raden om een verklaring van geen bezwaar te worden gevraagd.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Intergemeentelijke samenwerking is verlengd lokaal bestuur. De doelstelling van de Wgr is daarom het aanhalen van de bestuurlijke en financiële banden tussen het samenwerkingsverband en de deelnemende gemeenten. Onderdeel hiervan vormt de politieke controle. De artikelen 16 en 17 van de Wgr bepalen dat de regeling bepalingen inhoudt met betrekking tot het verstrekken van inlichtingen, het afleggen van verantwoordelijkheid en over de terugroepingsmogelijkheid. In hoofdstuk 7 van de regeling zijn deze artikelen opgenomen.

Artikel 18 Dagelijks bestuur en voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

Dat de leden van het dagelijks bestuur, zowel tezamen als ieder afzonderlijk, desgevraagd verantwoording dienen af te leggen over het door hen gevoerde bestuur, vloeit voort uit artikel 16 lid 1 van de Wgr.

Hoewel de wet hiertoe niet verplicht, bepaalt de regeling dat de leden van het dagelijks bestuur ongevraagd alle informatie aan het algemeen bestuur geven die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.

In de regeling is tevens bepaald dat de leden van het dagelijks bestuur kunnen worden ontslagen, indien een lid niet langer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur. Aansluiting is gezocht bij de vertrouwensregel en de procedure tot opzeggen van het vertrouwen van wethouders zoals vastgelegd in de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet.

Artikel 19 Algemeen bestuur en dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

Artikel 19 wordt aangepast als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 17 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Het derde lid van dit artikel geeft aan op welke wijze inlichtingen aan de raden van de deelnemende gemeenten worden verstrekt.

Artikel 20 Leden ten opzichte van raden

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 2 van de Wgr geeft een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, alle inlichtingen, die door de raad of één of meer leden van die raad worden verlangd.

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid 1 van de Wgr legt een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, verantwoording af over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

In artikel 22 lid 1 Wgr is geregeld dat het algemeen bestuur voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststelt.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Ook het dagelijks bestuur kan een reglement van orde vaststellen. Daartoe bestaat echter geen verplichting.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

Dit artikel biedt de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid om personeel in dienst te nemen. Tot inwerkingtreding van de Wnra gebeurde het in dienst nemen van personeel op basis van een (éénzijdige) ambtelijke aanstelling. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dat op basis van het aangaan van (privaatrechtelijke) arbeidsovereenkomsten met medewerkers.

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

Uit dit artikel blijkt dat de Directeur Publieke Gezondheid wordt aangesteld door het algemeen bestuur. Dit is vereist op grond van artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid. Omdat de Directeur Publieke Gezondheid op grond van artikel 32 Wet Veiligheidsregio's ook leiding geeft aan de GHOR, dient over deze benoeming overeenstemming te worden bereikt met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Logischerwijs is ervoor gekozen dat het algemeen bestuur ook beslist over het ontslag van de Directeur Publieke Gezondheid. Overige rechtspositionele maatregelen worden genomen door het Dagelijks Bestuur.

HOOFDSTUK 10 Klachten

Artikel 25 Klachtenregeling

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (klachtbehandeling) is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat in een klachtenregeling moet worden geregeld hoe omgegaan wordt met klachten over de GGD Gelderland-Zuid en haar personeel.

Op grond van Stb. 1999, 241 zijn de Awb-bepalingen over het intern klachtrecht (titel 1 van hoofdstuk 9) niet in werking getreden, ten aanzien van klachten die zien op een beleidsterrein dat thans wordt bestreken door de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Dit zal met name het geval zijn als wordt geklaagd over de medische hulpverlening door GGD-artsen of -verpleegkundigen. De afhandeling van dit soort klachten moet plaatsvinden met inachtneming van de bepalingen in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Is deze wet niet van toepassing op de gedraging waarover wordt geklaagd, dan is het hoofdstuk over intern klachtrecht in de Awb wel van toepassing.

Titel 9.2 van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht gaat over klachtbehandeling door een ombudsman (extern klachtrecht). Deze titel is van toepassing op alle ingediende klachten, dus ook op klachten die zijn afgehandeld met toepassing van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

In artikel 25 wordt ervoor gekozen dat de Nationale ombudsman bevoegd is om klachten als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 2, af te handelen. De GGD Gelderland-Zuid kiest er niet voor om aan te sluiten bij een ombudsman- of commissie van één van de deelnemende gemeenten, omdat die mogelijk niet over de benodigde expertise beschikt inzake de beleidsterreinen waarin de GGD Gelderland-Zuid opereert. Van de Nationale ombudsman mag deze expertise wel verwacht worden.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

Dit artikel biedt de mogelijkheid een regeling vast te stellen op grond waarvan aan de leden van commissies van advies en bestuurscommissies voor hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen, een vergoeding kan worden verleend en een tegemoetkoming in de kosten kan worden verleend. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden, In overeenstemming met de vaste praktijk in deze regio, is bepaald dat slechts commissieleden die niet de functie van burgemeester, wethouder of (gemeente)secretaris vervullen voor een vergoeding in aanmerking komen.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikelen 27, 28 en 29

Het is belangrijk dat de GGD Gelderland-Zuid tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat de deelnemende gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. In hoofdstuk 12 is voorzien in een procedure voor een beleidsplan (het beleid op hoofdlijnen, welk plan binnen de GGD de meerjarenstrategie wordt genoemd) met daaraan gekoppeld een beleidsprogramma (de in enig jaar voorgenomen concrete activiteiten en benodigde middelen).

De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld. In deze opzet is het echter ook mogelijk om het beleidsprogramma geheel los te koppelen van de begrotingsprocedure. Evenzeer denkbaar is een regeling, waarin het beleidsprogramma onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de begroting.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikelen 30, 30a, 31, 32, 33

Artikel 30a

Het advies uit het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) om te werken met een kadernota is overgenomen in artikel 30a waarbij is gekozen voor de term 'kaderbrief'. Hier is begin 2019 al mee gestart.

Gezien de wens van raden om hun kaderstellende rol beter in te vullen is het wenselijk hier een zienswijze-procedure mogelijk te maken. Dat vraagt om een ruime termijn voor zienswijze, aangezien de GGD de input uit de zienswijze uiterlijk 15 januari moet hebben om dit te kunnen verwerken in de begroting.

Het gaat hier echter niet om een reguliere zienswijze-procedure conform de Wgr, aangezien de kaderbrief niet definitief wordt gemaakt. De bedoeling van deze zienswijze-procedure is om het voor de raden mogelijk te maken hun standpunten kenbaar te maken aan de GGD ten behoeve van het opstellen van de begroting. Bij het opstellen van de begroting worden de ingekomen standpunten van de raden betrokken.

Begrotingsprocedure

Artikel 31 wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en vormt een weergave van hetgeen daarover in de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgenomen.

Artikel 34 (begroting en jaarrekening), artikel 34a, artikel 34b (kadernota en voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (ontwerpbegroting en begroting) van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn van toepassing en leidend. De hoofdregel is de procedure van ontwerp toezenden aan de raden door het dagelijks bestuur, zienswijze door de raden, schriftelijke en gemotiveerde reactie van het dagelijks bestuur alvorens het besluit (door het algemeen bestuur) wordt genomen tot vaststellen van de begroting.

Artikel 31 is opgenomen in deze regeling om zodoende inzicht te verschaffen in de procedure zonder dat het raadplegen van de Wet gemeenschappelijke regelingen daarvoor noodzakelijk is.

In het negende lid van artikel 31 zijn de uitzonderingen op de hoofdregel opgenomen.

Op grond van artikel 35 lid 7 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing. Artikel 213a inzake periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur wordt niet aangestuurd door de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijdragen van de gemeenten

Uit de begroting van de GGD Gelderland-Zuid moet voorts duidelijk blijken hoe de verdeling van de kosten over de gemeenten plaatsvindt. Voor wat betreft de uniforme taken zal op basis van het inwonertal van de deelnemende gemeenten een verdeelsleutel gehanteerd worden. Daarbij is het voor het algemeen bestuur mogelijk om voor gemeenten in de subregio Rivierenland en Nijmegen niet dezelfde inwonerbijdrage vast te stellen, omdat de uitgangspositie en het takenpakket afwijkend is.

Daarnaast is in artikel 32 lid 6 voor het algemeen bestuur de mogelijkheid opgenomen om in afwijking van het eerste lid van artikel 32 een andere verrekenings- of financieringswijze te hanteren, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak. Verrekening / financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hieraan ligt het solidariteitsprincipe ten grondslag. Andere vormen van verrekening / financiering die thans (november 2019) worden gehanteerd zijn:

- op basis van afname ($P \times Q$). Bijvoorbeeld: werkzaamheden in het kader van toezicht kinderopvang;

- op basis van werkelijke lasten. Bijvoorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Daarnaast is het mogelijk voor de deelnemende gemeenten om de GGD Gelderland-Zuid te verzoeken om specifieke taken te laten uitvoeren (de zogenaamde facultatieve taken) of aanvullende diensten af te nemen, naast de uniforme taken zoals genoemd in artikel 5 van

deze regeling die reeds aan de GGD Gelderland-Zuid zijn opgedragen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de betreffende gemeenten. Financiering kan ook gebeuren op basis van subsidieverlening.

Bij circulaire van 8 juli 1991 (kenmerk FO99/U59111) heeft de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties er voor gepleit om de gegoedheid van openbare lichamen ten behoeve van hun kredietwaardigheid te accentueren, door vast te leggen dat de gemeenten te allen tijde zullen voorzien in de middelen die het openbaar lichaam nodig heeft om zijn schulden te voldoen. Formeel gesproken is dit overbodig, zoals de minister in zijn circulaire aangeeft. Niettemin is besloten om dit expliciet op te nemen in artikel 32 lid 6 van de regeling, omdat in de praktijk is gebleken dat banken soms terughoudend zijn in het verstrekken van leningen aan gemeenschappelijke regelingen, omdat zij niet bekend zijn met het vereiste dat gemeenten te allen tijde dienen te voorzien in de middelen die nodig zijn om de schulden te voldoen.

Jaarrekening

Artikel 33 van deze regeling wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en vormt een weergave van hetgeen daarover in de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgenomen.

Artikel 34 lid 3 en lid 4 en artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn van toepassing en leidend.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

Lid 1

De tekst van dit lid is gebaseerd op het bepaalde in artikel 40 van de Archiefwet 1995. Een door het algemeen bestuur vastgestelde archiefverordening vormt de basis waarop de aan het dagelijks bestuur toebedeelde zorg zoals aangegeven in artikel 41 lid 1 onder a van de Archiefwet 1995 nader wordt vormgegeven. Op 12 december 2013 heeft het algemeen bestuur de Archiefverordening GGD Gelderland-Zuid 2013 vastgesteld. Deze verordening is bij brief van 13 december 2013 aan Gedeputeerde Staten van Gelderland toegezonden.

Lid 2

De bedoelde regels zijn opgenomen in het Besluit Informatiebeheer GGD Gelderland-Zuid 2013.

Lid 3

De aanwijzing van de archiefbewaarplaats is opgenomen in het Besluit Informatiebeheer GGD Gelderland-Zuid 2013 evenals de aanwijzing van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) als beheerder.

Lid 4

De verslaglegging door de archivaris aan het dagelijks bestuur is de basis voor de verantwoording van het dagelijks bestuur jegens het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding

Artikel 35 wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met dien verstande dat artikel 35 voorheen de toetreding én uittreding betrof. Artikel 35 beperkt zich nu tot de toetreding. De uittreding wordt geregeld in artikel 35a van deze regeling.

Artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is van toepassing op (besluiten tot)

toetreding tot deze regeling, met verwijzing naar het vijfde lid van het genoemde artikel 1. Zie ook de toelichting bij artikel 36.

Artikel 35a Uittreding

Artikel 35a wordt aan deze regeling toegevoegd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In dit artikel zijn de bepalingen over uittreding opgenomen om zodoende de deelnemers aan deze regeling op voorhand in kennis te stellen van de wijze waarop de uittreding is geregeld.

Artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is van toepassing op (besluiten tot) uittreding uit deze regeling, met verwijzing naar het vijfde lid van het genoemde artikel 1. Zie ook de toelichting bij artikel 37.

Artikel 36 Wijziging

Artikel 36 wordt gewijzigd met dien verstande dat artikel 36 voorheen wijziging én opheffing betrof. Het nieuwe artikel 36 beperkt zich tot wijziging van deze regeling. De wijziging is ingegeven door de wijziging van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het betreffende artikel is de procedureregeling opgenomen ingeval van wijziging van de regeling, bestaande uit een ontwerpregeling, mogelijkheid van zienswijze en lokale besluitvorming.

Wijzigen van de regeling bestaat (net als bij toetreding en uittreding) uit twee stappen. Allereerst het voorleggen van een ontwerp van de gewijzigde regeling aan de raden waarover zijn hun zienswijze kenbaar mogen maken bij hun college van burgemeester en wethouders. Daarna het voorleggen van de gewijzigde regeling aan de colleges van burgemeester en wethouders ter besluitvorming die dat pas doen na toestemming van de raden.

De mogelijkheid van **het naar voren brengen van de zienswijze door de raden bij de colleges van burgemeester en wethouders** op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet worden onderscheiden van de zienswijze-procedure zoals opgenomen in artikel 10 lid 5 en lid 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 11a van de regeling, gezien het formele vereiste van een schriftelijke en gemotiveerde reactie op de zienswijze.

Artikel 37 Opheffing

Opheffing van de regeling wordt gekoppeld aan de wettelijke mogelijkheden daartoe.

Opheffing wordt (vooralsnog) niet bestreken door artikel 1 lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 38 Geschillencommissie

Op grond van artikel 28 van de Wgr worden geschillen over de toepassing van een regeling door Gedeputeerde Staten beslist, voor zover die geschillen niet onder de competentie van de bestuursrechter of civiele rechter vallen. Het is daarnaast mogelijk en in voorkomende situaties aan te bevelen om een kwestie, voordat deze de formele fase van een geschil bereikt, via bijvoorbeeld arbitrage of mediation op te lossen. Artikel 38 voorziet in een algemene procedurebeschrijving die daarvoor wenselijk wordt geacht.

HOOFDSTUK 16 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39a Evaluatie

Artikel 39a wordt toegevoegd aan deze regeling in het hoofdstuk Slotbepalingen als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 40 Inwerkingtreding

Artikel 40 regelt de inwerkingtreding. Bij de inwerkingtreding wordt artikel 1 lid 4 en lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in acht genomen. Onder het treffen van een regeling wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Een gemeente heeft ingestemd met de wijzigingen, indien daartoe door het college van burgemeester en wethouders is besloten. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het wijzigen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Bekendmaking en inwerkingtreding van een gemeenschappelijke regeling is geregeld in artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De nadere invulling daarvan is terug te vinden in artikel 40a (Bekendmaking) van deze regeling.

Artikel 40a Bekendmaking

Artikel 40a wordt toegevoegd aan deze regeling in het hoofdstuk Slotbepalingen. Bekendmaking van besluiten was voorheen opgenomen in artikel 36 lid 3 van de GR GGD Gelderland-Zuid. Artikel 40a is in overeenstemming met artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 41 Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GEMEENTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST GELDERLAND-ZUID

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - a. GGD Gelderland-Zuid: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 lid 1 van deze regeling;
 - b. deelnemende gemeenten: de aan deze regeling deelnemende gemeenten;
 - c. Gedeputeerde Staten: het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
 - d. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
 - e. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - f. Gemeentewet: de huidige Gemeentewet.
 - g. Directeur Publieke Gezondheid: de functionaris zoals bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het gemeentebestuur, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris onderscheidenlijk de GGD, het bestuur van de GGD, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de Directeur Publieke Gezondheid.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is door de colleges van Burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten ingesteld op grond van artikel 14, tweede lid, van de Wet Publieke Gezondheid.
2. De GGD Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Berg en Dal, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
3. De GGD Gelderland-Zuid is gevestigd in Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen

De GGD Gelderland-Zuid kent, onverminderd de mogelijkheid van het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 17, de volgende bestuursorganen:

1. het algemeen bestuur;
2. het dagelijks bestuur;
3. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen

De GGD Gelderland-Zuid behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de [openbarepublieke](#) gezondheidszorg, zulks met inachtneming van hetgeen in deze regeling nader is bepaald tot de taken en bevoegdheden.

Artikel 5 Taken

1. De GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken.
2. Taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD Gelderland-Zuid betreffen:
 - ~~a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;~~
 - ~~b. infectieziektebestrijding;~~
 - ~~c. technische hygiënezorg;~~
 - ~~d. medische milieukunde;~~
 - ~~e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);~~
 - ~~f. ouderengezondheidszorg;~~
 - ~~g. gezondheidsbevordering en leefstijl;~~
 - ~~h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;~~
 - ~~i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.~~
 - a. monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid;
 - b. infectieziektebestrijding;
 - c. technische hygiënezorg;
 - d. medische milieukunde;
 - e. jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub e van de Wpg);
 - f. ouderengezondheidszorg;
 - g. gezondheidsbevordering en leefstijl;
 - h. bevorderen van psychosociale hulp bij incidenten, rampen en crises;
 - i. toezicht op organisaties voor kinderopvang.
3. Taken (afkomstig uit Wpg of andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn opgedragen aan de GGD betreffen:
 - ~~a.~~
 - a. reizigersadvisering en vaccinaties;
 - ~~b.~~
 - b. openbare geestelijke gezondheidszorg;
 - ~~c.~~
 - c. forensische geneeskunde;
 - ~~d.~~
 - d. het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - ~~e.~~
 - e. toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015;
 - ~~f.~~
 - ~~a-f.~~ jeugdgezondheidszorg, met inachtneming van het bepaalde in artikel 5 lid 2 sub a tot en met d van de Wpg);
 - ~~b-g.~~ g-advisering in het kader van centrale toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
 - ~~h.~~ meldpuntfunctie, horen en uitvoeren van verkennend onderzoek in het kader van de Wet verplichte GGZ.
- ~~3-4.~~ De GGD Gelderland-Zuid kan op verzoek facultatieve taken verrichten voor één of meerdere gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 7 van deze regeling.

Artikel 6 Bevoegdheden

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken, en onverminderd het bepaalde in artikel 30 van de wet, komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen en ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken alle bevoegdheden toe, die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeente behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in

de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats treedt van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester. De bestuursorganen van de deelnemende gemeenten oefenen hun bevoegdheden tot regeling en bestuur ten aanzien van deze taken niet zelf uit.

2. Voorts wordt expliciet aan de GGD Gelderland-Zuid opgedragen de bevoegdheid tot oprichting van of deelname in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, zulks overeenkomstig artikel 31a van de Wet.
3. Ten slotte komen aan de bestuursorganen van de GGD Gelderland-Zuid alle bevoegdheden toe die in wet- en regelgeving rechtstreeks zijn opgedragen aan (het bestuur van) de gemeentelijke gezondheidsdienst.

Artikel 7 Aanvullende diensten

1. De GGD Gelderland-Zuid kan voor een of meerdere gemeenten, alsmede voor derden, ook andere of aanvullende taken (facultatieve taken) op het terrein van de gezondheidszorg uitoefenen, onder de voorwaarde dat de diensten moeten passen binnen de doelstellingen van de GGD en daarmee in het verlengde liggen van de taken vermeld in artikel 5.
2. De aanvullende diensten zullen op basis van een daaraan ten grondslag liggende schriftelijke overeenkomst (dienstverleningsovereenkomst) worden uitgevoerd.

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang (vervallen)

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

1. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
2. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming, als dat noodzakelijk is ter behartiging van het algemeen belang, zulks overeenkomstig artikel 31a van de wet.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of aan een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, met uitzondering van de bevoegdheid tot:
 - a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening;
 - c. het vaststellen van verordeningen;
 - d. het vaststellen van het beleidsplan en het beleidsprogramma;
 - e. het instellen van bestuurscommissies;
 - f. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming;
 - g. het aanwijzen van een accountant.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur van de GGD Gelderland-Zuid bestaat uit 1 lid namens elke deelnemende gemeente.
2. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid aan – bij voorkeur de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor volksgezondheid – als lid van het algemeen bestuur.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor de GGD Gelderland-Zuid.
4. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 20, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
5. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid geen onderdeel meer uitmaakt van het college van B&W van zijn gemeente.
6. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur, alsmede de raad die hen heeft aangewezen hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
7. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of als ten minste vier leden van het algemeen bestuur daar om verzoeken.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
3. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet.
4. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
 - a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
 - b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
 - c. het liquidatieplan.
 - d. een voorstel tot het wijzigen van deze regeling.
5. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
6. Het stemgewicht voor elke gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar zoals dit is opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Artikel 11a Zienswijze raden

1. Met inachtneming van artikel 10 lid 5 van de wet worden de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaand aan het nemen van het besluit in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen indien het één van de volgende besluiten betreft:
 - a. besluit algemeen bestuur tot het vaststellen van de meerjarenstrategie;
 - b. besluit algemeen bestuur om – op voorstel van de colleges – het takenpakket van de GGD aan te passen
 - c. besluit algemeen bestuur om een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling in overweging te geven aan de colleges, overeenkomstig artikel 1 van de wet.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze schriftelijk kenbaar maken bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur biedt de raden een termijn van minimaal acht weken voor het schriftelijk naar voren brengen van een zienswijze.
3. Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten, en indien het een besluit van het algemeen bestuur betreft, ook het algemeen bestuur, schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
4. Niet tijdig ontvangen zienswijzen kunnen door het dagelijks bestuur buiten beschouwing worden gelaten.
5. De zienswijze met betrekking tot de kaderbrief, de begroting en de jaarrekening zijn separaat geregeld in respectievelijk artikel 30a, 31 en 33 van deze regeling.

Artikel 11b Participatie

1. Inpraak verloopt via de gemeenteraden en colleges van de deelnemende gemeenten, die deze inbreng mee kunnen nemen in een zienswijze of mee kunnen geven aan hun vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen via de bestaande mogelijkheden inbreng hebben op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.
2. In afwijking van lid 1 kan het algemeen bestuur besluiten om – incidenteel ten behoeve van een concreet vraagstuk – ingezetenen en belanghebbenden inbreng te laten hebben op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

- a. het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid;
- b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd;
- c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
- d. het voorstaan van de belangen van de GGD Gelderland-Zuid bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met de GGD Gelderland-Zuid van belang is;
- e. het beheer van activa en passiva van de GGD Gelderland-Zuid;
- f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
- g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom;
- h. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de GGD Gelderland-Zuid;
- i. (vervallen)
- j. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de GGD Gelderland-Zuid te besluiten, waaronder het sluiten van arbeidsovereenkomsten ~~na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020~~, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a van de wet;
- k. te besluiten namens de GGD Gelderland-Zuid rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
- l. het houden van voortdurend toezicht op al hetgeen de GGD Gelderland-Zuid aangaat; en voorts de overige taken en bevoegdheden die in deze regeling, dan wel door een besluit van het algemeen bestuur, aan het dagelijks bestuur worden opgedragen;

en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal vier andere leden, aan te wijzen door en uit het algemeen bestuur. Zij treden, onverminderd het bepaalde in 18, vierde lid, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
2. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het dagelijks bestuur, niet zijnde de voorzitter, door het algemeen bestuur worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
3. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur is vier jaar. Deze leden kunnen na de eerste zittingsperiode een keer worden herbenoemd.
4. Het algemeen bestuur kan over de volgorde van aftreden regels vastleggen in een schema.
5. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. Het dagelijks bestuur beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid in de vergadering één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor zover deze regeling niet anders bepaalt, kan het dagelijks bestuur zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.
5. Voorafgaand aan de vergadering van het dagelijks bestuur wordt de agenda van deze vergadering verzonden aan de leden van het algemeen bestuur.
6. De besluitenlijst van het dagelijks bestuur wordt toegezonden aan de leden van het algemeen bestuur [en gepubliceerd op de website van de GGD Gelderland-Zuid](#).

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.
4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.
5. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen besluiten dat een ander lid van het bestuur of de directeur Publieke Gezondheid de stukken die uitgaan ondertekenen of medeondertekenen.
6. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD Gelderland-Zuid in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies van advies

Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, met inachtneming van artikel 24 van de wet.

Artikel 17 Bestuurscommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 18 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter, voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 19 Het algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

1. Het algemeen en ~~het~~ dagelijks bestuur geven ~~verstrekt aan alle raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.~~
- ~~1.2.~~ Het algemeen en dagelijks bestuur verstrekt aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid ~~inlichtingen die de raden~~ nodig ~~is~~ hebben voor de uitoefening van hun taken.
- ~~2.3.~~ Het algemeen en ~~het~~ dagelijks bestuur ~~verstrekken aan~~ verstrekt de ~~raden van de deelnemende gemeenten alle~~ voornoemde inlichtingen ~~die zo spoedig mogelijk op de door een of meer leden van die~~ raden ~~worden verlangd~~ verzochte wijze.

Artikel 20 De leden van het algemeen bestuur ten opzichte van de raden

1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van artikel 16 van de wet, verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 10 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent:
 - a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
 - b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 19 en 20 van deze regeling.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

1. Ten behoeve van de GGD Gelderland-Zuid kan personeel in dienst worden genomen. ~~Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dit~~ Dit gebeurt op basis van het aangaan van arbeidsovereenkomsten.
2. ~~Na Sinds de~~ inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, ~~met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra.~~

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

1. De Directeur Publieke Gezondheid van de GGD Gelderland-Zuid geeft leiding aan de organisatie en is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
2. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming en ontslag en stelt zijn taken vast, in overeenstemming met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 25 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht en – voor zover van toepassing – de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz), een klachtenregeling vast.
2. De Nationale ombudsman is bevoegd om klachten, als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, af te handelen.

Hoofdstuk 11 ~~Vergoedingen~~ VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 17 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen in een deelnemende gemeente, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 16 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen in een

- deelnemende gemeente, een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikel 27 **Beleidsplan / [meerjarenstrategie](#)**

1. Het algemeen bestuur stelt een beleidsplan vast waarin het beleid dat het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het beleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 28 **Beleidsprogramma / [begroting](#)**

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten van de GGD Gelderland-Zuid worden aangegeven. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen en de te behalen doelen en te bereiken resultaten.

Artikel 29 **Totstandkoming**

Bij de totstandkoming van het beleidsplan en het beleidsprogramma worden de raden in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 30 **Administratie en controle**

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30a **Kaderbrief**

1. Het dagelijks bestuur zendt middels een kaderbrief de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten, vóór 15 oktober van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de ontwerpbegroting voor het daarop volgende jaar wordt vastgesteld. In de kaders wordt in ieder geval ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met de jaarlijkse loonontwikkeling en de prijsontwikkeling, en worden de belangrijkste te verwachten begrotingsontwikkelingen opgenomen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze op de kaderbrief, zoals bedoeld in het eerste lid, naar voren brengen. De ingekomen zienswijzen worden door het dagelijks bestuur betrokken bij het opstellen van de begroting.

Artikel 31 **Begrotingsprocedure**

1. Het dagelijks bestuur zendt ~~vóór 1 april een de~~ ontwerpbegroting ~~voor vóór 1 april van het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichtingjaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient,~~ toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.

2. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met begrotingsrichtlijnen.
 3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld. ~~Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.~~
 4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur biedt de raden een termijn van minimaal twaalf weken voor het schriftelijk naar voren brengen van een zienswijze. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
 5. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze zoals bedoeld in het vierde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
 - 5.6. ~~Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli~~ 15 september van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting ~~moet dienen dient.~~
 - 6.7. ~~Terstond na de vaststelling~~ Nadat de begroting is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
 - 7.8. ~~Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli~~ september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.
 - 8.9. ~~Het bepaalde in eerste, derde en vierde lid van dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. Bij, met uitzondering van de navolgende categorieën begrotingswijzigingen is het echter niet noodzakelijk om aan de raden van de deelnemende gemeenten naar hun zienswijze te vragen, indien een begrotingswijziging niet leidt tot wijzigingen:~~
- besluiten van het ~~saldobestuur met betrekking tot begrotingswijzigingen die niet leiden tot een verhoging van baten en lasten per programma of tot gevolgen voor de hoogte van de individuele de gemeentelijke bijdragen bijdrage en niet leiden tot verschuivingen tussen reeds door het bestuur goedgekeurde programma's.~~
10. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Daarbij zal voor de uniforme taken een verdeelsleutel worden gehanteerd, die uitgaat van het aantal inwoners volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is.
2. Voor de berekening van de bijdragen van de gemeenten wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de GGD Gelderland-Zuid te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
5. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat een deelnemende gemeente weigert de in de vorige leden van dit artikel bedoelde bijdragen in zijn begroting op te nemen, doet het algemeen bestuur aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.
6. In afwijking van het eerste lid kan het algemeen bestuur besluiten tot het hanteren van een andere verrekenings- of financieringswijze, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak.

Artikel 33 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur ~~biedt~~zendt vóór 1 april van het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft de voorlopige jaarrekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, (met daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 1 april ter vaststelling) en het jaarverslag aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de besturen van de raden van de deelnemende gemeenten.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen ~~twee maanden na toezending~~ termijn van acht weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.
3. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór ~~15~~15 juli, in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. ~~Zij wordt~~Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli, ~~met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft,~~ aan Gedeputeerde Staten ~~aangeboden~~.
5. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
6. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
7. De kosten worden, rekening houdende met andere inkomsten, over de deelnemende gemeenten verdeeld conform de bij de begroting vastgestelde systematiek.
8. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 33 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

1. Het dagelijks bestuur draagt ~~de~~ zorg voor de archiefbescheiden van ~~de organen van de~~ GGD Gelderland-Zuid, overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen verordening, die aan gedeputeerde staten wordt medegedeeld.
- ~~2. Het dagelijks bestuur stelt regels vast betreffende de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde zorg dient te worden verricht. Deze regels worden aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.~~
- ~~3. Gedeputeerde Staten oefenen toezicht uit op de in het eerste lid bedoelde zorg.~~
2. Het dagelijks bestuur is tevens belast met de zorg voor de archiefbescheiden die worden gevormd krachtens de gedelegeerde en gemandateerde taken. Het dagelijks bestuur stelt voor het beheer van de archiefbescheiden van GGD Gelderland-Zuid nadere regels vast, met inachtneming van het bepaalde in de archiefverordening zoals genoemd in lid 1.
3. De archivaris is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats alsmede het beheer van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden en documentaire verzamelingen.
4. De archivaris doet jaarlijks aan het dagelijks bestuur verslag inzake de in lid 3 hiervoor vermelde uitoefening van het toezicht en het gevoerde beheer.
5. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding en uittreding

Toetreding van gemeenten tot de gemeenschappelijke regeling of uittreding van gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling ~~deze regeling~~ is slechts mogelijk voor zover de Wet Publieke Gezondheid ~~Veiligheidsregio's~~ en de Wet ~~Veiligheidsregio's~~ ~~publieke gezondheid~~ dit toelaten.

Artikel 35a Uittreding

1. Uittreding uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.
2. Bij afwezigheid van een wettelijke voorziening omtrent uittreding is uittreding slechts mogelijk na voltooiing van het uittredingsproces zoals beschreven in lid 3 tot en met 12 van dit artikel.
3. De hoogte van de uittreedsom wordt bepaald door de frictiekosten en desintegratiekosten. Het algemeen bestuur ~~regelt de~~ stelt de uittreedsom vast bij besluit genomen bij meerderheid van stemmen.
4. De deelnemende gemeenten hanteren als uitgangspunt dat de uittredende gemeente over een periode van vijf jaar de eigen bijdrage moet doorbetalen, waarbij deze bijdrage ieder jaar met twintig procent afneemt, zodat de uittredende gemeente in het zesde jaar niet meer hoeft te betalen, tenzij de bevindingen van de projectgroep aanleiding vormen tot bijstelling van dat uitgangspunt.
- ~~1.5.~~ De gevolgen van de ~~toetreding of de uittreding~~ en kan voorwaarden verbinden aan de ~~toetreding of uittreding~~ worden in kaart gebracht door een projectgroep.

De projectgroep wordt samengesteld door het dagelijks bestuur ~~Artikel 36 Wijziging en opheffing~~

6. en bestaat uit een afgevaardigde van het dagelijks bestuur, een afgevaardigde van de uittredende gemeente en één of meer onafhankelijk deskundigen, in gezamenlijkheid te benoemen. De kosten van de in te schakelen deskundigen komen voor rekening van de uittredende gemeente.
7. De projectgroep rapporteert aan het dagelijks bestuur.
8. Het algemeen bestuur neemt het besluit tot vaststelling van de uittreedsom uiterlijk twaalf maanden na ontvangst van het gemeentelijke uittredingsbesluit als dat aan de orde is of twaalf maanden nadat de indeling in regio's zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's is gewijzigd. De beslistermijn kan éénmaal worden verdaagd met zes maanden.
9. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het college van hun gemeente binnen acht weken hun zienswijze naar voren brengen over de uittreding.
10. De raden van de deelnemende gemeenten dienen toestemming te geven, alvorens de colleges overgaan tot het voltooiën van het uittredingsproces.
11. De ondernemingsraad en/of het lokaal overleg worden betrokken bij het uittredingsproces en in de gelegenheid gesteld om hun bevoegdheden ten aanzien van de uittreding uit te oefenen.
12. De uittredende gemeente blijft tot aan het moment van daadwerkelijke uittreding volwaardig deelnemer en dient tot aan dat moment al zijn verplichtingen na te komen met betrekking tot deze gemeenschappelijke regeling.
13. Na uittreding van de betreffende gemeente stelt het dagelijks bestuur de aanpassing van de onderhavige gemeenschappelijke regeling op, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de wet.
14. De aangepaste gemeenschappelijke regeling wordt bekend gemaakt overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de wet.

Artikel 36 Wijziging

1. De regeling kan worden gewijzigd ~~of —indien de wet dat toelaat— opgeheven door een bij daartoe strekkend besluit strekkende besluiten~~ van de besturen van twee

- ~~derdenderde~~ van het aantal deelnemende gemeenten, met inachtneming van het bepaalde in artikel 1 van de wet.
2. ~~Elke~~Zowel het algemeen bestuur als elke deelnemende gemeente ~~en het algemeen bestuur~~ is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. ~~Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.~~
 1. ~~De bij de wet voorgeschreven toezending van de wijziging aan Gedeputeerde Staten geschiedt door de zorg van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen. Ook de besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, worden door dit college bekend gemaakt in alle deelnemende gemeenten, door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant.~~
 2. ~~De meest recente versie van de regeling wordt door de GGD Gelderland-Zuid op haar website gepubliceerd.~~
 3. Het college dient het voorstel, zoals bedoeld in het tweede lid, in bij het algemeen bestuur, waarna het algemeen bestuur het voorstel vaststelt.
 4. Het dagelijks bestuur zendt het door het algemeen bestuur vastgestelde voorstel ter besluitvorming toe aan de colleges van de deelnemende gemeenten, nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze naar voren te brengen bij de colleges van burgemeester en wethouders over het ontwerp van de gewijzigde regeling.
 5. De colleges van de deelnemende gemeenten nemen een besluit op het voorstel na toestemming van de raden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van de wet, en zenden een afschrift van het collegebesluit inclusief de toestemming van de raden aan de GGD.
 6. Indien van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten een instemmend besluit is ontvangen, is de wijziging getroffen en zal het algemeen bestuur dit in zijn eerstvolgende vergadering bevestigen.
 7. Het dagelijks bestuur stelt daarna de colleges en raden zo spoedig mogelijk in kennis van de tot stand gekomen wijziging.

Artikel 37 LiquidatieOpheffing

1. Deze regeling kan slechts worden opgeheven als dit door wijziging van de Wet publieke gezondheid mogelijk wordt. Opheffing geschiedt – behoudens een andersluidende wettelijke voorziening – door daartoe strekkende besluiten van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten.
- 1.2. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen daartoe een liquidatieplan vast. Hierbij kan van de bepalingen van ~~deze~~de regeling worden afgeweken.
 1. ~~Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld.~~
 - 2.3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel.
 - 3.4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorg dragen voor de nakoming van de verplichtingen van de GGD ~~Gelderland-Zuid.~~
 - 4.5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
 - 5.6. Ze nodig blijven de organenDe bestuursorganen van de GGD ~~Gelderland-Zuid~~ blijven ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie volledig is voltooid.

Artikel 38 Geschillencommissie

1. Voordat over een geschil als bedoeld in artikel 28 van de wet de beslissing van Gedeputeerde Staten wordt ingeroepen, legt het algemeen bestuur het geschil voor aan een daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.
2. De geschillencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, die niet werkzaam zijn voor of bestuurder zijn van een van de betrokken partijen. Een lid wordt aangewezen door het algemeen bestuur en een lid door de andere bij het geschil betrokken partij(en), , alsmede een door deze vertegenwoordigers gezamenlijk aan te wijzenonafhankelijke voorzitter.
3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen.
4. De geschillencommissie onderzoekt de mogelijkheden om partijen tot overeenstemming te brengen en brengt – indien dit niet mogelijk is – aan het algemeen bestuur advies uit over de wijze waarop het geschil afgehandeld zou moeten worden.

HOOFDSTUK ~~17~~16 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39a Evaluatie

1. Tenminste éénmaal in de zes jaar vindt een evaluatie van deze regeling plaats.
2. Op verzoek van twee of meer gemeenten kan een tussentijdse evaluatie worden voorgesteld aan het algemeen bestuur.
3. De evaluatie richt zich op de inhoud van deze regeling en de ervaringen met de gehanteerde werkwijzen.
4. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de inhoud, het proces en de werkwijze van de evaluatie.

Artikel 40 Inwerkingtreding

Deze gewijzigde regeling treedt, na een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten, in werking op 1 januari 2020.

Dit besluit treedt in werking op de dag nadat deze op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt, onverminderd het bepaalde in artikel 26 lid 3 van de wet.

Artikel 40a Bekendmaking

1. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen maakt de regeling bekend in alle deelnemende gemeenten in het door de gemeente Nijmegen uitgegeven gemeenteblad en draagt zorg voor toevoeging aan het register zoals bedoeld in artikel 136 van de wet, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de wet.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging of opheffing van de regeling alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.

Artikel 41 Citeertitel

De regeling wordt aangehaald als Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit artikel zijn enkele termen die in de gemeenschappelijke regeling regelmatig terugkomen, uiteen gezet. De begripsomschrijvingen a t/m e en h spreken voor zich.

Met de komst van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen – waarin alsnog is gekozen voor het doorwerken van duale verhoudingen – zijn artikelen herschreven en verduidelijkt. Verwijzingen naar de oude Gemeentewet (van voor 2002) zijn niet meer nodig. Het geheel is daardoor leesbaarder geworden.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 2 Openbaar lichaam

In dit artikel wordt het openbaar lichaam geïntroduceerd. Ingevolge artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) is het openbaar lichaam rechtspersoon. Hierdoor beschikt de GGD Gelderland-Zuid van rechtswege over de privaatrechtelijke bevoegdheden die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer (bijv. sluiten van overeenkomsten, huren van kantoorruimte, lenen van geld).

Tevens is expliciet tot uitdrukking gebracht dat, in lijn met artikel 14 Wet publieke gezondheid, de colleges besluiten tot het instellen van deze regeling. Er is dus sprake van een collegeregeling. In de regeling worden geen bevoegdheden van de raad overgedragen. Op grond van artikel 1-~~lid 2~~ Wgr kan een college overigens pas instemmen met het instellen of wijzigen van een gemeenschappelijke regeling, als zij toestemming heeft verkregen van de gemeenteraad. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 3 Bestuursorganen

In artikel 12 van de Wgr is bepaald dat het bestuur van het openbaar lichaam uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter bestaat. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van het openbaar lichaam. Zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter.

Indien er een bestuurscommissie wordt ingesteld, ontstaat er een vierde bestuursorgaan. In artikel 17 van de regeling wordt daartoe de mogelijkheid geboden.

Artikel 4 Belangen

In artikel 10 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de regeling het belang waarvoor zij is getroffen vermeldt. Voor de GGD Gelderland-Zuid betreft dit de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg. Dat is het deel van de gezondheidszorg dat zich richt op de (collectieve) preventie.

Artikel 5 Taken

De in artikel 4 genoemde belangen worden behartigd door uitvoering te geven aan de in dit artikel genoemde taken.

Artikel 5 lid 2 sub a

Onder monitoring, signalering en advisering op het gebied van publieke gezondheid valt ook de epidemiologische taak.

Artikel 5 lid 2 sub e

De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) noemt de jeugdgezondheidszorg in Hoofdstuk 2, paragraaf 2, artikel 5 lid 2 van die wet. Van belang is om hier onderscheid te maken tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taak zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub e** Wpg (het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen) kan, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, niet worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 2 sub e van artikel 5 van deze GR vermeld.

Artikel 5 lid 2 sub i

In de Wet kinderopvang zijn voorschriften opgenomen over de taak genoemd in artikel 5i. De DPG wordt formeel als toezichthouder zoals genoemd in de Wet kinderopvang aangewezen. Nadere bepalingen omtrent de werkwijze van de toezichthouder kinderopvang zijn opgenomen in de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang.

Artikel 5 lid 3 sub a

De taak die is genoemd in artikel 5 sub k (reizigersadvisering en vaccinaties) wordt traditioneel door de GGD verricht, omdat deze taak nauw samenhangt met de preventie van infectieziekten. Het betreft een markttaak, die (minimaal) kostendekkend dient te zijn, met inachtneming van de Wet markt en overheid.

Artikel 5 lid 3 sub b

Onder de openbare geestelijke gezondheidszorg wordt in ieder geval verstaan bemoeizorg en de Wet tijdelijk huisverbod.

Artikel 5 lid 3 sub c

[Onder de forensische geneeskunde wordt in ieder geval verstaan Forensisch Medisch Onderzoek en lijkenschouw.](#)

Artikel 5 lid 3 sub d en e

De taken genoemd in artikel 5 lid 3 sub d (het voorzien in een Advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling) en artikel 5 lid 3 sub e (toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015) zijn toegevoegd door besluit van het algemeen bestuur d.d. 11 december 2014 ten behoeve van de uitoefening van deze taken door de GGD met ingang van 2015.

Artikel 5 lid 3 sub f

De Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) maakt als het gaat om jeugdgezondheidszorg onderscheid tussen taken die wel en taken die niet kunnen worden opgedragen aan een ander dan de GGD. De taken zoals vermeld in artikel 5 lid 2 **sub a tot en met d** Wpg kunnen, gelet op het bepaalde in artikel 14 lid 4 van de Wpg, worden opgedragen aan een ander dan de GGD en staan daarom in lid 3 sub f van artikel 5 van deze GR vermeld. Het betreft de navolgende taken uit de Wpg op het gebied van jeugdgezondheidszorg:

- (a) het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren;
- (b) het ramen van de behoeften aan zorg;
- (c) de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie, congenitale hypothyroïdie en adrenogenitaal

syndroom;

(d) het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.

Facultatieve taken (artikel 5 lid 4)

GGD Gelderland-Zuid kan extra taken of taken op een hoger dienstverleningsniveau verrichten voor één of meerdere gemeenten wanneer daarom wordt verzocht. Deze zogenaamde facultatieve dienstverlening betreft derhalve diensten die de GGD Gelderland-Zuid verricht voor die afzonderlijke gemeente(n), naast de uniforme taken vermeld in de leden 2 en 3 van artikel 5 van deze regeling die reeds bij GGD Gelderland-Zuid zijn ondergebracht.

Artikel 6 Bevoegdheden

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt dat de gemeenten alle bevoegdheden die relevant zijn voor de uitoefening van de in artikel 5 genoemde taken overdragen aan de GGD Gelderland-Zuid. Het algemeen bestuur kan overigens besluiten om haar bevoegdheden over te dragen aan het dagelijks bestuur, tenzij dit expliciet is verboden in deze regeling.

Bevoegdheden die noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer, zoals privaatrechtelijke bevoegdheden (o.a. sluiten overeenkomsten) zijn niet genoemd, omdat elke rechtspersoon die van rechtswege bezit.

Het oprichten van of deelnemen in o.a. stichtingen of vennootschappen is expliciet opgenomen, omdat dit anders – gelet op artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen – niet tot de mogelijkheden zou behoren. Op grond van het bepaalde in dat artikel dient een dergelijk besluit in het bijzonder aangewezen te worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Bovendien kan zo'n besluit niet worden genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. De bevoegdheid is ook uitdrukkelijk opgenomen in artikel 9 lid 2 als bevoegdheid van het algemeen bestuur.

Artikel 7 Aanvullende diensten

De GGD Gelderland-Zuid levert haar diensten voor alle gemeenten op hetzelfde kwaliteitsniveau. Het is mogelijk dat gemeenten het wenselijk achten dat daarnaast ook andere diensten worden verricht, dan wel dat de dienstverlening op bepaalde onderdelen op een hoger kwaliteitsniveau wordt verricht. Artikel 7 maakt duidelijk dat de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid heeft om met een gemeente een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten, waarin concrete afspraken worden gemaakt over dit soort facultatieve dienstverlening. In de praktijk kan een gemeente ook kiezen voor de mogelijkheid om een (project)subsidie te verstrekken aan de GGD. Ook met andere openbare lichamen, zoals een andere gezondheidsdienst of de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, kan een dienstverleningsovereenkomst worden afgesloten.

Bij het uitvoeren van activiteiten voor derden is van belang dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de GGD. Als dit percentage wordt overschreden ontstaat strijd met de Europese en nationale aanbestedingsregels (zie artikel 2.24c, lid 1 sub c van de Aanbestedingswet 2012).

Artikel 8 Wijziging van ondergeschikt belang Vervallen.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 9 Taken en bevoegdheden

Ingevolge artikel 12 lid 2 Wgr staat het algemeen bestuur aan het hoofd van het openbaar lichaam. Bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn overgedragen, behoren het algemeen bestuur toe. Dat geldt uiteraard ook voor bevoegdheden die in de regeling expliciet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen.

Uit artikel 31a Wet gemeenschappelijke regelingen blijkt dat een GR alleen lid kan worden van een vereniging, als de GR in die mogelijkheid voorziet. Het besluit daartoe wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen (zienswijze) kenbaar te maken aan het algemeen bestuur. Deze bevoegdheid (om lid te worden van een vereniging) staat nu nadrukkelijk in het tweede lid vermeld in verband met de noodzaak om in het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) lid te worden van een werkgeversvereniging voor GR-en. Deze bevoegdheid is tevens vermeld in artikel 6 lid 2 waar de bevoegdheid aan de GGD wordt overgedragen.

Om het voor niet-gemeenten mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GGD Gelderland-Zuid. De Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties sluit met de vakbonden een Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties af, die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn niet-gemeenten gebonden aan die Cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

In het derde lid is opgenomen dat het algemeen bestuur – naast de gebruikelijke voorbeholden – ook de bevoegdheid om het beleidsplan en het beleidsprogramma vast te stellen, niet kan delegeren aan het dagelijks bestuur. Hiervoor is gekozen omdat in deze plannen de algemene beleidslijnen worden bepaald, waardoor het van belang is dat alle leden van het algemeen bestuur zich hierover kunnen uitspreken.

Artikel 10 Samenstelling en zittingsduur

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt op welke wijze het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid is samengesteld. Het bestuur wordt ingevuld door collegeleden van de deelnemende gemeenten, bij voorkeur door de wethouder die verantwoordelijk is voor de portefeuille volksgezondheid.

Artikel 11 Vergaderorde en besloten vergaderingen

Dit artikel beschrijft de werkwijze van het algemeen bestuur. De meeste bepalingen spreken voor zich.

Uit artikel 11 lid 5 van de regeling blijkt dat het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluitvorming vindt plaats op basis van gewogen stemrecht, zodat het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten meeweegt voor het stemgewicht. Evenals het geval is bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin dezelfde gemeenten participeren, is ervoor gekozen dat elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft.

De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar (artikel 22 lid 3 Wgr). Het ~~derde~~ en vierde en vijfde lid van artikel 22 Wgr regelen de procedure die moet worden gevolgd om een vergadering in beslotenheid te laten plaatsvinden. Artikel 11 lid 4 bevat een lijst van onderwerpen waarover in ieder geval niet in beslotenheid vergaderd of besloten mag worden. Deze lijst is gebaseerd op artikel 24 Gemeentewet.

Artikel 11a Zienswijze raden

In artikel 11a zijn de besluiten opgenomen die in navolging van de wijziging van (artikel 10 lid 5 en lid 6 van) de Wet gemeenschappelijke regelingen aan de raden worden voorgelegd voor het geven van een zienswijze.

De consultatie door het dagelijks bestuur van de raden in het kader van (besluiten inzake) de meerjarenstrategie, de aanpassing van het takenpakket van de GGD en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling is in dit artikel geformaliseerd.

De zienswijzen dienen schriftelijk aan het dagelijks bestuur van de GGD te worden toegezonden. De verplichte schriftelijke en gemotiveerde reactie van het dagelijks bestuur op de ingebrachte zienswijzen is voor de volledigheid verwerkt in het derde lid maar deze verplichting voor het dagelijks bestuur is reeds opgenomen in artikel 10 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze verplichting van het dagelijks bestuur is in die zin een aanscherping van de reeds bestaande praktijk van het vragen om een zienswijze (overeenkomstig de begrotingsprocedure). Een verplichting om daarop te reageren was er voorheen niet.

Om te voorkomen dat de procedure vertraging oploopt door niet-tijdig ingediende zienswijzen (om wat voor reden dan ook) hoeft het dagelijks bestuur niet-tijdig ingediende zienswijzen niet te betrekken in het schriftelijke en gemotiveerde oordeel met betrekking tot ingediende zienswijzen. Dat mag uiteraard wel maar dit artikel geeft aan dat het dagelijks bestuur daartoe niet is verplicht.

Artikel 11b Participatie

Artikel 11b is opgenomen in navolging van de wijziging van (artikel 10 lid 7 van) de Wet gemeenschappelijke regelingen en betreft de participatie van ingezetenen en belanghebbenden.

Gelet op de zienswijzeprocedure (nader uitgewerkt in artikel 11a hiervoor), is gekozen voor inspraak die via de gemeenteraden en colleges verloopt. Ingezetenen en belanghebbenden hebben derhalve indirect, via de gemeenteraad, inspraak. Inbreng geschiedt via de gebruikelijke mogelijkheden.

Naar aanleiding van de regionale raadsbijeenkomst van 27 maart 2023 in het Rijk van Nijmegen en de Raadsavond van 25 september 2023 in Rivierenland is het tweede lid

opgenomen om daarmee tegemoet te komen aan de voorkeursvariant van de raden. Wanneer besluitvorming zoals genoemd in het tweede lid aan de orde is, kan het algemeen bestuur ook bekijken welk participatie-instrument (bijvoorbeeld een bijeenkomst) in dat kader het meest geschikt is.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 12 Taken en bevoegdheden

De inhoud van dit artikel spreekt voor zich. ~~De inhoud van dit artikel is redactioneel aangepast in lijn met artikel 33b van de Wgr.~~

~~In het kader van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) vindt op grond van de Aanpassingswet Wnra een wijziging plaats van onder meer artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Kamerstukken EK, nr. 35.073; artikel 2.13; zie ook de toelichting in paragraaf 4.2 van de bijbehorende Memorie van toelichting nr. 35.073-3).~~

~~De bevoegdheid van het dagelijks bestuur tot het (éénzijdig) benoemen, schorsen en ontslaan wordt geschrapt. Daarmee komt ook de bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 12 onder i te vervallen als het gaat om het éénzijdig benoemen, schorsen en ontslaan, omdat artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen de grondslag daarvoor vormt.~~

~~Met de inwerkingtreding van de Wnra voor de GGD Gelderland Zuid op 1 januari 2020 worden ambtenaren in dienst genomen door de GGD Gelderland Zuid als rechtspersoon op grond van privaatrechtelijke arbeidsovereenkomsten. De bevoegdheid om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten is thans reeds geduid in artikel 33b lid 1 sub e van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 12 onderdeel j van deze regeling. De inhoud van dit artikel is redactioneel aangepast in lijn met artikel 33b van de Wgr.~~

Artikel 13 Samenstelling en zittingsduur

In dit artikel is geregeld hoe het dagelijks bestuur wordt samengesteld. Het dagelijks bestuur dient te bestaan uit minimaal vijf personen, inclusief de voorzitter, die tevens lid zijn van het algemeen bestuur.

Daarnaast kan het algemeen bestuur er voor kiezen om maximaal drie externe leden te benoemen in het dagelijks bestuur, bijvoorbeeld om te borgen dat specifieke deskundigheid op bepaalde beleidsterreinen (bijvoorbeeld financiën) rechtstreeks in het dagelijks bestuur aanwezig is. De zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die geen onderdeel uitmaken van het algemeen bestuur loopt niet gelijk aan de zittingsperiode van de leden van het dagelijks bestuur die aangewezen zijn uit het algemeen bestuur aangezien leden van het dagelijks bestuur op elk moment door het algemeen bestuur kunnen worden benoemd (en ontslagen).

Artikel 14 Werkwijze en vergaderorde

In dit artikel wordt de werkwijze van het dagelijks bestuur globaal beschreven. De bepalingen spreken voor zich.

Het vijfde lid in dit artikel is opgenomen in navolging van het besluit van het algemeen bestuur in oktober 2018.

Het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) adviseerde het publiceren van de besluitenlijst van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur heeft echter een informatieplicht richting het algemeen bestuur en niet richting de raden. Vandaar dat dit in aangepaste vorm is overgenomen uit het voornoemde rekenkamerrapport in lid 6.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 15 Taken voorzitter

De voorzitter wordt volgens de Wgr door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Een extern lid van het dagelijks bestuur kan deze functie dus niet bekleden. Voor de voorzitter gelden dezelfde regels als voor de overige DB-leden ten aanzien van aftreden, tussentijds ontslag, incompatibiliteit etc.

HOOFDSTUK 6: DE COMMISSIES

Artikel 16 Commissies

In artikel 24 van de Wgr is bepaald dat het algemeen bestuur van het openbaar lichaam commissies van advies kan instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling. In het tweede lid van bedoeld artikel is bepaald dat de instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter eveneens geschiedt door het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur dan wel de voorzitter dienen hiertoe voorstellen in.

Anders dan ten tijde van het oprichten van de GGD Gelderland-Zuid werd voorzien, blijkt binnen het algemeen bestuur tot op heden geen behoefte te bestaan aan twee vaste commissies van advies die zich specifiek richten op de Regio Rivierenland of de Regio Nijmegen. De verplichting om deze twee adviescommissies in te stellen is dan ook geschrapt per 1-1-2016.

Andere commissies van advies (ad hoc commissies) aan het dagelijks bestuur of aan de voorzitter worden, volgens artikel 24 lid 3 van de Wgr door het dagelijks bestuur, onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Artikel 17 Bestuurscommissies

In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om bestuurscommissies in te stellen. Aan dergelijke commissies kunnen bevoegdheden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden overgedragen, met uitzondering van de bevoegdheden die op grond van artikel 9 lid 2 ook niet aan het dagelijks bestuur overgedragen mogen worden.

Bij het inwerkingtreden van deze regeling wordt overigens geen gebruik gemaakt van bestuurscommissies. Omdat niet valt uit te sluiten dat dit in de toekomst wel gewenst kan zijn, is in de regeling toch de mogelijkheid geopend om bestuurscommissies in te stellen.

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur kunnen niet dan op voorstel van het dagelijks bestuur worden overgedragen. Voordat het algemeen bestuur overgaat tot het instellen van een bestuurscommissie dienen de raden van de deelnemende gemeenten – op grond van het gewijzigde artikel 25 lid 2 Wgr – van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en de gelegenheid krijgen om hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen. In de oude Wgr moest aan de raden om een verklaring van geen bezwaar te worden ~~verzocht~~[gevraagd](#).

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Intergemeentelijke samenwerking is verlengd lokaal bestuur. De doelstelling van de Wgr is daarom het aanhalen van de bestuurlijke en financiële banden tussen het samenwerkingsverband en de deelnemende gemeenten. Onderdeel hiervan vormt de politieke controle. De artikelen 16 en 17 van de Wgr bepalen dat de regeling bepalingen inhoudt met betrekking tot het verstrekken van inlichtingen, het afleggen van verantwoordelijkheid en over de terugroepingsmogelijkheid. In hoofdstuk 7 van de regeling zijn deze artikelen opgenomen.

Artikel 18 ~~DB~~[Dagelijks bestuur](#) en voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur

Dat de leden van het dagelijks bestuur, zowel tezamen als ieder afzonderlijk, desgevraagd verantwoording dienen af te leggen over het door hen gevoerde bestuur, vloeit voort uit artikel 16 lid 1 van de Wgr.

Hoewel de wet hiertoe niet verplicht, bepaalt de regeling dat de leden van het dagelijks bestuur ongevraagd alle informatie aan het algemeen bestuur geven die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.

In de regeling is tevens bepaald dat de leden van het dagelijks bestuur kunnen worden ontslagen, indien een lid niet langer het vertrouwen bezit van het algemeen bestuur. Aansluiting is gezocht bij de vertrouwensregel en de procedure tot opzeggen van het vertrouwen van wethouders zoals vastgelegd in de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet.

Artikel 19 ~~AB~~Algemeen bestuur en ~~DB~~dagelijks bestuur ten opzichte van de raden

~~Ook in artikel 19 is ervoor gekozen — ondanks dat de Wgr daartoe niet verplicht — dat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur de raden ongevraagd alle informatie verstrekken die nodig is voor een juiste beoordeling van het te voeren en gevoerde bestuur.~~

~~In geval van een verzoek om informatie wordt er naar gestreefd om de informatie binnen één maand na een verzoek om inlichtingen te verstrekken. Afwijking van deze termijn is mogelijk door daarvan schriftelijk mededeling te doen onder opgaaf van de redenen die tot de vertraging hebben geleid.~~

~~Artikel 19 wordt aangepast als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 17 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.~~

~~Het derde lid van dit artikel geeft aan op welke wijze inlichtingen aan de raden van de deelnemende gemeenten worden verstrekt.~~

Artikel 20 Leden ten opzichte van raden

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid ~~1~~² van de Wgr geeft een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, alle inlichtingen, die door de raad of één of meer leden van die raad worden verlangd.

Ter uitwerking van het bepaalde in artikel 16 lid ~~3~~¹ van de Wgr legt een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan de raad, die dit lid of plaatsvervangend lid heeft aangewezen, verantwoording af over het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 21 Reglement van orde algemeen bestuur

In artikel 22 lid 1 Wgr is geregeld dat het algemeen bestuur voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststelt.

Artikel 22 Reglement van orde dagelijks bestuur

Ook het dagelijks bestuur kan een reglement van orde vaststellen. Daartoe bestaat echter geen verplichting.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 23 Personeel

Dit artikel biedt de GGD Gelderland-Zuid de mogelijkheid om personeel in dienst te nemen. Tot inwerkingtreding van de Wnra gebeurde het in dienst nemen van personeel op basis van een (éénzijdige) ambtelijke aanstelling. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 gebeurt dat op basis van het aangaan van (privaatrechtelijke) arbeidsovereenkomsten met medewerkers.

~~Op het personeel van de GGD Gelderland-Zuid was een vooraf aan te wijzen rechtspositie-regeling van toepassing tot inwerkingtreding van de Wnra. Na inwerkingtreding van de Wnra per 1 januari 2020 geldt het private arbeidsrecht, met inachtneming van het overgangsrecht zoals opgenomen in de Wnra. Zie ook de toelichting op artikel 9 en artikel 12 van deze regeling.~~

Artikel 24 Directeur Publieke Gezondheid

Uit dit artikel blijkt dat de Directeur Publieke Gezondheid wordt aangesteld door het algemeen bestuur. Dit is vereist op grond van artikel 14, derde lid, van de Wet Publieke Gezondheid. Omdat de Directeur Publieke Gezondheid op grond van artikel 32 Wet Veiligheidsregio's ook leiding geeft aan de GHOR, dient over deze benoeming overeenstemming te worden bereikt met het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Logischerwijs is ervoor gekozen dat het algemeen bestuur ook beslist over het ontslag van de Directeur Publieke Gezondheid. Overige rechtspositionele maatregelen worden genomen door het Dagelijks Bestuur, ~~dat ook bevoegd is om de overige medewerkers aan te stellen.~~

HOOFDSTUK 10 Klachten

Artikel 25 Klachtenregeling

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (klachtbehandeling) is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat in een klachtenregeling moet worden geregeld hoe omgegaan wordt met klachten over de GGD Gelderland-Zuid en haar personeel.

Op grond van Stb. 1999, 241 zijn de Awb-bepalingen over het intern klachtrecht (titel 1 van hoofdstuk 9) niet in werking getreden, ten aanzien van klachten die zien op een beleidsterrein dat thans wordt bestreken door de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Dit zal met name het geval zijn als wordt geklaagd over de medische hulpverlening door GGD-artsen of -verpleegkundigen. De afhandeling van dit soort klachten moet plaatsvinden met inachtneming van de bepalingen in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Is deze wet niet van toepassing op de gedraging waarover wordt geklaagd, dan is het hoofdstuk over intern klachtrecht in de Awb wel van toepassing.

Titel 9.2 van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht gaat over klachtbehandeling door een ombudsman (extern klachtrecht). Deze titel is van toepassing op alle ingediende klachten, dus ook op klachten die zijn afgehandeld met toepassing van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

In artikel 25 wordt ervoor gekozen dat de Nationale ombudsman bevoegd is om klachten als bedoeld in hoofdstuk 9, titel 2, af te handelen. De GGD Gelderland-Zuid kiest er niet voor om aan te sluiten bij een ombudsman- of commissie van één van de deelnemende gemeenten, omdat die mogelijk niet over de benodigde expertise beschikt inzake de beleidsterreinen waarin de GGD Gelderland-Zuid opereert. Van de Nationale ombudsman mag deze expertise wel verwacht worden.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 26 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

Dit artikel biedt de mogelijkheid een regeling vast te stellen op grond waarvan aan de leden van commissies van advies en bestuurscommissies voor hun werkzaamheden, respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen, een vergoeding kan worden verleend en een tegemoetkoming in de kosten kan worden verleend. De hoogte van de vergoeding dient in redelijke verhouding te staan tot de aan het lidmaatschap verbonden werkzaamheden, In overeenstemming met de vaste praktijk in deze regio, is bepaald dat slechts commissieleden die niet de functie van burgemeester, wethouder of (gemeente)secretaris vervullen voor een vergoeding in aanmerking komen.

HOOFDSTUK 12 HET BELEIDSPLAN EN HET BELEIDSPROGRAMMA

Artikelen 27, 28 en 29

Het is belangrijk dat de GGD Gelderland-Zuid tijdig duidelijk maakt welk beleid zij voornemens is te voeren, zodat de deelnemende gemeenten daar rechtstreeks invloed op kunnen uitoefenen. In hoofdstuk 12 is voorzien in een procedure voor een beleidsplan (het beleid op hoofdlijnen, welk plan binnen de GGD de meerjarenstrategie wordt genoemd) met daaraan gekoppeld een beleidsprogramma (de in enig jaar voorgenomen concrete activiteiten en benodigde middelen).

De procedure is identiek aan de begrotingsprocedure. Aldus kunnen desgewenst beleid en begroting tegelijk in een en dezelfde procedure worden behandeld. In deze opzet is het echter ook mogelijk om het beleidsprogramma geheel los te koppelen van de begrotingsprocedure. Evenzeer denkbaar is een regeling, waarin het beleidsprogramma onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de begroting.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikelen 30, 30a, 31, 32, 33

Artikel 30a

Het advies uit het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) om te werken met een kadernota is overgenomen in artikel 30a waarbij is gekozen voor de term 'kaderbrief'. Hier is begin 2019 al mee gestart.

Gezien de wens van raden om hun kaderstellende rol beter in te vullen is het wenselijk hier een zienswijze-procedure mogelijk te maken. Dat vraagt om een ruime termijn voor zienswijze, aangezien de GGD de input uit de zienswijze uiterlijk 15 januari moet hebben om dit te kunnen verwerken in de begroting.

Het gaat hier echter niet om een reguliere zienswijze-procedure conform de Wgr, aangezien de kaderbrief niet definitief wordt gemaakt. De bedoeling van deze zienswijze-procedure is om het voor de raden mogelijk te maken hun standpunten kenbaar te maken aan de GGD ten behoeve van het opstellen van de begroting. Bij het opstellen van de begroting worden de ingekomen standpunten van de raden betrokken.

Begrotingsprocedure

~~De artikelen 34 en 35 van de Wgr bevatten een regeling met betrekking tot de vaststelling van de begroting. In artikel 31 is een procedure opgenomen die voldoet aan de door deze wet gestelde eisen. In artikel 31 lid 2 staat opgenomen dat rekening moet worden gehouden met begrotingsrichtlijnen.~~

~~De datum van 1 juli voor het vaststellen van de begroting is bewust gekozen, omdat de gemeenten daardoor in hun eigen begroting rekening kunnen houden met de bijdrage aan de GGD-Gelderland-Zuid.~~

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen omtrent de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun zienswijze doen blijken. In verband hiermee bepaalt de Wgr dat het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting, (minimaal) 8 weken voor de aanbidding aan het algemeen bestuur, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Doordat de volledige ontwerpbegroting door het dagelijks bestuur zo vroeg aan de raden wordt aangeboden, wordt ruimschoots voldaan aan de (aanzienlijk minder vergaande) verplichting om voor 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar toe te zenden aan de gemeenteraden (artikel 34b Wgr).

In artikel 31 is bepaald dat deze toezending jaarlijks dient plaats te vinden voor 1 april. De raden van de deelnemende gemeenten krijgen vervolgens twee maanden de gelegenheid om op de ontwerpbegroting te reageren. Er blijft nog circa 1 maand over om de commentaren door het dagelijks bestuur bij de ontwerpbegroting te laten voegen en aan het algemeen bestuur toe te zenden en om de begroting vast te stellen.

De Wgr schrijft voor dat de begroting binnen twee weken na vaststelling, dus bij de GGD voor 15 juli, aan Gedeputeerde Staten moet worden toegezonden. Met het oog daarop bepaalt artikel 31, vijfde lid, dat de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk 1 juli van het voorafgaande jaar dient plaats te vinden.

Ook voor besluiten tot wijziging van de begroting geldt op grond van artikel 35 Wgr dat de raden eerst in de gelegenheid gesteld moeten worden om daarover hun zienswijze te geven. Dit artikel biedt echter de mogelijkheid om voor bepaalde categorieën begrotingswijzigingen een uitzondering te maken. Dit is uitgewerkt in artikel 31 lid 8 van de regeling, waaruit blijkt dat begrotingswijzigingen die niet leiden tot verschuivingen tussen de vastgestelde programma's binnen de begroting of tot een wijziging in de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten, het vragen van een zienswijze aan de raden niet nodig is. Begrotingsprocedure

Artikel 31 wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en vormt een weergave van hetgeen daarover in de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgenomen.

Artikel 34 (begroting en jaarrekening), artikel 34a, artikel 34b (kadernota en voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (ontwerpbegroting en begroting) van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn van toepassing en leidend. De hoofdregel is de procedure van ontwerp toezenden aan de raden door het dagelijks bestuur, zienswijze door de raden, schriftelijke en gemotiveerde reactie van het dagelijks bestuur alvorens het besluit (door het algemeen bestuur) wordt genomen tot vaststellen van de begroting.

Artikel 31 is opgenomen in deze regeling om zodoende inzicht te verschaffen in de procedure zonder dat het raadplegen van de Wet gemeenschappelijke regelingen daarvoor noodzakelijk is.

In het negende lid van artikel 31 zijn de uitzonderingen op de hoofdregel opgenomen.

Op grond van artikel 35 lid 7 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing. Artikel 213a inzake periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur wordt niet aangestuurd door de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijdragen van de gemeenten

Uit de begroting van de GGD Gelderland-Zuid moet voorts duidelijk blijken hoe de verdeling van de kosten over de gemeenten plaatsvindt. Voor wat betreft de uniforme taken zal op basis van het inwonertal van de deelnemende gemeenten een verdeelsleutel gehanteerd worden. Daarbij is het voor het algemeen bestuur mogelijk om voor gemeenten in de subregio Rivierenland en Nijmegen niet dezelfde inwonerbijdrage vast te stellen, omdat de uitgangspositie en het takenpakket afwijkend is.

Daarnaast is in artikel 32 lid 6 voor het algemeen bestuur de mogelijkheid opgenomen om in afwijking van het eerste lid van artikel 32 een andere verrekenings- of financieringswijze te

hanteren, naar gelang de wijze van uitvoering en de soort taak. Verrekening / financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hieraan ligt het solidariteitsprincipe ten grondslag. Andere vormen van verrekening / financiering die thans (november 2019) worden gehanteerd zijn:

- op basis van afname (P x Q). Bijvoorbeeld: werkzaamheden in het kader van toezicht kinderopvang;

- op basis van werkelijke lasten. Bijvoorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Daarnaast is het mogelijk voor de deelnemende gemeenten om de GGD Gelderland-Zuid te verzoeken om specifieke taken te laten uitvoeren (de zogenaamde facultatieve taken) of aanvullende diensten af te nemen, naast de uniforme taken zoals genoemd in artikel 5 van deze regeling die reeds aan de GGD Gelderland-Zuid zijn opgedragen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de betreffende gemeenten. Financiering kan ook gebeuren op basis van subsidieverlening.

Bij circulaire van 8 juli ~~1999~~1991 (kenmerk FO99/U59111) heeft de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties er voor gepleit om de goedheid van openbare lichamen ten behoeve van hun kredietwaardigheid te accentueren, door vast te leggen dat de gemeenten te allen tijde zullen voorzien in de middelen die het openbaar lichaam nodig heeft om zijn schulden te voldoen. Formeel gesproken is dit overbodig, zoals de minister in zijn circulaire aangeeft. Niettemin is besloten om dit expliciet op te nemen in artikel 32 lid 6 van de regeling, omdat in de praktijk is gebleken dat banken soms terughoudend zijn in het verstrekken van leningen aan gemeenschappelijke regelingen, omdat zij niet bekend zijn met het vereiste dat gemeenten te allen tijde dienen te voorzien in de middelen die nodig zijn om de schulden te voldoen.

~~De Wgr bevat een summierere regeling met betrekking tot de vaststelling van de jaarrekening. De wet bepaalt alleen dat de vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur geschiedt in het jaar volgend op dat waarop deze betrekking heeft, en dat het dagelijks bestuur de rekening binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk op 15 juli, naar Gedeputeerde Staten stuurt. In artikel 33 lid 2 van de regeling is aanvullend opgenomen dat de raden van de deelnemende gemeenten twee maanden de gelegenheid hebben om hun zienswijze over de jaarrekening naar voren te brengen.~~

Jaarrekening

Artikel 33 van deze regeling wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en vormt een weergave van hetgeen daarover in de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgenomen.

Artikel 34 lid 3 en lid 4 en artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn van toepassing en leidend.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 34 Zorgplicht archiefbescheiden

~~In die gevallen waarin gemeenten en/of waterschappen en provincies op grond van de Wgr een samenwerking aangaan, dient op grond van artikel 40, eerste lid, van de Archiefwet 1995 in de samenwerkingsregeling een voorziening te worden opgenomen omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van bij die regeling ingestelde openbare lichamen of gemeenschappelijke organen. Deze voorziening dient ingevolge het tweede lid van artikel 40 zoveel mogelijk in overeenstemming met de Archiefwet 1995 te worden getroffen. Artikel 34 lid 2 schrijft voor dat het algemeen bestuur daartoe de regels moet vaststellen.~~

~~Er is niet voor gekozen om in de regeling op te nemen dat de archiefverordening van de gemeente Nijmegen wordt gevolgd. Het algemeen bestuur kan daartoe alsnog besluiten in de op grond van artikel 34 lid 2 vast te stellen regeling. Voortaan bestaat echter ook de mogelijkheid om — indien gewenst — de archiefverordening van een andere deelnemende gemeente te volgen of om zelf een archiefverordening vast te stellen.~~

Lid 1

De tekst van dit lid is gebaseerd op het bepaalde in artikel 40 van de Archiefwet 1995. Een door het algemeen bestuur vastgestelde archiefverordening vormt de basis waarop de aan het dagelijks bestuur toebedeelde zorg zoals aangegeven in artikel 41 lid 1 onder a van de Archiefwet 1995 nader wordt vormgegeven. Op 12 december 2013 heeft het algemeen bestuur de Archiefverordening GGD Gelderland-Zuid 2013 vastgesteld. Deze verordening is bij brief van 13 december 2013 aan Gedeputeerde Staten van Gelderland toegezonden.

Lid 2

De bedoelde regels zijn opgenomen in het Besluit Informatiebeheer GGD Gelderland-Zuid 2013.

Lid 3

De aanwijzing van de archiefbewaarplaats is opgenomen in het Besluit Informatiebeheer GGD Gelderland-Zuid 2013 evenals de aanwijzing van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) als beheerder.

Lid 4

De verslaglegging door de archivaris aan het dagelijks bestuur is de basis voor de verantwoording van het dagelijks bestuur jegens het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 35 Toetreding-en

Artikel 35 wordt gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met dien verstande dat artikel 35 voorheen de toetreding én uittreding betrof. Artikel 35 beperkt zich nu tot de toetreding. De uittreding wordt geregeld in artikel 35a van deze regeling.

Artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is van toepassing op (besluiten tot) toetreding tot deze regeling, met verwijzing naar het vijfde lid van het genoemde artikel 1. Zie ook de toelichting bij artikel 36.

In artikel 9 lid 1 van de Wgr is bepaald dat de voor een onbepaalde tijd getroffen regeling bepalingen inhoudt omtrent wijziging, opheffing, toetreding en uittreding. Omdat de territoriale congruentie van GGD-en met veiligheidsregio's bij wet is bepaald, is in artikel 35 opgenomen dat toetreding en uittreding slechts is toegestaan als de wet dat toelaat. Het is aan het algemeen bestuur om daarvan in een concreet geval de gevolgen te regelen.

Artikel 35a Uittreding

Artikel 35a wordt aan deze regeling toegevoegd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In dit artikel zijn de bepalingen over uittreding opgenomen om zodoende de deelnemers aan deze regeling op voorhand in kennis te stellen van de wijze waarop de uittreding is geregeld.

Artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is van toepassing op (besluiten tot) uittreding uit deze regeling, met verwijzing naar het vijfde lid van het genoemde artikel 1. Zie ook de toelichting bij artikel 37.

Artikel 36 Wijziging

Artikel 36 wordt gewijzigd met dien verstande dat artikel 36 voorheen wijziging én opheffing betrof. Het nieuwe artikel 36 beperkt zich tot wijziging van deze regeling. De wijziging is ingegeven door de wijziging van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het betreffende artikel is de procedureregeling opgenomen ingeval van wijziging van de regeling, bestaande uit een ontwerpregeling, mogelijkheid van zienswijze en lokale besluitvorming.

Wijzigen van de regeling bestaat (net als bij toetreding en uittreding) uit twee stappen. Allereerst het voorleggen van een ontwerp van de gewijzigde regeling aan de raden

waarover zijn hun zienswijze kenbaar mogen maken bij hun college van burgemeester en wethouders. Daarna het voorleggen van de gewijzigde regeling aan de colleges van burgemeester en wethouders ter besluitvorming die dat pas doen na toestemming van de raden.

De mogelijkheid van **het naar voren brengen van de zienswijze door de raden bij de colleges van burgemeester en wethouders** op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet worden onderscheiden van de zienswijze-procedure zoals opgenomen in artikel 10 lid 5 en lid 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 11a van de regeling, gezien het formele vereiste van een schriftelijke en gemotiveerde reactie op de zienswijze.

Artikel 37 Opheffing

Opheffing van de regeling wordt gekoppeld aan de wettelijke mogelijkheden daartoe.

Opheffing wordt (vooralsnog) niet bestreken door artikel 1 lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

~~Artikel 36~~ **Wijziging en opheffing**

~~In artikel 36 is opgenomen dat de regeling kan worden gewijzigd of opgeheven bij daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur kan een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt dit voorstel toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten. Een deelnemende gemeente kan ook zelf een voorstel tot wijziging doen. In dat geval kan een overeenkomstige procedure gevolgd worden als beschreven in artikel 36, tweede lid.~~

~~Dit artikel beschrijft verder dat het college van Nijmegen besluiten tot wijziging of opheffing van deze regeling, dan wel tot toetreding of uittreding van deelnemende gemeenten, in de Staatscourant bekend maakt in alle deelnemende gemeenten. Door dit expliciet op te nemen in de regeling kan hierover geen onduidelijkheid bestaan.~~

~~In het vierde lid is conform het rekenkamerrapport "Grip krijgen op Veilig Thuis" (april 2018) opgenomen dat de GGD Gelderland Zuid in het kader van duidelijke informatievoorziening de meest recente versie van de gemeenschappelijke regeling op haar website publiceert.~~

~~Artikel 37~~ **Liquidatie**

~~Artikel 37 regelt de liquidatie. De tweede volzin van het eerste lid van dit artikel richt zich met name op afwijkingen van procedurebepalingen van de regeling. Het bij opheffing van de regeling vast te stellen liquidatieplan dient onder meer te voorzien in de gevolgen die de beëindiging voor het eventuele personeel heeft, alsmede in de vereffening van het vermogen en de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.~~

Artikel 38 Geschillencommissie

Op grond van artikel 28 van de Wgr worden geschillen over de toepassing van een regeling door Gedeputeerde Staten beslist, voor zover die geschillen niet onder de competentie van de bestuursrechter of civiele rechter vallen. Het is daarnaast mogelijk en in voorkomende situaties aan te bevelen om een kwestie, voordat deze de formele fase van een geschil bereikt, via bijvoorbeeld arbitrage of mediation op te lossen. Artikel 38 voorziet in een algemene procedurebeschrijving die daarvoor wenselijk wordt geacht.

HOOFDSTUK ~~17~~16 SLOTBEPALINGEN

Artikel 39 Duur van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 39a Evaluatie

Artikel 39a wordt toegevoegd aan deze regeling in het hoofdstuk Slotbepalingen als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 40 Inwerkingtreding

De gewijzigde Artikel 40 regelt de inwerkingtreding. Bij de inwerkingtreding wordt artikel 1 lid 4 en lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in acht genomen. Onder het treffen van een regeling is aangenomen indien twee derden van het aantal gemeenten daarmee heeft ingestemd. wordt mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Een gemeente heeft ingestemd met de wijzigingen, indien daartoe door het college van burgemeester en wethouders is besloten. Op grond van artikel 1 lid 2 Wgr besluit het college echter De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet tot wijziging, over tot het wijzigen van een regeling dan nadat zijna verkregen toestemming heeft verkregen van de gemeenteraadgemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Daarnaast

Bekendmaking en inwerkingtreding van een gemeenschappelijke regeling is geregeld in artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De nadere invulling daarvan is bepaald dat de gewijzigde regeling per 1 januari 2020 in werking treedt. terug te vinden in artikel 40a (Bekendmaking) van deze regeling.

Artikel 40a Bekendmaking

Artikel 40a wordt toegevoegd aan deze regeling in het hoofdstuk Slotbepalingen. Bekendmaking van besluiten was voorheen opgenomen in artikel 36 lid 3 van de GR GGD Gelderland-Zuid. Artikel 40a is in overeenstemming met artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 41 Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

**Overzicht uitgebrachte zienswijzen n.a.v. concept GR GGD Gelderland-Zuid (dd. 06122023)
en reactie Dagelijks Bestuur**

Gemeenteraad	Zienswijze	Reactie DB
Berg en Dal, Beuningen, Druuten, Heumen, Neder- Betuwe, Nijmegen en Wijchen	<p>Geen zienswijze.</p> <p>N.a.v. de toegestuurde concept GR (dd. 06122023) hebben deze gemeenten geen aanleiding gezien om een zienswijze in te dienen.</p>	<p>Het DB beschouwt dit als een ondersteuning van de toegestuurde concept GR.</p>
Culemborg	<p>Positieve zienswijze</p>	<p>Het DB beschouwt dit als een ondersteuning van de toegestuurde concept GR.</p>
Buren, Tiel en West Betuwe	<p><i>Termijnen P&C cyclus</i></p> <p>Termijnen in de nieuwe GR sluiten niet afdoende aan op de P&C cyclus van de gemeente. In de tekst van de aangepaste regeling zijn de uiterlijke wettelijke termijnen opgenomen. Die termijnen dragen niet bij aan het versterken van de controlerende rol van raad. Oproep om de termijnen uit het Informatieprotocol aan te houden (kaderbrief uiterlijk 1 december, jaarrekening en begroting uiterlijk 15 april).</p>	<p>De GR GGD Gelderland-Zuid hanteert aanlevertermijnen die vóór de termijnen in het Informatieprotocol liggen, nl. Kaderbrief vóór 15 oktober en jaarrekening/begroting vóór 1 april. Dit geeft de raden van de deelnemende gemeenten voldoende mogelijkheden om hun controlerende rol uit te oefenen. De termijnen voor de P&C-cyclus van GGD Gelderland-Zuid zijn gelijk aan de termijnen die de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hanteert, omdat beide organisaties een gezamenlijke afdeling bedrijfsvoering delen en voor de volledige regio Gelderland-Zuid werkzaam zijn (het Informatieprotocol geldt alleen voor de regio Rivierenland).</p>
Maasdriel	<p><i>Adviescommissie</i></p> <p>In de GR opnemen dat gemeenschappelijke adviescommissie aangesteld wordt op voorstel van de raden.</p> <p><i>Zienswijze</i></p> <p>In de GR opnemen dat alle besluiten die een aanzienlijk politiek of financieel belang hebben door het (algemeen) bestuur ter zienswijze moeten worden voorgelegd.</p>	<p>De GR GGD GZ voorziet reeds in de mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie in artikel 16.</p> <p>Omdat aanzienlijk politiek of financieel belang subjectief is, is ervoor gekozen om dit te concretiseren door specifieke besluiten te noemen in artikel 11a.</p>

	<p><i>Termijnen P&C cyclus</i></p> <p>De termijn voor het aanleveren van een zienswijze op de jaarrekening loopt niet synchroon met de termijnen die de griffiers en raden in regio Rivierenland hanteren. Het is met de huidige planning van de griffierskring niet mogelijk om voor 1 juni een zienswijze aan te leveren op de jaarrekening.</p>	<p>De jaarrekening wordt gestuurd vóór 1 april. Voor de jaarrekening geldt een termijn van acht weken voor het aanleveren van een zienswijze, zodat de zienswijzen tijdig besproken kunnen worden met het DB. Het DB bereidt het AB voor, alwaar de jaarrekening (met inbegrip van de zienswijzen) wordt vastgesteld (vóór 15 juli).</p>
<p>West Maas en Waal</p>	<p><i>Termijnen zienswijze en P&C cyclus</i></p> <p>Artikel 11a (zienswijze raden) en 33 (jaarrekening): De termijn van 8 weken is krap en voor een deel van de in te dienen zienswijzen onhaalbaar. Dat komt door onze raadsagenda in combinatie met de benodigde voorbereiding van het advies in het RAO en binnen de adviesfunctie van Nijmegen (bij de jaarrekening). We vragen het DB daarom om waar mogelijk ook de zienswijzen mee te nemen die buiten de termijn zijn ingediend en zijn voorafgegaan door een voorlopige zienswijze van het college.</p>	<p>Artikel 11a lid 2 bepaalt dat het dagelijks bestuur de raden een termijn van <i>minimaal</i> acht weken geeft voor het indienen van een zienswijze. Deze termijn kan derhalve ook worden uitgebreid.</p> <p>De jaarrekening wordt gestuurd vóór 1 april. Voor de jaarrekening geldt een termijn van acht weken voor het aanleveren van een zienswijze, zodat de zienswijzen tijdig besproken kunnen worden met het DB. Het DB bereidt het AB voor, alwaar de jaarrekening (met inbegrip van de zienswijzen) wordt vastgesteld (vóór 15 juli).</p>
<p>Zaltbommel</p>	<p><i>Raadsbijeenkomsten</i></p> <p>Verzoek om raadsbijeenkomsten op te nemen in de GR, zodat de betrokkenheid bij de raden wordt vergroot en de raadsleden met elkaar van gedachten kunnen wisselen.</p> <p><i>Actieve informatieplicht: informatieprotocol vaststellen</i></p> <p>Voorstel om te werken met een informatieprotocol, zodat hierin afspraken worden vastgelegd hoe om te gaan met de informatiebehoefte en welke wijze de informatie wordt gedeeld.</p> <p><i>Evaluatie GR</i></p> <p>Voorstel om per 4 jaar de GR te evalueren. De wens is per raadsperiode de focus te leggen op de samenwerking met de GR en dit te evalueren.</p>	<p>Hoewel raadsbijeenkomsten uitermate belangrijk zijn, is dit geen onderdeel van de concepttekst die ter zienswijze voorligt en dit hoort naar ons oordeel ook niet in de GR thuis.</p> <p>Artikel 19 bepaalt dat het DB en AB de inlichtingen verstrekt op de door de raden verzochte wijze. De raad bepaalt dus zelf op welke manier de inlichtingen verstrekt moeten worden. Een informatieprotocol hoeft daarom niet geregeld te worden in de GR. De data m.b.t. P&C-cyclus zijn in de GR opgenomen.</p> <p>In artikel 39a staat beschreven dat evaluatie <i>tenminste</i> éénmaal per zes jaar plaatsvindt. Daarnaast staat in lid 2 van dat artikel dat op verzoek van twee of meer gemeenten een tussentijdse evaluatie kan worden voorgesteld aan het AB.</p>

Algemeen bestuur

vergadering	11 april 2024
agendapunt	7
onderwerp	Stemgewicht Algemeen Bestuur 2024

Korte samenvatting onderwerp:

In de GR staat in artikel 11, Lid 5: 'Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

lid 6: 'Het stemgewicht voor elke gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar zoals dit is opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek.'

Het voorgestelde stemgewicht 2024 op basis van de CBS-gegevens op 1-1-2023 is bijgevoegd. Het stemgewicht 2024 is gewijzigd t.o.v. het stemgewicht 2023 (de gemeenten Nijmegen en West Maas en Waal hebben ieder 1 stem erbij).

Voorstel te beslissen:

1. Vaststellen van het stemgewicht Algemeen Bestuur 2024, conform bijlage.

Bijlage: Stemgewicht AB GGD GZ 2024

Gemeente	Inwoners*	Stemverdeling
Berg en Dal	35.420	2
Beuningen	26.573	2
Buren	27.725	2
Culemborg	29.729	2
Druten	19.505	1
Heumen	16.824	1
Maasdriel	26.020	2
Neder-Betuwe	25.448	2
Nijmegen	182.480	10
Tiel	42.604	3
West Betuwe	52.720	3
West Maas en Waal	20.065	2
Wijchen	41.537	3
Zaltbommel	30.349	2
Totalen	576.999	37

*Inwoners per 1-1-2023

Bron: CBS (voorlopige) Inwoneraantallen 01-01-2023 (dd. 11-03-2024)